81/27

(1) பக்கங்களின் எண்ணிக்கை ____________

(2) புதுக்கித் திருப்பிய நாள் ____________

(3) ஆதாரங் குறிப்பவர் சுருக்கொப்பம் ____________

தமிழ்நாடு ஆவணக் காப்பகம்.

தமிழ்நாடு அரசு

PUB துறை

அரசாணை எண். மு. கோப்புத் தாள் எண். 81/368	அச்சகம் பலவகை
நாள் : 20/3/1858 (12 corrected to 20)	199

27 தாள்கள்

மடிக்கவோ கண்டபடி கையாளவோ கூடாது.

பாதுகாப்பு பிரிவு - 1.

செப்பனிடுபவர் பெயர் மா. இராமலிங்கம்

செப்பனிடுவதற்காக எடுத்துக்
கொள்ளப்பட்ட நாள். 3/07

செப்பனிட்டு முடிந்த நாள் 6/07

19/12/07

சரிபார்க்கும்
முதல் மு. நி. பா. எ.
கையொப்பம்

சரிபார்க்கும்
2ம். நி. பா. எ.
கையொப்பம்

20/12/07
நூலகர்
உதவியாளர்
கையொப்பம்

ಕಂನಡವಾರ್ತಿಕ.

CANARESE MESSENGER.

ಪುಸ್ತಕ ೨. ೧೬ ಜನವರಿ ೧೮೫೮. ಅಂಕೆ ೧.

VOL. II. JANUARY 16, 1858. No. 1.

ಕಂನಡವಾರ್ತಿಕ.

☞ ಮಂಗಳೂರಿನ ಮಿಶನ್ ಛಾಪಖಾನೆಯಲ್ಲಿ ಇದ್ದೇ ಜನವರಿ ತಿಂಗಳ ೧೫ ನೆ ತಾರೀಖಿನಾರಭ್ಯ, ಕಂನಡ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಗಜೇಟು ಛಾಪೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಅದು ನಂಮ ಕಂನಡವಾರ್ತಿಕನಿಗಿಂತಾ ಒಂದು ದಿನ ಮುಂಚೆಯೇ ಛಾಪೆಯಾಗುವ ಕಾರಣ, ಅದರಿಂದಾ ಕಂನಡವಾರ್ತಿಕ ಓದುವವರಿಗೆ ವಿಶೇಷವಾದ ಸಂಗತಿಗಳು ಕಂನಡವಾರ್ತಿಕನಲ್ಲಿ ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ಬಂದಾವು. ಆ ಗಜೇಟಿನಲ್ಲಿ ಸರಕಾರ ಕಾರ್ಯಗಳೂ ಇಸ್ತಿಹಾರುಗಳೂ ಮುಂತಾದ್ದು ಮಾತ್ರವೇ ಬರುವದರಿಂದಾ, ನಂಮ ಕಂನಡವಾರ್ತಿಕನಿಗೆ ಯೇನೂ ಕೇಡು ಇಲ್ಲಾ. ಕಂನಡವಾರ್ತಿಕನಲ್ಲಿ ಮುಂಚಿನ ಹಾಗೆಯೇ, ವಿದ್ಯೆ, ವ್ಯಾಪಾರ, ರಾಜ್ಯಕಾರ್ಯ ಮುಂತಾದ ವಿಷಯಗಳಂನೂ, ವಿಶೇಷ ವರ್ತಮಾನಗಳಂನೂ ಕಾಟ್ಟೇವು. ಗಜೇಟಿಗೆ ಅನುಕೂಲವಾಗಿ, ನಂಮ ಕಂನಡವಾರ್ತಿಕನ ರೂಪ ಸಹಾ ಬದಲಿಸಿದ್ದೇವೆ. ಅದರಿಂದಾ ವಿಷಯಗಳು ಕಡಿಮೆಯಾಗುವದಿಲ್ಲಾ.

ಕಂನಡವಾರ್ತಿಕನ ಹಂತಿಗೆಯವರು ಈ ಸರ್ತಿಯ ಪ್ರತಿ ಬಂದು ಮುಟ್ಟಿದ ಕೂಡಲೆ, ಅವರು ಕೊಡ ತಕ್ಕ ಅರ್ಧ ವರ್ಷದ ಅರ್ಧ ರೂಪಾಯಂನೂ, ಟಪ್ಪಾಲ ದಸ್ತೂರಿ ಅವಶ್ಯವಿರುವಲ್ಲಿ ಈ ಬಗ್ಗೆ ಹಣವಂನೂ ತ್ವರ್ಯವಾಗಿ ಕಳುಹಿಸಿ ಕೊಡ ಬೇಕೆಂತಾ ಅಪೇಕ್ಷಿಸುತ್ತೇವೆ.

ಕಳೆದ ವರ್ಷ.

ಕಂನಡವಾರ್ತಿಕನೆಂಬ ವರ್ತಮಾನ ಕಾಗದ ಹಾಕಿದ ೧೮೫೭ ನೆ ವರುಷವು ಮುಗಿದ ಮೇಲೆ, ಈ ವರುಷದ ಹೊಳಗೆ ಹಿಂದೂ ದೇಶದಲ್ಲಿಯೂ ಭೂಲೋಕದ ಬೇರೆ ಕಡೆಯಲ್ಲಿಯೂ ನಡದ ಮುಖ್ಯವಾದ ಸಂಗತಿಗಳಂನು ಈ ಪತ್ರವಂನು ಓದುವವರಿಗೆ ಜ್ಞಾಪಕ ಮಾಡ ತಕ್ಕದ್ದು. ಮುಂದಿನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ರಚನೆ ಆಗ ತಕ್ಕ ಹಿಂದೂ ದೇಶದ ಚರಿತ್ರ ಗ್ರಂಥಗಳಲ್ಲಿ ಈಗ ಕಳೆದ ಕ್ರಿಸ್ತಶಕದ ೧೮೫೭ ನೆ ವರುಷಕ್ಕೆ ಬಂಗಾಳಶಿಪಾಯಿ ದಂಗೆ ಸಂವತ್ಸರವೆಂಬ ಹೆಸರು ಬಂದೀತು. ಕ್ರಿಸ್ತಶಕದ ೧೭೫೭ ನೆ ವರುಷದಲ್ಲಿ ಕ್ಲೈವ್ ಧಾರೆಯು ೩೦೦೦ ಮಂದಿಯ ದಂಡಿನಿಂದ ಬಂಗಾಳದ ನವಾಬನಾದ ಸುರಾಜ್ ಉದ್ದೌಲನ ೬೦ ಸಾವಿರ ಮಂದಿಯ ಸೈನ್ಯವಂನು ಹೊಡದಲ್ಲಿ, ಕುಂಪನಿ ಸಂಸ್ಥಾನವೆಂಬ ಬ್ರಿತ್ತರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಜಂಬುದ್ವೀಪದಲ್ಲಿ ಜನ್ಮ ಉಂಟಾಯಿತು. ಅಂದಿನಿಂದ ಒಂದು ಶತಮಾನ ಕಳದ ಬಳಿಕ, ಬಂಗಾಳ ಶಿಪಾಯಿಗಳ ದಂಡು ಅಧಿಕವಾದ ದ್ರೋಹದಿಂದ ಸಾಕುತ್ತ ಬಂದ ಕುಂಪನಿ ಸಂಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ಯಿರಿದು ಬಿಗದು, ಮೇ ತಿಂಗಳು ಮೊದಲಾದ ಐದು ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ೧ ಲಕ್ಷ ಮಂದಿ ಹಯಶರ ದಂಗೆ ಯೆಬ್ಬಿಸಿ, ಉತ್ತರ ದೇಶಗಳಲ್ಲಿದ್ದ ರಾಜದ್ರೋಹಿಗಳೆಲ್ಲರ ಸಹಾಯದಿಂದ ಮಾಡಿದ ಬಗಳ ಪ್ರಯತ್ನವಾದ್ದರಿಂದ, ಬ್ರಿತ್ತರ ಸಾಂಬ್ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಪುನರ್ಜನ್ಮವಾಯಿತೆಂಬ ಹಾಗೆ ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಬಂಗಾಳ ದಂಡಿನ ಶಿಪಾಯಿಗಳು ಯೆಲ್ಲರೂ ಹಟ್ಟು ಕೂಡಿ ಒಂದೇ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ತಿರಿಗಿ ಬಿದ್ದಿದ್ದರೆ, ಬಂಗಾಳ ಮೊದಲಾದ ಉತ್ತರ ದೇಶಗಳಲ್ಲಿದ್ದ ಕೇವಲ ಸ್ವಲ್ಪ ಸ್ವಾಲ್ಜರ ಪಟಾಲಮುಗಳು ಬದುಕಲಾರದೆ, ಆ ಕಡೆಯಲ್ಲಿದ್ದ ವಿಲಾಯತಿಯವರಲ್ಲಿ ಯಾರೂ ಪ್ರಾಣವಂನು ಉಳಿಸಲಾರದೆ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದರು. ಆದರೆ ಬ್ರಿತ್ತ ಸಾಂಬ್ರಾಜ್ಯ ೧೮೫೭ ನೆ ವರುಷದಲ್ಲಿ ಹಾಳಾಗುವದಕ್ಕೆ, ಹಿಂದೂ ದೇಶವನ್ನು ಬ್ರಿತ್ತರ ಜನಾಂಗಕ್ಕೆ ಒಪ್ಪಿಸಿದ ದೇವರ ನಿರ್ಣಯವೂ, ಸರದಾರರು ಮುಂತಾದ ಸರಕಾರದ ಉದ್ಯೋಗದಲ್ಲಿದ್ದ ಕ್ರೈಸ್ತರಾದ ವಿಲಾಯತಿಯವರ ಭಯವಿಲ್ಲದ ಶೂರತ್ವವೂ, ದ್ರೋಹಿಗಳಾದ ಶಿಪಾಯಿಗಳ ಚೋರಬುದ್ಧಿಯೂ ಅಡ್ಡಿಯಾದವು. ವಿಲಾಯತಿಯಿಂದ ಸರಕಾರ ಸಹಾಯಕ್ಕೆ ಬಂದ ದಂಡಿನಲ್ಲಿ ಒಂದು ಪಟಾಲಮೂ ಕಲಿಕಾತಕ್ಕೆ ಮುಟ್ಟುವ ಮುಂಚೆ ಶಿಪಾಯಿ ದಂಗೆಯ ಭರ ಇಳಿಯ ತೊಡಗಿತು. ಶಿಹಾಗಿ ಮಾಡಿದ ಶಿಪಾಯಿಗಳಿಗೆ ಕೋಟೆಯಾಗಿದ್ದ ದಿಲ್ಲಿ ಪಟ್ಟಣವು ಸಪ್ಟಂಬರ ತಿಂಗಳಿನ ೨೦ ನೇ ತಿ ಸರಕಾರದ ದಂಡಿಗೆ ಕೈವಶವಾಯಿತು. ದಿಲ್ಲಿಯಿಂದ ತಪ್ಪಿಸಿ ಹೋದ ಶಿಪಾಯಿಗಳೂ, ಬೇರೆ ಕಡೆಯಲ್ಲಿ ಹಾಹೋದ ದಂಗೆಯವರೂ ಅಯೋಧ್ಯಾ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಕೂಡಿ

ಕೊಂಡು, ಅಲ್ಲಿ ಇರುವ ದ್ರೋಹಿಗಳಾದ ಜಮೀನದಾರರಿಂದ ಸಹಾಯ ಪಡೆ ಕೊಂಡು, ಸರಕಾರದ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಬೀಳುವವರೆಲ್ಲರ ಪ್ರಾಣ ಉಳಿಯುವದಕ್ಕಿಲ್ಲವೆಂದು ಚೆನ್ನಾಗಿ ತಿಳಕೊಂಡು, ಕಡೇ ವರೆಗೂ ಯುದ್ಧ ಮಾಡ ಬೇಕೆಂಬ ಮನಸ್ಸುಳ್ಳವರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಆ ಅಯೋಧ್ಯಾ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಸಾಯುವದೇ ಹೋತಿದೆ, ಬೇರೆ ಮಾರ್ಗವಿಲ್ಲ. ಯಾಕಂದರೆ ೧೮೫೮ ನೆ ವರುಷದ ಆರಂಭಕ್ಕೆ ಹಿಂದೆ ವಿಲಾಯತಿಯಿಂದ ಹಿಂದೂ ದೇಶಕ್ಕೆ ಬಂದ ಸೋಲ್ಜರರು, ಮುಂಚೆ ಈ ದೇಶದಲ್ಲಿದ್ದ ಸೋಲ್ಜರರಲ್ಲದೆ, ಅರವತ್ತು ಸಾವಿರ ಮಂದಿಗಿಂತ ಕಡಮೆಯಾಗಿರುವದಿಲ್ಲ. ಬೇಕಾದರೆ ಇವರು ಮೂರು ನಾಲ್ಕು ಲಕ್ಷ ಮಂದಿ ಹಿಂದೂ ಜನವಾದ ಶತ್ರುಗಳನ್ನು ಜಯಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಸಮರ್ಥರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ೧೮೫೭ ನೇ ವರುಷದಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದ ಬಂಗಾಳ ದಂಡಿನ ದಂಗೆಯು ಹುಟ್ಟಿದ ವರುಷದಲ್ಲಿಯೇ ಸಾಯಲಿಕ್ಕಾಗಿಯದೆಂದು ಯೋಚಿಸಿ ಮಾಡ ತಕ್ಕದ್ದು. ಆ ದ್ರೋಹಿಗಳೆಲ್ಲರು ಸರಕಾರದ ಕೈಗೆ ಸಿಕ್ಕಿ ಕೊಂಡು. ನ್ಯಾಯವಾದ ಪ್ರಾಣಶಿಕ್ಷೆ ಪಡೆ ಕೊಂಡದ್ದಿಲ್ಲ. ಅಯೋಧ್ಯಾ ದೇಶದಲ್ಲಿಯೂ ಬೇರೆ ಕೆಲವು ದೇಶಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಗುಂಪು ಕೂಡಿ ಕೊಂಡು, ಯುದ್ಧ ಮಾಡುತ್ತ ಇರುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ದಿಲ್ಲಿಯಲ್ಲಿದ್ದ ಸಂಸ್ಥಾನವು, ಬಂಧನದಲ್ಲಿರುವ ಮುದುಕ ಅರಸೂ, ಗಂಡು ಮಕ್ಕಳು ಇಬ್ಬರೂ, ಅರಮನೆ ಹೆಂಗಸರೂ, ಇವರು ಹೊರತಾಗಿ ಮಿಕ್ಕ ಗಂಡಸರೆಲ್ಲರೂ ಪ್ರಾಣಶಿಕ್ಷೆ ಪಟ್ಟದರಿಂದ, ಹಾಳಾದ್ದಾಯಿತು. ಅರಸನಿಗೂ ಉಳಿದ ದ್ರೋಹಿಗಳೆಲ್ಲರಿಗೂ ನ್ಯಾಯವಾದ ಪ್ರಾಣಶಿಕ್ಷೆಗೆ ತಪ್ಪಿಸಿ ಕೊಳ್ಳುವದಕ್ಕೆ ಮಾರ್ಗ ಕಾಣುವದಿಲ್ಲ. ದಂಗೆ ಯೆಂಬ ಹಾವಿನ ತಲೆ ತುಂಡಾಯಿತು, ಶರೀರವೂ ಬಾಲವೂ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲಾಡಿದರೂ, ಅದಕ್ಕೆ ಭಯಪಡ ಕೆಲಸವಿಲ್ಲ. ಜೀವ ಹೋದ್ದೇ ಸರಿ, ತಲೆ ಹೋದದ ಸರ್ಪನ ವಿಷವು ಯಾರಿಗೂ ಮೋಸ ಕಾಡುವದಕ್ಕಿಲ್ಲ. ಪುಟ್ಟಿಗೆ ಯೆರಡು ತಿಂಗಳ ದುಷ್ಟರಾದ ಬಂಗಾಳ ಶಿಪಾಯಿಗಳಿಗೆ ಬದಲಾಗಿ ವಿಲಾಯತಿ ಸೋಲ್ಜರರ ಹೊಸ ಸೈನ್ಯವು ಹಿಂದೂ ದೇಶಕ್ಕೆ ಬಂದದರಿಂದ, ಸರಕಾರದ ಬಲವು ಅಧಿಕಾಧಿಕವಾಯಿತು. ಆದ್ದರಿಂದ ೧೮೫೮ ನೆ ವರುಷದಿಂದ ಹೊಸ ರಾಜ್ಯವೃದ್ಧಿಯ ಲಕ್ಷ್ಮಿ ಕಾಡಲ್ಯೇತೆಂದು ತೋರುತ್ತದೆ. ಪಂಚಾಂಗ ಮಾಡುವವರಿಗೆ ಶಕ್ತ ಹಾಗೆ, ಕಂನಡವಾರ್ತಿಕನು ಹೊಸ ವರ್ಷದ ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ಅದರಲ್ಲಿ ಆಗ ತಕ್ಕ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಕಾಲಜ್ಞಾನಿಯಾಗಿ ಮುಂತಿಳಿಸ ಬೇಕಾದರೆ, ೧೮೫೮ನೇ ಆದ ಈ ವರುಷಕ್ಕೆ ನಮಗೆ ಕಾಣುವ ಕಾಲಜ್ಞಾನವೇನೆಂದರೆ.

(ಬರುವ ಸರ್ತಿ ಬರುವದು.)

ವರ್ತಮಾನಸಂಗ್ರಹ.

ಕಂನಡ ಜಿಲ್ಲೆ. ಹೋದ ಯೆರಡು ಮೂರು ವಾರಗಳಿಂದಾ ಬಹಳ ಕಡೆಯಲ್ಲಿ ಹಸುಗಳಿಗೆ ಸಾಂಸರ್ಗಿಕದಂತೆ ಒಂದು ವ್ಯಾಧಿ ಹುಟ್ಟಿ, ಬಹಳ ಬಹಳ ಹಸುಗಳು ಸತ್ತು ಹೋಗಿ, ಬಡ ಜನರಿಗೆ ಬಹಳ ನಷ್ಟವಾಯಿತು.

ಕಳೆದನಾವೆಂಬರ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಜರ್ಮನಿ ದೇಶದಿಂದಾ ಹೊರಟು ಬಂದ ಹೌಫ್ ಧೊರೆಯೂ ಧೊರೆಸಾನಿಯೂ, ಫಿಂಡ್ಲೆ ಧೊರೆಯೂ, ಕಂನಡ ಮಲಬಾರ ಜಿಲ್ಲೆಗಳ ಡೆಪ್ಯುಟಿ ಇನ್ಸ್ಪೆಕ್ಟರ ಗುಂಡರ್ತ ಧೊರೆಯ ಮಗಳೂ ಹೋದ ೧೦ ನೆ ಆದಿತ್ಯವಾರ ಮಂಗಳೂರಿಗೆ ಬಂದು ಮುಟ್ಟಿದರು. ಮೊದಲು ಹೇಳಿದ ಮೂವರೂ ಮಂಗಳೂರಲ್ಲಿಯೇ ಇದ್ದು, ಸಭಾಕೆಯ ಕೆಲಸವನ್ನು ನಡಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಬಂದವರಾಗಿದ್ದಾರೆ.

ಡೆಪ್ಯುಟಿ ಇನ್ಸ್ಪೆಕ್ಟರ ಗುಂಡರ್ತ ಧೊರೆಯು ಇದೇ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಕಳದಲ್ಲಿಯೂ ಕಾಸರಗೋಡಿನಲ್ಲಿಯೂ ಹೊಸ್ಟಿಗೆ ಯೆರಡು ತಾಲೂಕು ಶಾಲೆಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿದರು. ಕಾರ್ಕಳ ಶಾಲೆಗೆ ಶಾಂತಪ್ಪ, ಕಾಸರಗೋಡು ಶಾಲೆಗೆ ಪದ್ಮನಾಭ ಮೊಕರೂರು ಆಧ್ಯಾಯಿತು.

ಮದ್ರಾಸು. [illegible] ಖ್ಯ ಆಜ್ಞಾಧಿಕಾರಿಯು ಕ್ವಾರ್ಟರ ಮಾಸ್ತರ ಜನರಲ್ ಸಹಿತವಾಗಿ ಮದ್ರಾಸು ಸೈನ್ಯದ ಠಾಣ್ಯಗಳಿಗೆ ಹೋಗಿ, ಸೈನ್ಯದ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಪರೀಕ್ಷಿಸುವ ಆಲೋಚನೆ ಮಾಡಿದ್ದಾಯಿತು ಯೆಂಬದಾಗಿ, ಜನವರಿ ೩೦ನೆ ಜೋರ್ಜ್ ಕ್ಯಾಟೆ ಗಜೆಟಿನಿಂದಾ ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಮದ್ರಾಸು ಸೈನ್ಯದ ಕಾಮಿಶನ ಇಲ್ಲದ ನೇಟಿವ ಸರ್ದಾರರು ಇನ್ನೂ ಮುಂದೆ ಕತ್ತಿಯ ಸಾಧಕ ಕಲಿಯುವಂಥಾದ್ದು ಇಲ್ಲ.

ಸ್ಕೋಚ ದೇಶದ ಫ್ರಿಚಿಟ್ ಮಿಶನಿನವರು ಮದ್ರಾಸಿನಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾಪಿಸಿದ ಆಂಗ್ಲ ಮುಂತಾದ ಶಾಲೆಗಳ ಪರೀಕ್ಷೆಯು ಮೊನ್ನೆ ಆಯಿತು. ಅವರ ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಹಾಟಿಗೆ ಸುಮಾರು ೨೫೦೦ ಹುಡುಗರೂ ಹುಡುಗಿಯರೂ ಕಲಿಯುತ್ತಾರೆ. ಇವರು ಕೊಡುವ ಸಂಬಳದಿಂದಾ ವರ್ಷ ಒಂದಕ್ಕೆ ಸುಮಾರು ೩೦೦೦ ರೂಪಾಯಿ ವಸೂಲು ಆಗುತ್ತದೆ. ಒಂದು ಆಂಗ್ಲ ಶಾಲೆಯವರು ತಿಂಗಳಿಗೆ ಹುಡುಗರಿಂದ ಅರ್ಧ ರೂಪಾಯಿ ಸಂಬಳ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ. ಆ ಶಾಲೆಗಳಿಂದಾ ಜನರಿಗೆ ಯೆಷ್ಟು ಪ್ರಯೋಜನ ಬರುತ್ತದೆಂಬದನ್ನು ತಿಳಕೊಂಡು, ಲಾಭವಾಗಿದ ಪಾತ್ರರ ಇರುವ ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಊರಿನವರು "ಮಿಶನ ಇಂಗ್ಲಿಷ ಶಾಲೆ" ತಂಮ ಊರಿನಲ್ಲಿ ಸಹಾ ಸ್ಥಾಪಿಸ ಬೇಕೆಂದಾ ಬೇಡಿ ಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ.

ಕಲಿಕಾತ ಆಧಿಪತ್ಯ. ರಾಜಧಾನಿಯ ಬಿಶಪ್ ಯೆಂಬ ಅಧ್ಯಕ್ಷ ಪ್ರಭುವು ತೀರಿ ಹೋದ ಕಾರಣ, ಮದ್ರಾಸಿನ ಅಧ್ಯಕ್ಷ ಪ್ರಭುವು ಕಲಿಕಾತಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ, ರಾಜಧಾನಿಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರ ಉದ್ಯೋಗವನ್ನು ನಡಿಸ ಬೇಕಾದೀತು.

ದಿಲ್ಲಿ. ಝಜ್ಜರ ನವಾಬನು ದಂಗೆಯವರಿಗೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡಿ ಅನುಕೂಲವಾಗಿದ್ದ ಕಾರಣ, ಸರ್ಕಾರದವರು ಕಳೆದ ದಶಂಬರ ೨೩ ಲ್ಲಿ ಮಧ್ಯಾಹ್ನದ ಮೇಲೆ ೪ ಘಂಟೆಗೆ ಚಂದನಿ ಚೌಕಿನ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಅವನನ್ನು ಫಾಶಿಗೆ ಹಾಕಿದರು. ದಂಗೆಯವರಿಗೆ ಮುಖ್ಯ ಆಜ್ಞಾಧಿಕಾರಿಯಾಗಿದ್ದ ಮೀರ ನವಾಬನನ್ನು ೨೪ ಲ್ಲಿ ಫಾಶಿಗೆ ಹಾಕಿದರು.

ಗ್ವಾಲಿಯರ. ಹೋಳ್ಕಾರ ಮಹಾರಾಜನ ದೇಶದಲ್ಲಿದ್ದ ಶಿಪಾಯರು ಸಹಾ ದಿಲ್ಲಿ ದಂಗೆಯ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ದಂಗೆ ಮಾಡಿದ್ದರು. ಸರ್ ರ. ಹಾಮಿಲ್ಟನ್ ಸರ್ದಾರನು ರಾಯಭಾರಿಯಾಗಿ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದಂದಿನಿಂದಾ, ಸರ್ಕಾರದವರಿಗೆ ಬಹಳ ಧೈರ್ಯ ಬಂದು, ಜಯವೂ ಆಗುತ್ತ ಇರುತ್ತದೆ. ಅಂದಿನಿಂದಾ ದಿನ ಒಂದಕ್ಕೆ ಹದಿಮೂರು, ಹದಿನಾಲ್ಕು, ಹದಿನಾರು, ಹದಿನೇಳು ಮಂದಿಗೆ ಮರಣಶಿಕ್ಷೆ ಆಗುತ್ತ ಇರುತ್ತದೆ.

ಆಗ್ರ. ಸಿಂಧ್ಯ ಮಹಾರಾಜನು ಗ್ವಾಲಿಯೋರಿನಿಂದಾ [illegible] ಆಗ್ರ ಪಟ್ಟಣದ ಕೋಟೆಗೆ ಹೋ[illegible]ಗಿದ್ದನು.

ಸ್ವರಪ. ಅಯೋಧ್ಯಾ ದೇಶದ ಪ್ರಾಂತ್ಯದಲ್ಲಿರುವ ಫರಕಾಬಾದಿನ ನವಾಬನು ಸುಮಾರು ೧೦ ಸಾವಿರ ಮಂದಿಯನ್ನು ಕೂಡಿಸಿ ಪತ್ತಿಅಲ್ಲಿ ಯೆಂಬಲ್ಲಿದ್ದನು. ಅಲ್ಲಿಗೆ ಸರ್ಕಾರಿ ರಾಣುವೆಯವರು ದಶಂಬರ ೧೭ ಲ್ಲಿ ಬಂದು ಮುಟ್ಟಿದಾಗ, ಲಡಾಯಿ ಆಯಿತು. ಆರಣದಲ್ಲಿ ದಂಗೆ ಕಾಟಕಾಯಿಯವರ ಕಡೆಯಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು ೨೦೦೦ ಮಂದಿ ಮಡಿದರು, ಮಿಕ್ಕಾದವರು ಅಪಜಯವಾಗಿ ಓಡಿ ಹೋದರು. ಅಲ್ಲಿಂದಾ ಸರ್ಕಾರಿ ರಾಣುವೆಯವರು ಮತ್ತೆ ಸರವಕ್ಕೆ ಬಂದರು.

ಕಂನಡ ಜಿಲ್ಲಾ ಗಜೆಟಿನಿಂದಾ.

ಸಾಗವಾನಿ ವಗೈರೆ ಮರಗಳ ದರಖಾಸ್ತು ಇಸ್ತಿಹಾರ.

ಕಂನಡ ಜಿಲ್ಲಾ ಕಲ್ಲೇಕ್ಟರ ಫಿಶರ ಸಾಹೇಬರವರು.

ಇಸ್ತಿಹಾರನಾಮಾ ಯಾವತ್ತು ಜನರಿಗೆ ತಿಳಿಯ ಪಡಿಸುವದೇನಂದರೆ—ಸರ್ಕಾರಿ ಮಹಾಲ ಆಗಿರುವ ಅಂಕೋಲಾ ತಾಲೂಕ ಗಂಗಾವಳಿ, ವ ಸದಾಶಿವಘಡ ಬಂದ್ರಗಳಲ್ಲಿ, ನಕಾರೆ ಸಾಗವಾನಿ, ಮತ್ತು ಬೀಟಿ ಬಾಬತು ಮರಗಳೂ, ವ ಆ ನಕಾರೆ ಸಾಗವಾನಿ ಪೈಕಿ, ಸರ್ಕಾರ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಲಾಯಖಿ ಯೆಂತಾ ವಿಂಗಡಿಸಿ ತೆಗೆದ ಮರಗಳೂ, ಮತ್ತು ಯಲ್ಲಾಪುರ ತಾಲೂಕ ಹಳಿಯಾಳ ವಗೈರೆ ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿ ಹಾಲ ದಾಸ್ತಾನ ಆದ್ದು ವ ಇಂಥಾ ದಾಸ್ತಾನಿಗೆ ಬರ ತಕ್ಕ ಸಾಗವಾನಿ ಬೀಟಿ ಜಂಗ್ಲಿ ಮರಗಳೂ ಕೂಡಾ ಕೆಳಗೆ ವಿವರಿಸಿದ ಪ್ರಕಾರ ಯೇಲಂ ಮಾಡಿಸೋಣಾದೀತು.

೧ ನೆ ದರಖಾಸ್ತು.

ಗಂಗಾವಳಿ, ಸದಾಶಿವಘಡ ಬಂದ್ರಗಳಲ್ಲಿ ದಾಸ್ತಾನ ಇರುವ ಸಾಗವಾನಿ ವ ಬೀಟಿ ಮರಗಳು ಯೇಲಂ ಆಗುವದರ ನಿಬಂಧನೆ ಸದರಿ ಬಂದ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಹಾಲ ಆ ಯೆರಡು ಜಾತಿ ಮರಗಳು, ಸುಮಾರು ೪೩೨೮ ಮೇಲೆ ಮುಂಬೈ ಖಂಡಿ ಮರಗಳು, ಹಾಜರು ಇರುತ್ತವೆ. ಇವುಗಳು ಯಾವತ್ತು ಸನ್ ೧೮೫೮ನೆ ಇಸವಿ ಫೆಬ್ರವರಿ ತಾರೀಕು ೧೫ನೆ ಸೋಮವಾರ ಲಾಗಾಯ್ತು, ತಾರೀಕು ೨೫ನೆ ವರೆಗೆ, ಪ್ರತಿ ದಿವಸವೂ, ಅಡಿಶನಾಲ್ ಸಬ್ ಕಲ್ಲೇಕ್ಟರ ಸಾಹೇಬರ ಮುಂದೆ, ಮುಂಧಾಗಿ ವಿಂಗಡಿಸುವಹಾಗುವ ಪ್ರತಿ ರಖಮುಗಳಿಗೆ, ಯೇಲಂಮಿನ ಬಗ್ಗೆ, ವಾರ ಕೆಯಲಾದೀತು. ಹೆಚ್ಚಾ ಹೆಚ್ಚಿ ಮೇಲೆ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಮೊಬಲಗಿಗೆ ಮಾಡಿದವನ ದರಖಾಸ್ತು ಕಾಯಂ ಆದೀತು; ಆ ಕಾಯಂ ಆದ ದರಖಾಸ್ತದಾರನು, ಕೂಡಲೆ ದರಖಾಸ್ತ ಮೊಬಲಗಿಗೆ, ಶೇಕಡ ೧೫ ಹದಿನೈದು ರೂಪಾಯಿ ಮೇರೆಗೆ ಐವಜ ಸರ್ಕಾರದಲ್ಲಿ ಅಮಾನತು ಕಟ್ಟಿಸಿ, ದರಖಾಸ್ತ ಕಾಯಂ ಆದ ತಾರೀಕಿನಿಂದಾ ೧ ತಿಂಗಳ ವಳಗೆ ಬಾಕಿ ಹಣ ಹಾಜರು ಮಾಡಿ ಕೊಡ ಬೇಕು.

ಆ ಪ್ರಕಾರ ವಸೂಲು ಬರುತ್ತಲೇ, ಆ ದರಖಾಸ್ತಿನ ಮರಗಳು ಆತನ ಜಂಮೆಗೆ ಕೊಡಲಾದೀತು; ಆ ಪ್ರಕಾರ ಸದರಿ ಮುದತಿಯಲ್ಲಿ ದರಖಾಸ್ತಿನ ಹಣ ಕೊಡದೇ ಇದ್ದ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ, ಅಮಾನತು ಇಟ್ಟ ಶೇಕಡ ಐವಜ ಅಪರಾಧಕ್ಕೆ ವಳಗಾಗಿ, ಆ ದರಖಾಸ್ತಿನ ಮರಗಳು ಯೆರಡನೆ ಯೇಲಂಮಿಗೆ ಇಟ್ಟು, ಮೊದಲಿಗಿಂತಾ ಕಂಮಿ ದರಖಾಸ್ತ ಆದರೆ, ಆ ಕಂಮಿ ಆದಷ್ಟು ಐವಜ, ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಭರ್ತಿ ಮಾಡಿ ಕೊಡಲಿಕ್ಕೆ, ಮೊದಲಿನ ದರಖಾಸ್ತದಾರ ಜವಾಬದಾರನಾಗಿರ ಬೇಕು. ಯೆರಡನೆ ದರಖಾಸ್ತಿನ ಸಂಬಂಧ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಆದಾಯವಾದರೆ, ಆ ಆದಾಯ ಮೊದಲಿನ ದರಖಾಸ್ತದಾರಗೆ ಸಿಕ್ಕಲಾರದು.

ದರಖಾಸ್ತ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಖುಷಿ ಉಳ್ಳವರಿಗೆ, ಸದರಿ ಮರಗಳಲ್ಲಿ, ಸಾಗವಾನಿ ನಕಾರೆ ಮರಗಳು ಯೆಷ್ಟು, ವನ ಕಾರಿ ಲಾಯಖಿ ಮರಗಳು ಯೆಷ್ಟು, ಮತ್ತು ಬೀಟಿ ಮರಗಳು ಯೆಷ್ಟು ಯೆಂಬುವದು, ವ ಆ ಬಾಬತು ಖಂಡಿಗಳು ಕೂಡಾ ತಿಳಕೊಳ್ಳುವಂಥಾದ್ದು ಅವಶ್ಯವಿದ್ದಲ್ಲಿ, ಆ ಸಮು

ಯದಲ್ಲಿ, ಜಂಗ್ಲಿ ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟ್ ಅಶಿಷ್ಟಾಂಟ್ ಕಲ್ಲೆಕ್ಟರ ಸಾಹೇಬರ ಕಚೇರಿಯಲ್ಲು, ಯಾ, ಸಬ್ ಕನ್‌ಸರ್ವೆಟರ್ ಕಚೇರಿಯಲ್ಲು ಸಹಾ, ಹಾಜರಾಗಿ ತಿಳಕೊಳ್ಳ ಬಹುದಾಗಿ ಇರುತ್ತದೆ.

೨ನೆ ದರ್ಖಾಸ್ತ.

ಯೆಲ್ಲಾಪುರ ತಾಲೂಕ, ಹಳಿಯಾಳ ವಗೈರೆ ೬ ಆರು ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿ, ಈಗ ಜಮೆ ಆಗಿರುವ, ಮತ್ತು ಬಂದಾ ಜಮೆ ಆಗುವ, ಸಾಗವಾನಿ, ಮತ್ತು ಬೀಟಿ, ವ ಜಂಗ್ಲಿ ಮರಗಳ ನಾಟು, ೬೫೦೦ಕ್ಕೆ, ಅಂದಾಜ ಖಂಡಿ ೬೫೦೦ನ್ನು, ಮಾರ್ಚ ತಿಂಗಳ ತಾರೀಕು ೫ ನೆ ಲಾಗ್ಯಾತು, ೨೦ ನೆ ವರೆಗೆ, ಅನುಕೂಲ ಇದ್ದ ಮಟ್ಟಿಗೆ, ಯೇಲಂ ಮಾಡಿಸ್ಯಾಗಿದ್ದೀತು; ಆ ಮರಗಳ ಯೇಲಮಿನ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಸದಾಶಿವಘಡ ವ ಗಂಗಾವಳಿ ಬಂದ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಯೇಲಂ ಆಗುವ ಮರಗಳ ಬಗ್ಗೆ, ಮೇಲೆ ನಮೂದು ಮಾಡಿರುವ ಶರ್ತಿ ಪ್ರಕಾರ ನಡೆಯ ತಕ್ಕದಾಗಿರುತ್ತದೆ.

ಸದರಿ ಹಳಿಯಾಳಕಸಬಾ, ಹಳಗಾಳಿ, ತಿಪ್ಪಿಕ್ತ್ರೀ, ಸಾಂಬ್ರಾನಿ, ಭಾಗವತ್ತಿ, ಕಿರಗೂರು, ಮುಂಡಗೋಡ, ಈ ಆರು ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿ ಯೇಲಂ ಆಗ ತಕ್ಕ ನಾಟುಗಳ ಬ್ಯೌರಿವಾರ, ಅವರು. ವ ಅವುಗಳ ಖಂಡಿಗಳ ತಪಶೀಲು ತಿಳಕೊಳ್ಳಲಿಕ್ಕೆ ಅಪೇಕ್ಷೆ ಇದ್ದವರು, ಆ ತಪಶೀಲು ಆ ಸಮಯದಲ್ಲಿ, ಸದರಿ ಜಂಗ್ಲಿ ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟ ಅಶಿಷ್ಟಾಂಟ್ ಕಲ್ಲೆಕಟರ ಕಚೇರಿಯಲ್ಲಿ, ಯಾ, ಸಬ್ ಕನ್‌ಸರ್ವೆಟರ್ ಕಚೇರಿಯಲ್ಲಿ ಸಹಾ ತಿಳಕೊಳ್ಳ ಬಹುದಾಗಿ ಇರುತ್ತದೆ.

ಬತಾರೀಕು ೫ ನೆ ಡಿಶಂಬರ ಸನ ೧೮೫೭ ನೆ ಫಸಲಿ ಮೊಕ್ಕಾಂ ಮಂಗಲೂರು.

ಕಂನಡವಾರ್ತಿಕನ ಬಗ್ಗೆ ವಸೂಲು.

[illegible] ಅರ್ಧ ವರ್ಷಕ್ಕೆ ೧ ಪ್ರತಿಗೆ ೮ ಆಣೆ.
[illegible] ಅರ್ಧ ವರ್ಷಕ್ಕೆ ೧ ಪ್ರತಿಗೆ ೮ ಆಣೆ.
[illegible] ಅರ್ಧ ವರ್ಷಕ್ಕೆ ೧ ಪ್ರತಿಗೆ ೮ ಆಣೆ.
[illegible] ಅರ್ಧ ವರ್ಷಕ್ಕೆ ೧ ಪ್ರತಿಗೆ ೮ ಆಣೆ.
[illegible] ಅರ್ಧ ವರ್ಷಕ್ಕೆ ೧ ಪ್ರತಿಗೆ ೮ ಆಣೆ.
[illegible] ಅರ್ಧ ವರ್ಷಕ್ಕೆ ೧ ಪ್ರತಿಗೆ ೮ ಆಣೆ.
[illegible] ಅರ್ಧ ವರ್ಷಕ್ಕೆ ೧ ಪ್ರತಿಗೆ ೮ ಆಣೆ.
[illegible] ಅರ್ಧ ವರ್ಷಕ್ಕೆ ೧ ಪ್ರತಿಗೆ ೮ ಆಣೆ.
[illegible] ಅರ್ಧ ವರ್ಷಕ್ಕೆ ೧ ಪ್ರತಿಗೆ ೮ ಆಣೆ.
[illegible] ಅರ್ಧ ವರ್ಷಕ್ಕೆ ೧ ಪ್ರತಿಗೆ ೮ ಆಣೆ.
[illegible] ಅರ್ಧ ವರ್ಷಕ್ಕೆ ೧ ಪ್ರತಿಗೆ ೮ ಆಣೆ.
[illegible] ೧ ವರ್ಷಕ್ಕೆ ೧ ಪ್ರತಿಗೆ ೧ ರೂಪಾಯಿ. ೧೨ ಆಣೆ ಟಪ್ಪಾಲ [illegible]

ಮಂಗಳೂರು ಧಾರಣೆ.

೧೫ನೇ ಜನವರಿ.

		ರೂ.	ಆ.
ಅಕ್ಕಿ ಜೀರಿಗೆಸಾಲಿ	ಮುಡಿ ಒಕ್ಕೆ	[illegible]	[illegible]
" ೨ನೆ ತರದ ಜೀರಿಗೆಸಾಲಿ	"	[illegible]	[illegible]
" ಮಸ್ಕತಿ	ಕಾಚಿ "	[illegible]	[illegible]
" ಸಂಪಾಗ	"	[illegible]	[illegible]
" ಸುಗ್ಗಿ	"	[illegible]	[illegible]
" ಬಾಳುಮಲ್ಲಿಗೆ	"	[illegible]	[illegible]
ಪಡುಕುಳ	"	[illegible]	[illegible]
ಬಿಳಿ ಹುರುಳಿ	"	[illegible]	[illegible]
ಕಪ್ಪು ಹುರುಳಿ	"	[illegible]	[illegible]
ಕಡಲೆ	ಮುಡಿ "	[illegible]	[illegible]
ಗೋಧಿ	"	[illegible]	[illegible]
ಉದ್ದು	"	[illegible]	[illegible]
ಹೆಸರು ಕಾಳು	"	[illegible]	[illegible]
ತೊಗರಿ ಬೇಳೆ	"	[illegible]	[illegible]
ಅವರೆ ಕಾಳು	"	[illegible]	[illegible]
ಎಳ್ಳು	"	[illegible]	[illegible]
ಉದ್ದು ಹೆಸರು	"	[illegible]	[illegible]
ಬತ್ತ	"	[illegible]	[illegible]
ರಾಗಿ	ಮುಗಿ "	[illegible]	[illegible]
ಯೇಲಕ್ಕಿ ಉತ್ತಮ ತರ	"	[illegible]	[illegible]
ಶುಂಠಿ	ಕಲಿಕಾಟ್ ಖಂಡಿ "	[illegible]	[illegible]
ಅರಿಶಿನ	"	[illegible]	[illegible]
ಮೆಣಸು	"	[illegible]	[illegible]
ಸಣ್ಣ ಮೆಣಸು	"	[illegible]	[illegible]
ಕೊತ್ತಂಬರಿ	ಮುಗಿ "	[illegible]	[illegible]
ಜೀರಿಗೆ	"	[illegible]	[illegible]
ಸಾಸಿವೆ	"	[illegible]	[illegible]
ಹುಳಿ	ಖಂಡಿ "	[illegible]	[illegible]
ಗಟ್ಟದ ನೀರುಳ್ಳಿ	"	[illegible]	[illegible]
ಮುಂಬಯಿ ನೀರುಳ್ಳಿ	"	[illegible]	[illegible]
ಬೆಳ್ಳುಳ್ಳಿ	"	[illegible]	[illegible]
ಬಟಾಟೆ	"	[illegible]	[illegible]
ದಾಲ್ಚಿನಿ	ಮುಗಿ "	[illegible]	[illegible]
ಜೇನು ಮೇಣ	"	[illegible]	[illegible]
ಗಟ್ಟದ ಬೆಲ್ಲ	"	[illegible]	[illegible]
ಊರು ಬೆಲ್ಲ	"	[illegible]	[illegible]
ಗಟ್ಟದ ಸಕ್ಕರೆ	"	[illegible]	[illegible]
ಕಲ್ಲು ಸಕ್ಕರೆ	"	[illegible]	[illegible]
ಗಟ್ಟದ ಕಲ್ಲು ಸಕ್ಕರೆ	"	[illegible]	[illegible]

		ರೂ.	ಆ.
ಜಾಜಿಕಾಯಿ	ತೊಲ "	[illegible]	[illegible]
ಪತ್ರೆ	"	[illegible]	[illegible]
ಗೋಟು	ಖಂಡಿ ೧೩.	[illegible]	[illegible]
ತೆಂಗಿನಕಾಯಿ	೧೦೦೦ಕ್ಕೆ.	[illegible]	[illegible]
ಯೆಳ್ಳು	ಮುಡಿ ೧೩.	[illegible]	[illegible]
ಹಾಲೆ ಬೀಜ	೨೪ ಸೇರು	[illegible]	[illegible]
ಗಂಧದೆಣ್ಣೆ	ಸೇರು ೧೩.	[illegible]	[illegible]
ತೆಂಗಿನ ಯೆಣ್ಣೆ	ಮುಗಿ ೧೩. "	[illegible]	[illegible]
ಯೆಳ್ಳೆಣ್ಣೆ	"	[illegible]	[illegible]
ಹರಳೆಣ್ಣೆ	"	[illegible]	[illegible]
ಹುಂಡೆಣ್ಣೆ	"	[illegible]	[illegible]
ಊರು ತುಪ್ಪ	"	[illegible]	[illegible]
ಘಟ್ಟ ತುಪ್ಪ	"	[illegible]	[illegible]
ಹಗಲಿಕೆ	ಕಟ್ಟು "	[illegible]	[illegible]
ಗೋಡು ಅಡಿಕೆ	"	[illegible]	[illegible]
ಹಸಿ ಅಡಿಕೆ	"	[illegible]	[illegible]
ಹೊಗೆಸೊಪ್ಪು	ನಾಗಿಕ "	[illegible]	[illegible]
ಚಿಂಗಿ ಸೊಪ್ಪು	ಮುಗಿ "	[illegible]	[illegible]
ಹಿಂಡಿದ ಯೆಣ್ಣೆ	"	[illegible]	[illegible]
ಹತ್ತಿ	"	[illegible]	[illegible]
ನೂಲು	"	[illegible]	[illegible]
ಕಾಯಿ ನಾರು (ಕತ್ತ)	"	[illegible]	[illegible]
" " ಹಗ್ಗ	"	[illegible]	[illegible]
[illegible] ಹಗ್ಗ	"	[illegible]	[illegible]
[illegible] ನಾರು	"	[illegible]	[illegible]
ಬಾಳೆ ನಾರು	"	[illegible]	[illegible]
[illegible] ನಾರು	"	[illegible]	[illegible]
[illegible]	"	[illegible]	[illegible]
[illegible]	"	[illegible]	[illegible]
ಗಟ್ಟದ ಗೇರುಕಾಯಿ	"	[illegible]	[illegible]
[illegible] ಗಂಧ	"	[illegible]	[illegible]
[illegible]	"	[illegible]	[illegible]
[illegible]	"	[illegible]	[illegible]
[illegible]	"	[illegible]	[illegible]
[illegible]	"	[illegible]	[illegible]
[illegible]	ಖಂಡಿ "	[illegible]	[illegible]
[illegible]	"	[illegible]	[illegible]
[illegible]	ಕಾ೩ "	[illegible]	[illegible]

ಕಂನಡವಾರ್ತಿಕ ಯೆರಡು ವಾರಕ್ಕೆ ಒಂದು ಸರ್ತಿ ಮಂಗಳೂರಿನ ಮಿಶನ್ ಛಾಪಖಾನೆಯಲ್ಲಿ ಛಾಪೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಅದರ ಕ್ರಯ ಅರ್ಧ ವರ್ಷಕ್ಕೆ ೮ ಆಣೆ.

The Canarese Messenger appears every fortnight. Subscription 8 As. per half year.

Printed and published by G. Plebst, German Mission Press, Mangalore.

ಕಂನಡವಾರ್ತಿಕ.

CANARESE MESSENGER.

ಪುಸ್ತಕ ೨. ೩೦ ಜನವರಿ ೧೮೫೮. ಅಂಕೆ ೨.

VOL. II. JANUARY 30, 1858. No. 2.

☞ ನಂಮ ಕಂನಡವಾರ್ತಿಕನ ವಂತಿಗೆಯವರಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು ೧೩೦ ಮಂದಿ ಮಾತ್ರವೇ ವಂತಿಗೆಯ ಅರ್ಧ ರೂಪಾಯಿ ಕಳುಹಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಮಿಕ್ಕಾದವರು ಇಷ್ಟು ವರೆಗೆ ಕಳುಹಿಸಲಿಲ್ಲಾ. ಈ ಸರ್ತಿಯ ಅಂಕೆ ಬಂದು ಮುಟ್ಟಿದ ಮೇಲೆ ಯಾರು ವಂತಿಗೆ ಹಣ ಅರ್ಧ ರೂಪಾಯಿ ಅರ್ಧ ವರ್ಷಕ್ಕೆ, ಅಥವಾ ಒಂದು ರೂಪಾಯಿ ೧ ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಕಳುಹಿಸುವದಿಲ್ಲವೊ, ಅವರಿಗೆ ಇಂನೂ ಮುಂದೆ ಕಂನಡವಾರ್ತಿಕ ಪತ್ರಿಕೆಯು ಕಳುಹಿಸಲಾರದು. ☜

ಕಂನಡವಾರ್ತಿಕ.

೧. ಇಂಗ್ಲ ದೇಶದ ರಾಣಿಯಾದ ವಿಕ್ಟೋರಿಯ, ಜಯಯೆಂಬ ಅರ್ಥ ಉಳ್ಳ ಹೆಸರಿಗೆ ಅನುಕೂಲವಾಗಿ, ಹಿಂದೂ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಯೆಲ್ಲಾ ಶತ್ರುಗಳ ಮೇಲೆ ಜಯ ಪಡಕೊಂ[illegible] ಮೊಗಲರ ಸಂಸ್ಥಾನದ ಹೆಸರಂನು ನಾಶ ಮಾಡಿ, ಹಿಂದೂ ದೇಶದ ಚಕ್ರವರ್ತಿರಾಣಿ ಅನಿಸಿ ಕೊಂಡು, ಜಂಬುದ್ವೀಪದ ಸಾಂಬ್ರಾಜ್ಯವಂನು ಅನುಭವಿಸಲಾರಂಭಿಸುವದಾದೀತು.

೨. ಹಿಂದೂ ದೇಶವಂನಾಳುವ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಸ್ವಾಲರ ಪಟಾಲಮುಗಳ ಬಲದಿಂದ ದಂಗೆಯವರಂನೆಲ್ಲಾ ಹೊಡೆದು, ಹಿಂದಿನ ವರುಷದಲ್ಲಿ ಥಕನ್ಯೆ ಹುಟ್ಟಿದ ದಂಗೆ ಕಾಡುಕಿಚ್ಚಂನು ಸ್ವಾಲ್ಜರರ ಕೈಗಳಿಂದ ಬಡಿದು ನಂದಿಸಿ, ಅದರ ಕೆಂಡಗಳಂನು ಸ್ವಾಲ್ಜರರ ಕಾಲುಗಳಿಂದ ತುಳಿದು ಬಿಟ್ಟ ಮೇಲೆ, ಕ್ರೈಸ್ತರಾದ ಸರಕಾರದವರಿಗೆ ಯೋಗ್ಯವಾದ ಪ್ರಕಾರ, ಸರ್ವ ಲೋಕಕ್ಕೆ ಕರ್ತನೂ ವಡೆಯನೂ ಆದ ಯೇಕ ದೇವನ ಅಪ್ಪಣೆಯಿಂದ ತಮಗೆ ವಶವಾದ ಪ್ರಜೆಗಳಂನು ಯಥಾರ್ಥವಾದ ಪ್ರೀತಿಯಿಂದಲೂ, ಪಕ್ಷಪರಪಕ್ಷ ತಿಳಿಯದ ದಯೆಯಿಂದಲೂ, ದೇವನೀತಿಗೆ ಅನುಕೂಲವಾದ ರಾಜ್ಯಬುದ್ಧಿಯಿಂದಲೂ ಆಳಿ ಕಾಯ್ವಲಿಕ್ಕೆ ತೊಡಗುವದಾದೀತು.

೩. ಸರಕಾರದವರು ತಂಮ ಚಾಕರರಾದ ಶಿಪಾಯಿಗಳಿಗೆ ಯೆರಡು ಬಗೆ, ಕುಯುಕ್ತಿಯಿಂದ ಅವರ ಜಾತಿ ಕೆಡಿಸಿ ಅನಂತರ ಅವರಂನು ಕ್ರೈಸ್ತಮತದಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸ ನೋಡುತ್ತಾರೆಂದು ನ್ಯವನ ಮಾಡಿ ದಂಗೆಯಂನು ಯೆಬ್ಬಿಸಿದ ದ್ರೋಹಿಗಳು ಶಿಪಾಯಿಗಳಂನು ನಂಬಿಸಿದ ಮಾತು ಬರೇ ಸುಳ್ಳು ಯೆಂಬುವದು ಈ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಹೊರ್ಗ ಪ್ರಕಟವಾದೀತು. ಹ್ಯಾಗೆಂದರೆ ೮೦ ಸಾವಿರ ಸ್ವಾಲ್ಜರ ಸೈನ್ಯವು ಹಿಂದೂ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಇರಲಾಗಿ, ಯಾರೂ ಸರಕಾರದ ಮೇಲೆ ಬಾಯಿ ತೆರೆಯಲೂ ಬೆರಳು ಅಲ್ಲಾಡಿಸಲೂ ಆಗದ ವೇಳೆಯಲ್ಲಿ, ಸರ್ವಾಧಿಪತಿ ಮೊದಲಾದ ಬ್ರಿತ್ತಸಾಂಬ್ರಾಜ್ಯದ ಉದ್ಯೋಗಸ್ಥರು ಮುಂಚಿನ ಹಾಗೆ ತಾಳ್ಮೆಯಿಂದಲೂ ಸಾಧುತ್ವದಿಂದಲೂ ರಾಜ್ಯವಂನು ಆಳಿಕೊಂಡು, ಕಳೆದ ಶತಮಾನದಲ್ಲಿ ಜಾತಿ ಮತ ಮುಂತಾದ ಭೇದಗಳಂನು ಲಕ್ಷಿಸಿ, ದೇವರ ನ್ಯಾಯಕ್ಕೆ ವಿರೋಧವಾದ ಪೂಜೆಗಳಂನು ಉದ್ಧರಿಸ ಮಾಡಿದ ತಪ್ಪುಗಳಂನು ಮಾತ್ರವೇ ಬಿಟ್ಟು, ತಾವು ನಂಬುವ ದೇವರ ವಾಕ್ಯವಂನು ತಂಮ ಕೈಕೆಳಗಿರುವ ಯೆಲ್ಲಾ ಜನರಿಗೆ ಪ್ರಕಟ ಮಾಡುವದಕ್ಕೆ ಅಡ್ಡಿಯಾಗಿರದೆ, ಮುಂಚಿನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಮಾಡಿದ ಹಾಗೆಯೇ ಸಾಧು ಸಜ್ಜನರಾಗಿ ಸತ್ಯವಾದ ರಾಜ್ಯನೀತಿಯಂನು ಕೈಕೊಂಡಾರು. ಇದಂನು ಕಂಡು ಕಾಮಳ್ಳ ಯೆಲ್ಲಾ ಪ್ರಜೆಗಳು ತಂಮಂನು ಆಳುವ ಕ್ರೈಸ್ತರಾದ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಮೋಸಗಾರರಲ್ಲಾ, ಸತ್ಯವಂತರೇ ಯೆಂದು ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷವಾಗಿ ನೋಡಿ, ಅವರ ಮೇಲೆ ಹೊರ್ಗ ಭರವಸವಿಡಲಾರಂಭಿಸುವದಾದೀತು.

ಕಳೆದ ವರುಷದಲ್ಲಿ ರುಸ್ಸರ ಮಹಾರಾಜನಾದ ಯೆರಡನೇ ಅಲೆಕ್ಸಂದ್ರನೂ ಫ್ರಂಚರ ಮಹಾರಾಜನಾದ ಮೂರನೇ ನಪೋಲಿಯೋನನೂ ವೊಬ್ಬೊಬ್ಬರ ಭೇಟಿಗಾಗಿ ವಿರ್ತೆಂಬೆರ್ಗ ದೇಶದ ರಾಜಪಟ್ಟವಾದ ಸ್ಟುತ್ತಗಾರ್ಟಕ್ಕೆ ಬಂದರು. ವಿರ್ತೆಂಬೆರ್ಗರಾಜನು ಉಭಯ ಪಕ್ಷದವರಿಗೆ ನೆಂಟನಾಗಿದ್ದಾನೆ. ಈ ಮಹಾರಾಜರಿಬ್ಬರು ಕೆಲವು ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಮುಂಚೆ ವೊಬ್ಬರಿಗೊಬ್ಬರು ಕೇವಲ ಶತ್ರುಗಳಾಗಿದ್ದರು. ಈಗ ಸ್ನೇಹವಾಗಿದ್ದಾರೆಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ. ರೂಮಿಯಲ್ಲಿರುವ ಸುಲ್ತಾನನು ಮೊದಲಾದ ವಿಲಾಯತಿ ಅರಸುಗಳು ಬಂಗಾಳ ಶಿಪಾಯಿಗಳ ದಂಗೆಯಲ್ಲಿ ಹಿಂಸೆಪಟ್ಟವರಿಗೆ ಸಹಾಯಾರ್ಥವಾಗಿ ಧರ್ಮದ ಹಣಗಳನ್ನು ಕಳುಹಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಮುಸಲ್ಮಾನರಿಗೆಲ್ಲಾ ಮಹಮ್ಮದಿ ಅಧಿಕಾರದಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯಸ್ಥನಾಗಿರುವ ರೂಮಿಸುಲ್ತಾನನು ಸಹಾ ಬಂಗಾ

ಳ ದಂಗೆಯಲ್ಲಿ ಸೇರಿದ ಮುಸಲ್ಮಾನರನು ಅಸುಹಿಸಿ, ಅವರಿಂದ ಹಿಂಸೆಪಟ್ಟವರ ಸಹಾಯಕ್ಕೆ ೧೦೦೦೦ ರುಪಾಯಿ ಕಳುಹಿಸಿ ಕೊಟ್ಟು ಇದ್ದಾನೆ. ಈ ದೇಶದಲ್ಲಿರುವ ರೋಮಿಯರೆಂಬ, ಪೋಪನೆನಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಜಗದ್ಗುರುವಿಬವನ ಪಕ್ಷದವರು ಕೆಲವರು ಶಿಪಾಯಿ ದಂಗೆಗೆ ಬಹಳವಾಗಿ ಮೆಚ್ಚಿ, ತಂಮ ಸರಕಾರದವರಾದ ಅಂಗ್ಲ ಜನರಿಗೆ ಹಿಂದು ದೇಶದಲ್ಲಿ ಬಹಳ ನಷ್ಟವಾಗುವದೆಂಬುವದಕ್ಕೆ ಬಹಳ ಸಂತೋಷ ಪಟ್ಟು, ತಾವು ಸಹಾ ಕಟಕಾಯಿ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಆಲೋಚಿಸುತ್ತ ಇದ್ದರು. ಈಗ ಬಂಗಾಳ ಶಿಪಾಯಿ ದಂಗೆ ಭಂಗವಾಯಿತೆಂದು ತಿಳಿದು, ಮುಖದ ಕಳೆ ಕುಂದಿದವರಾಗಿ ನಾನಾ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಆಡುತ್ತಾರೆ.

ತುರುಕ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಮುಸಲ್ಮಾನರ ಮತವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಕ್ರೈಸ್ತಮತದಲ್ಲಿ ಸೇರಿದವನಿಗೆ ಪ್ರಾಣಶಿಕ್ಷೆ ಆಗಬೇಕೆಂಬ ಕಟ್ಟಳೆಯನ್ನು ರೂಮಿ ಸುಲ್ತಾನನು ಇನ್ನೆ ಹಾಬು ಪತ್ರದಿಂದ ನಿಲ್ಲಿಸಿದ ಕಾರಣ, ಕಳೆದ ವರುಷದಲ್ಲಿ ಮುಸಲ್ಮಾನರಾದ ಕೆಲವರು ಕ್ರೈಸ್ತಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಸೇರಿ, ಜೀವ ಜೀವನಾದಿಗಳನ್ನು ಉಳಿಸಿಕೊಂಡರು.

ಕಳೆದ ವರುಷದ ಕಡೆಯಲ್ಲಿ ಅಮೇರಿಕ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಭಾರಿ ಸಾವುಕಾರರಾದ ಅನೇಕರು, ಅನೇಕ ಸಾವುಕಾರ ಸಭೆಗಳು ಸಹಿತವಾಗಿ; ದಿವಾಳಿ ತೆಗೆದದ್ದರಿಂದ, ಅಮೇರಿಕದಲ್ಲಿಯೂ ವಿಲಾಯತಿಯಲ್ಲಿಯೂ ಹಿಂದುಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿಯೂ ನಡೆಯುವ ವ್ಯಾಪಾರಕ್ಕೆ ಬಹಳ ನಷ್ಟ ಆಗುತ್ತ ಬರುತ್ತದೆ.

ವರ್ತಮಾನಸಂಗ್ರಹ.

ನೇಪಾಲ ದೇಶದಿಂದ ಬಂದ ಮಿತ್ರಸಂಸ್ಥಾನದ ಜಂಗ್ ಬಹಾದ್ದರನು ಘುರ್ಕ ರಾಣುವೆಯವರ ಸಂಗಡ ಕೆಳಗಿಳಿದು ಬಂದು, ಗೋರಕಪುರದಲ್ಲಿದ್ದ ದಂಗೆ ಕಟಕಾಯಿಯವರನ್ನು ಜಯಿಸಿದರು. ಶತ್ರುಗಳು ಬಹು ಬಲವಾಗಿ ಖಂದಕಗಳನು ಮಾಡಿ ಘಟ್ಟಿಯಾಗಿದ್ದರು, ಆದಾಗ್ಯೂ ಬಹಳ ಹೊತ್ತು ಯೆದುರು ನಿಲ್ಲಲಿಕ್ಕೆ ಅವರಿಂದಾಗಲಿಲ್ಲಾ. ಶತ್ರುಗಳಿಂದಾ ಯೇಳು ಫಿರಂಗಿಗಳನು ತಕ್ಕೊಂಡರು, ಇನ್ನೂರು ಮಂದಿಯನು ಕೊಂದರು. ಜಂಗ ಬಹಾದ್ದರನ ಕಡೆಯಲ್ಲಿ ಇಬ್ಬರು ಘುರ್ಕರು ಹತವಾದರು, ಯೇಳು ಮಂದಿಗೆ ಜಖಮಾಯಿತು.

ದಿಲ್ಲಿ ಅರಸನು ಅನೇಕ ವರ್ಷದಿಂದಾ ಹಾಗಾವ ಇನಾಮು ಅಂದರೆ ಲಂಚಗಳನು ಕೊಟ್ಟ ವಿಷಯಕ್ಕೆ ಅವರವರ ಹೆಸರು ಬರೆದಿಟ್ಟ ಕಾಗದ ಪತ್ರ, ಸಿಕ್ಕಿಯದೆ ಅಂತೆ. ದಂಗೆ ಮಾಡಿದ ಬಂಗಾಳ ಸೈನ್ಯದ ಸ್ವಲ್ಪ ಕಡಿಮೆ ಯೆಲ್ಲಾ ರೆಜಿಮೆಂಟುಗಳಲ್ಲಿಯೂ ದಿಲ್ಲಿ ಅರಸನಿಂದಾ ಹಣ ತಕ್ಕೊಂಡವರ ಹೆಸರುಗಳೂ, ಸಿವಿಲ್ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಬಹಳ ದೊಡ್ಡ ಉದ್ಯೋಗಸ್ಥರಾದ ನೇಟಿವ ಜನರ ಹೆಸರುಗಳೂ ಅದರಲ್ಲಿ ಇರುತ್ತವೆ. (Friend of India.)

ಕಲಿಕಾತದ ನ್ಯಾಯದಾರಿಕ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಸಭಾಸಗರಾಗಿರುವ ಪೇಕಾಕ ಧೊರೆಯು ಇದೇ ಜನವರಿ ೨ಲ್ಲು ದಿಲ್ಲಿ ಮಿರೇತಯೆಂಬ ಯೆರಡು ಜಿಲ್ಲೆಗಳನು ನಾನ್‌ರೆಗ್ಯುಲೇಶನ್ ಅಂದರೆ ಕಾನೂನು ಇಲ್ಲದ ಸೀಮೆಗಳೆಂತಾ ಮಾಡುವದಕ್ಕೆ ಹೊಂದು ಅರ್ಜಿ ತಂದನು. ಈ ಅರ್ಜಿಯ ಬಲದಿಂದಾ ಸರ್ವಾಧಿಪತಿಯು ಮೇಲೆ ಹೇಳಿದ ಸೀಮೆಗಳನು ಸರ್ ಜಾನ್ ಲೋರೆನ್ಸ್ ಯೆಂಬ ಬಹು ಸಾಮರ್ಥ್ಯವುಳ್ಳ ಧೊರೆಯ ಕೈ ಕೆಳಗೆ ಮಾಡ ಬಹುದು. ಹಾಗಾದ್ದಾದರೆ, ಆ ಸೀಮೆಗಳ ರೈತರಿಗೆ ಉಪಕಾರವಾದೀತು.

ಸರಕಾರಿ ವರ್ತಮಾನ. ಉತ್ರೈಮ ಸೇನಾಧಿಪತಿಯು ತಂತಿ ಟಪ್ಪಾಲಿನಿಂದಾ ವರ್ದಿ ಕಳಿಸುವದೇನಂದರೆ. ಶತ್ರುಗಳು (ಲಕ್ಷ್ಣೋವಿನ ಸಮೀಪದಲ್ಲಿರುವ) ಆಲಂಬಾಗಿಗೆ ಬಂದು, ಹಾಟ್ಟ ಕಿಂದು ಮಾಸ ಕ್ರಾಂತಿನಿಂದಾ ನಡಿಸಿದವರಾಗಿ, ಇದೇ ಜನವರಿ ೧೬ಲ್ಲು ಬಹಳ ಮಂದಿಯಾಗಿ ಧುಮು ಬಿದ್ದರು. ಅವ್ವೆ ಆ ಹಿಂದು ನಾಯಕನು ಘಾಯವಾಗಿ ಸರಕಾರದವರ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದನು. ಈ ಲಡಾಯಿ ಮಧ್ಯಾಹ್ನದ ಮುಂಚೆ ೧೦ ಘಂಟೆಯಿಂದಾ ಸಾಯಂಕಾಲ ೮ ಘಂಟೆ ವರೆಗೆ ನಡಿಯುತ್ತ ಇತ್ತು. ಸರಕಾರ ಕಡೆಯಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಮಂದಿ, ಶತ್ರುಗಳ ಕಡೆಯಲ್ಲಿ ಅನೇಕರು ಅಪಾಯವಾದರು. (Mdr. Ath.)

ರಾಜಪುತಸ್ಥಾನ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಜಯಪುರ ಯೆಂಬ ಚಿಕ್ಕ ಸೀಮೆಯ ಅರಸನು ಈ ದಂಗೆ ಕಟಕಾಯಿ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ನಂಮ ಆಂಗ್ಲ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಬಹು ವಿಧವಾಗಿ ಸೇವೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡಿದ ಸಂಗತಿಯನು ಹಾಬ್ಬ ಈ ದೇಶದ ಧೊರೆಯು ಬರದು ಕಳಿಸಿದ ಕಾಗದದಿಂದಾ ಕಾಣ ಬರುತ್ತದೆ, ಯೇನೆಂದರೆ: ಜಯಪುರದ ಚಿಕ್ಕ ಅರಸನು ಸಮಸ್ತ ಕಾರ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಸರಕಾರಿ ಕಾರ್ಯಸ್ಥ ಧೊರೆಯ ಆಲೋಚನೆಗೆ ಅನುಕೂಲವಾಗಿ, ಯಾವ್ಯಾವ ದಂಗೆಯವರ ದೆಶೆಯಿಂದಾ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಓಡಿ ಬಂದರೋ, ಅವರೆಲ್ಲರಿಗೆ ದಯ ತೋರಿಸಿದನು, ಗುರ್ಗಾಂವ್, ಸ್ಕೋನ ಮುಂತಾದ ತಾಲೂಕುಗಳಲ್ಲಿ ಅರಸನ ಶಿಪಾಯರು ಸೇವೆ ಮಾಡಿ, ಈ ತಾಲೂಕುಗಳಿಂದಲೂ, ನಸೀರಬಾದಿನಿಂದಲೂ ಸರಕಾರಿ ಸವಾರರ ಕಾವಲಿಗಳಾಗಿ ಆಗ್ರ ಪಟ್ಟಣಕ್ಕೆ ಹೋದರು. ಇದು ಮಾತ್ರವಲ್ಲಾ, ಅರಸನು ತಾನೇ ಹಣದ ಅವಸರದಲ್ಲಿದ್ದರೂ, ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಯೆರಡು ಲಕ್ಷ ಯೆಪ್ಪತ್ತೈದು ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿ ಸಾಲ ಕೊಟ್ಟನು. ಇದಲ್ಲದೆ, ದಂಗೆಯವರು ಶಿಕ್ಷಿದ್ದ

81/4

ರ್ರು, ಅವರನು ಹಿಡಿಸಿದನು, ತನ ಸ್ವಂತ ಉದ್ಯೋಗಸ್ಥರಲ್ಲಿ ಅಂಥವರಿಗೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿದ್ದು ತಿಳಿಯ ಬಂದರೆ, ಆ ಉದ್ಯೋಗಸ್ಥರನ್ನು ಶಿಕ್ಷಿಸಿದನು. ಇದನೆಲ್ಲಾ ನಂಮ ಸರ್ಕಾರದವರು ಮರೆಯಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲಾ.

ದಂಗೆ ಕಟಕಾಯಿ ಆದ ದೇಶಗಳಲ್ಲಿ, ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಅಲಹಾಬಾದಿನ ಮೇಲೆ ಪ್ರಯಾಣ ಮಾಡುವದು ಈ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಬಹು ಕಷ್ಟ. ಕಲಿಕಾತ ರಾಜಧಾನಿಯಿಂದಾ ಬಹು ಧನವೂ ಐಶ್ವರ್ಯವೂ ಇರುವ ಹಾಬ್ಬ ಸ್ತ್ರೀ ಬೃಂದಾವನದ ಯಾತ್ರೆಗೋಸ್ಕರ ಯೇರಿ ಹೋಗುವಾಗ್ಯೆ, ಅನೇಕ ಕಡೆಯಲ್ಲಿ ಹಾಳೆ ಬದಿಯಲ್ಲಿರುವ ಕಳ್ಳರೂ ತುಂಡುಹಾಕ್ಯಗಾರರೂ ಅವಳ ಪರಿವಾರದ ಮೇಲೆ ಬಿದ್ದು, ಸುರಕ್ಷಿತವಾಗಿ ಮುಂದೆ ನಡಿಯ ಬೇಕಾದರೆ, ತಮಗೆ ಹಣ ಕೊಡ ಬೇಕೆಂತಾ ಹೇಳಿ, ಹೊಟ್ಟಿಗೆ ಸುಮಾರು ೩೦೦೦೦ ರೂಪಾಯಿ ಸುಲಿ ಕೊಂಡರಂತೆ.

ದಂಗೆ ಕಟಕಾಯಿಯವರು ಕೈ ಸೆರೆ ಆದರೆ, ಸುಮಾರಿನವರನು ದ್ವೀಪಾಂತರಕ್ಕೆ ಗಡಿಪಾರು ಮಾಡ ಬೇಕೆಂಬ ಆಲೋಚನೆಯಿಂದಾ, ಸರ್ವಾಧಿಪತಿಯು ವಿಲಾಯತಿ ಔಷಧ ಪಂಡಿತ ಮುವತ್ ಧೊರೆಯನು ಸ್ಥಳ ಗೊತ್ತು ಮಾಡುವ ಬಗ್ಗೆ, ಮದ್ರಾಸಿನಿಂದಾ ಸಮಾ ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿರುವ ಕಮೂರ್ತಾ ಸಮುದ್ರದ ಅಂದಮಾನ್ ದ್ವೀಪಗಳಿಗೆ ಕಳುಹಿದಲ್ಲಿ, ಆ ಪಂಡಿತನು ಅಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗಿ, ಕೆಲವು ದ್ವೀಪಗಳನು ಶೋಧಿಸಿ ತಿರಿಗಿ ಬಂದನು. ಕೆಲವು ದ್ವೀಪಗಳಲ್ಲಿ ಯಾರೂ ನಿವಾಸ ಮಾಡುವದಿಲ್ಲಾ. ಹಾಗೆ ಯೆರಡು ದ್ವೀಪಗಳಲ್ಲಿ ಹೊಳೆ ಸೀ ನೀರು ಬುಗ್ಗೆಗಳುಂಟು, ಮತ್ತು ಬಂಟವಾಸರನು ಇಡುವದಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ಸ್ಥಳವಿರುತ್ತದೆ. ಪಂಡಿತ ಮುವತ್ ಧೊರೆಯು ಅಲ್ಲಿಂದಾ ತಿರಿಗಿ ಬರುವಾಗ್ಯೆ, ಹಾಬ್ಬ ಅಲ್ಲಿಯ ಕಾಡು ದ್ವೀಪಿಗಾರನನು ಸಂಗಡ ತಂದನು. ಕಲಿಕಾತ ರಾಜಧಾನಿಗೆ ಬಂದ ಮೇಲೆ, ಸರ್ವಾಧಿಪತಿ ಕಂನಿಂಗ್ ಪ್ರಭುವಿಗೂ ಪತ್ನಿಗೂ ಆ ದ್ವೀಪಿಕಾರನನು ತೋರಿಸಿದನು. ಸ್ವದೇಶದಲ್ಲಿರುವಾಗ್ಯೆ ಆ ದ್ವೀಪಿಕಾರನ ವಸ್ತ್ರಭೂಷಣ ಅಲ್ಪವಾಗಿತ್ತು, ಹಡಗಕ್ಕೆ ತಂದಾಗ ವಿಲಾಯತಿ ಖಲಾಶಿಯರ್ ಒಬ್ಬನು ಹೊಂದು ದುಸ್ತು ಕೊಟ್ಟಾಗ, ಅದನು ಅವನು ಬಹಳ ಪ್ರೀತಿ ಮಾಡಿ ಅದನು ಅಂದಿನಿಂದ ಧರಿಸಿದ್ದಾನೆ. ಈ ಕಾಡು ಮನುಷ್ಯನು ಅಷ್ಟು ಖಡ್ಡ ಯೆಂಬದಾಗಿ ತೋರುವದಿಲ್ಲಾ, ಅವನಿಗೆ ತಕ್ಕಷ್ಟು ಬುದ್ಧಿ ಸಹಾ ಉಂಟೆಂತಾ ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಅವನಿಗೆ ಯೇನಾದರೂ ಸಂನೆ ಮಾಡಿದರೆ, ಅದನು ತಿಳ ಕೊಳ್ಳುತ್ತಾನೆ, ಮತ್ತು ಹೇಳಿದ ಮಾತನು ಸಹಾ ಮಾಡುತ್ತಾನೆ. ಹಡಗದಲ್ಲಿರುವಾಗ್ಯೆ. ಹಾಲಿಗೆ ಮುಟ್ಟಿಗೆಯಂನು ಸಾಫು ಮಾಡುತ್ತ, ಬೇರೆ ಸಾಮಾನು ಶುದ್ಧ ಮಾಡುತ್ತ ಇದ್ದನು. ಮೀನು ಹಿಡಿಯುವ ಬಲೆಯನು ಬಹಳ ಸುಲಭವಾಗಿ ಸಹ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಬಲ್ಲನು. ಅನ್ನ ಪಾನಕ್ಕೆ ಅವನಿಗೆ ಸಮಸ್ತಪದಾರ್ಥವೂ ಆಗುತ್ತದೆ. ಕೊಟ್ಟರೆ ದಿನವೆಲ್ಲಾ ಉಂಡಾನು. ಶರೀರದಲ್ಲಿ ಸಹುರನಾಗಿಯೂ ಗಿಡ್ಡನಾಗಿಯೂ, ಬಹಳ ಕಪ್ಪಾಗಿಯೂ, ತಲೆಗೂ ಗಡ್ಡಕ್ಕೂ ರೋಮವಿಲ್ಲದೆಯೂ ಇದ್ದಾನೆ. ಸಣ್ಣ ಮೀಸೆ ಮಾತ್ರ ಅದೆ. ತಲೆ ರೋಮವನು, ಆ ಕಾಡ ಜನರ ಮರ್ಯಾದೆಯ ಪ್ರಕಾರ, ಬುಡದಿಂದಾ ಕಿತ್ತು ಬಿಟ್ಟ ಕಾರಣ, ಬೋಳ್ಮಂಡೆಯಾಗಿದ್ದಾನೆ.

ಅವರಲ್ಲಿಯೂ ಮಾನ ಸಂಪ್ರದಾಯಗಳು ಇಲ್ಲದೆಂತಿಲ್ಲಾ. ಒಬ್ಬರನೊಬ್ಬರು ವಂದಿಸುವದಾದರೆ, ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಗಂಡಸರು ಹೆಂಗಸರನು ವಂದಿಸುವದಾದರೆ, ವಂದಿಸಲ್ಪಡ ತಕ್ಕವರ ಕೈಯನು ಹಿಡಿದು, ಬಾಯ ಉಸುರಿನಿಂದಾ ಊದುವ ಪದ್ಧತಿಯದೆ. ಆದ್ದರಿಂದಾ ಕಂನಿಂಗ್ ಪ್ರಭುಪತ್ನಿಯನು ನೋಡಿ, ಆಕೆಯನು ಅದೇ ರೀತಿಯಾಗಿ ವಂದಿಸುವ ಬಗ್ಗೆ ಬಂದಾಗ, ಪ್ರಭುಪತ್ನಿಯು, ಆ ಸಂಗತಿ ತಿಳಿಯದೆ, ಬೇಗ ಕೈ ಹಿಂದೆಳೆದಳಂತೆ. (Phœnix.)

ಆಸ್ತ್ರೇಲ್ಯ ಹೆಸರಿನ, ನಂಮ ದೇಶದಿಂದಾ ದಕ್ಷಿಣ ಪೂರ್ವವಾಗಿರುವ ಮಹಾದ್ವೀಪದಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಕಡೆಯಲ್ಲಿ ಭಂಗಾರ ಸಿಕ್ಕುತ್ತದೆ. ಹಿಂದೂ ಜನರು ಭಂಗಾರ ಬೆಳಿಯುತ್ತದೆ ಯೆಂತಾ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ, ಆದರೆ ಭಂಗಾರ ಬೆಳಿಯುವದಿಲ್ಲಾ, ಅದು ಮಣ್ಣಿನ ಹಾಗೆಯೂ, ಕಲ್ಲುಗಳಾಗಿಯೂ, ಗಟ್ಟೆಗಳಾಗಿಯೂ ಸಿಕ್ಕುತ್ತದೆ ಮಾತ್ರ. ಮೇಲೆ ಹೇಳಿದ ಆಸ್ತ್ರೇಲ್ಯ ದ್ವೀಪದಲ್ಲಿ ವಿಕ್ಟೋರಿಯ ಯೆಂಬ ತಾಲೂಕು ಉಂಟು. ಅದರಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ವಿಲಾಯತಿಯವರು ಭಂಗಾರ ಅಗಿಯುತ್ತಾರೆ. ೧೮೫೭ ನೆ ಇಸವಿ ಜನವರಿ ೧ ನೆಯಿಂದಾ ನವಂಬರ ೧೬ ನೆ ವರೆಗೆ ಅಲ್ಲಿಂದಾ ರಫ್ತಾದ ಭಂಗಾರದ ಕ್ರಯವು ೮, ೭೫, ೬೮, ೬೪೦, ಅಂದರೆ ಹಾಂಭತ್ತು ಮುಕ್ಕಾಲು ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಿಂತಾ ಸ್ವಲ್ಪ ಹೆಚ್ಚು. ವಿಕ್ಟೋರಿಯ ಸೀಮೆಯ ಕಿಂಗವರ್ ಯೆಂಬಲ್ಲಿ ಯೆರಡು ಪುಟ ಯೆರಡು ಅಂಗುಲ ಉದ್ದ, ಹತ್ತು ಅಂಗುಲ ಅಗಲವಾದ, ಸುಮಾರು ೩೫೦೦ ತೊಲೆ ಭಾರವಾಗಿರುವ ಹೊಂದು ಭಂಗಾರದ ಗಟ್ಟೆಯು ನೇಪಿಯರ್ ಯೆಂಬ ಹೆಸರಿನ ಇಬ್ಬರು ಅಣ್ಣ ತಂಮಂದಿರಿಗೂ ಅಂಬ್ರೋಸ್ ಯೆಂಬ ಇಬ್ಬರು ಅಣ್ಣ ತಂಮಂದಿರಿಗೂ ಸಿಕ್ಕಿತು. ಆ ಗಟ್ಟೆಗೆ ಕ್ರಯ ೬೮, ೭೨೦ ರೂಪಾಯಿ, ಅಂದರೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಕಡಿಮೆ ಯೆಪ್ಪತ್ತು ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿ. (Friend of India.)

ನಂಮ ದೇಶದ ಸರ್ಕಾರದವರು ಕ್ರೈಸ್ತರೆಂಬದು

ಸಮಸ್ತರಿಗೆ ತಿಳಿದದೆ. ಕ್ರೈಸ್ತರು ಸುಳ್ಳು ದೇವತೆಗಳನ್ನು ವಿಗ್ರಹಗಳನ್ನೂ ಆರಾಧಿಸುವದಕ್ಕೂ, ಆರಾಧಿಸುವದರಲ್ಲಿ ಸಹಾಯ ಮಾಡುವದಕ್ಕೂ ಆಗದು. ಹೀಗಿರಲಾಗಿ ಈಗ ಸರ್ಕಾರದವರು ಸತ್ಯ ನೀತಿಗೆ ಅನುಕೂಲವಾಗಿ ಒಂದು ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಮಾಡಲಿಕ್ಕಿದ್ದಾರೆಂತ ಕೇಳಿ ಸಂತೋಷ ಪಡ ಕಾರಣವದೆ. ಜಗನ್ನಾಥದಲ್ಲಿ ಇಷ್ಟು ವರೆಗೆ ನಡದ ಹಾಗೆ, ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ನಿಜವಾಗಿಯಾಗಲಿ ತೋರಿಕೆಗಾಗಲಿ ಆ ವಿಗ್ರಹಸೇವೆಯ ಸಂಬಂಧದಲ್ಲಿ ಇರಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ. ಸರ್ಕಾರದವರು ಜಗನ್ನಾಥ ದೇವಸ್ಥಾನದ ಮುಖ್ಯಸ್ಥರಿಗೆ ಕೆಲವು ಭೂಮಿಗಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಕೊಡುವ ಆಲೋಚನೆಯಲ್ಲಿ ಇದ್ದಾರಂತೆ. ಈ ಭೂಮಿಗಳನ್ನು ಅವರು ಬೇಕಾದ ಹಾಗೆ ಮಾಡಿಸ ಬಹುದು. ಹ್ಯಾಗೂ ಸರ್ಕಾರದವರು ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ಹಣದ ಹಸ್ತೈಕು ಕೊಡರು. (Chronicle.)

ಕಳೆದ ೧೮೫೭ ನೆ ದಶಂಬರ ೨೮ ತ್ತು ಮುಖ್ಯಾಧಿಕಾರಿಯ ದಂಡಿನಿಂದಾ ಬಂದ ಕಾಗದದ ಸಾರಾಂಶವನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ವರ್ತಮಾನ ಪತ್ರಿಕೆಗಳಿಗೆ ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅದೇನೆಂದರೆ: ಸರ್ವಸೇನಾಧಿಪತಿಯ ಸಂಗಡ ... [illegible] ... ಕಿಂಚಿತ್ತು ಮಂದಿ ಇಲ್ಲವಂತೆ. ಗಂಗಾ ನದಿಯ ದಾಟುವದಕ್ಕೆ ಕೆಲವು ಸಾರಿ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿದ[illegible]

...ವು, ಅದರ ಅತ್ಯಂತವಾಗಿ ... [illegible] ... (Bomb. Times.)

[illegible]

ಲಕ್ನೋದಲ್ಲಿ ... [illegible] ...

ಮಂಗಳೂರಿನ ... [illegible] ... ಮುದ್ದೆ ೧ ಅಂಕೆ ೧೦ ... [illegible]

"ಕ್ರೈಸ್ತ..." [illegible] ... ಬಾಡದವು ಇದ ತಕ್ಕದ್ದು.

ಕಂನಡವಾರ್ತಿಕದ ಬಗ್ಗೆ ವಸೂಲು.

		ರೂ.	ಆ.	ಪೈ
ಕೈಸರ್ ಸಾಹೇಬರು [illegible]	೧ ಪ್ರತಿಗೆ ೨ ವರ್ಷಕ್ಕೆ	೧	—	—
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
... ಕಂನಡವಾರ್ತಿಕ (ಒಪ್ಪಂದ ವಸ್ತ್ರ ಸಹಿತ)	೩ " ಅರೆ "		೧	೪
ಪಾಂಡೇಶ್ವರದಲ್ಲಿ ಇರುವ ... ಮುನ ಶಿಷರು ಅ. ಸ. ರಾಮಯ್ಯಾ	೧೦ " ಅರೆ "		೫	—

☞ ಮಂಗಳೂರು ಮಿಶ್ಯನ ಛಾಪಖಾನೆಯಲ್ಲಿ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಭಾಷೆಯಿಂದಾ ಸವರದಾತಿತ ಕಾಟನ ಸಹೇಬರ್ ಹಾಡುಗಳನ್ನು ಕಾಡಿಸಿ ಸಂಕ್ಷೇಪಿಸಿ ಕಾಣಿಸುವ ಸಣ್ಣ ಪುಸ್ತಕ ಛಾಪೆಯಾಗಿ ಇದೆ. ಮಂಗಳೂರಲ್ಲಿ ಕ್ರಯ ೬ ಅಣೆ. ಟಪ್ಪಾಲಿನಲ್ಲಿ ಕಳುಹಿಸ ಬೇಕಾದರೆ ೭ ಅಣೆ. — ಮಂಗಳೂರು ಮಿಶ್ಯನ ಛಾಪಖಾನೆಯಲ್ಲಿ ೧೮೫೮ನೇ ವರ್ಷದ ಪಂಚಾಂಗವು ವಿಕ್ರಯವ ತಿಂಗಳ ಪಾಲಿನ ದಾಟಿಕಿನಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕುತ್ತದೆ — ಮಂಗಳೂರಲ್ಲಿ ಕ್ರಯ ೩ ಅಣೆ. ಟಪ್ಪಾಲಿನಲ್ಲಿ ಕಳುಹಿಸ ಬೇಕಾದರೆ ೪ ಅಣೆ.

ಮಂಗಳೂರುಧಾರಣೆ.

[illegible]

ಕಂನಡವಾರ್ತಿಕ ಯೆರಡು ವಾರಕ್ಕೆ ಒಂದು ಸರ್ತಿ ಮಂಗಳೂರಿನ ಮಿಶ್ಯನ ಛಾಪಖಾನೆಯಲ್ಲಿ ಛಾಪೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಅದರ ಕ್ರಯ ಅರ್ಧ ವರ್ಷಕ್ಕೆ ೮ ಅಣೆ.

The Canarese Messenger appears every fortnight. Subscription 8 As. per half year.

Printed and published by G. Plebst, German Mission Press, Mangalore.

ಕಂನಡವಾರ್ತಿಕ.

CANARESE MESSENGER.

ಪುಸ್ತಕ ೨. ೧೩ ಫೆಬ್ರವರಿ ೧೮೫೮. ಅಂಕೆ ೩.

VOL. II. FEBRUARY 13, 1858. No. 3.

ಕಂನಡವಾರ್ತಿಕ.

ಪಟ್ಟೆನೂಲು.

(ಪು. ೧. ಅಂಕೆ ೧೫ರಿಂದಾ.)

ಈ ಪ್ರಕಾರ ಮೊದಲಾಗಿ ಅವಶ್ಯವಾದ ಸಾಧನೆಗಳು ಯಾವವೆಂದರೆ: ೧ ಬಿದರಿನ ಚೌಕ, ಕೆಲವು ಅಟ್ಟೆಗಳು, ಮತ್ತು ಯೆಲೆ ಕಡಿಯುವದಕ್ಕೆ ಹದವಾದ ೧ ಕತ್ತಿ, ಇಷ್ಟಿದ್ದರೆ ಸಾಕು. ಸಣ್ಣ ಸಣ್ಣ ಹುಳಗಳು ಹೊರಗೆ ಬಂದ ೧ ಘಳಿಗೆಯಿಂದಾ ಅವುಗಳ ಮೇಲೆ ಬಹಳ ಲಕ್ಷ್ಯ ಇಡುವದು ಅವಶ್ಯ. ನಮಗೆ ಸುಮಾರು ೨೦೦೦ ಹುಳಗಳು ಉಂಟು ಯೆಂತ ಹೇಳುವಾ. ಆಗ್ಯೆ ಮೊದಲನೇ ಸರ್ತಿಗೆ ಒಳ್ಳೆ ಯಳತಾದ ೫ ಯೆಲೆಗಳನ್ನು ತೆಗದು, ಅವುಗಳನ್ನು ಕತ್ತಿಯಿಂದ ಸಪುರವಾದ ತುಂಡುಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ, ಹುಳಗಳೊಳಗೆ ಹರಡಿ ಬಿಟ್ಟರೆ ಆಯಿತು, ಅವುಗಳು ಯೆರಡು ತಾಸಿನೊಳಗೆ ಯೆಲ್ಲಾ ತಿಂದು ಆದರೆ, ಆಗ್ಯೆ ಮಾತ್ರ ಸ್ವಲ್ಪ ಹೆಚ್ಚು ಯೆಲೆಗಳನ್ನು ಹಾಗೆಯೇ ತುಂಡು ಮಾಡಿ ಹರಡಿ ಬಿಡ ತಕ್ಕದು. ಈ ಪ್ರಕಾರ ಹುಳಗಳಿಗೆ ಆಗ್ಯೆ ಜಾಗ್ರತೆಯಿಂದಾ ತಿನಿ ತಿನಿಗೆ ಸಾಕಷ್ಟು ತಿನ್ನಲಿಕ್ಕೆ ಕೊಡುತ್ತಾ ಇರ ಬೇಕು, ಆದಾಗ್ಯೂ ಸುಮ್ಮನೆ ತಿನ್ನ ಕೊಡುವದಷ್ಟು ಹುಳಗಳಿಗೆ ಕೆಡಿಸುವದಕ್ಕೆ ಕೆಲಸವಿಲ್ಲಾ. ಸುಮಾರು ೫ನೆ ೬ನೆ ದಿವಸ ಹುಳಗಳು ಮೊದಲನೇ ಸರ್ತಿ ಕಾಗಲು ಸುಲಿಯುವ ಪರ್ಯಂತರ ೧ ಹುಟ್ಟಿದ ಚೌಕ ಕಾಗಲು ಸುಲಿಯುವ ಪರ್ಯಂತರ ಸರುವಾದ ಮೊರದಲ್ಲಿ (ಗೆರಸಿಯಲ್ಲಿ) ಇಡ ಬಹುದು. ತರುವಾಯ ಹುಳಗಳ ಹೇಲು ತೆಗದು, ಅವುಗಳನ್ನು ಸ್ವಲ್ಪ ವಿಶಾಲವಾದ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಇಡ ಬೇಕು. ಈ ಕೆಲಸವನ್ನು ನಾವೇ ನಮ್ಮ ಕೈಯಿಂದಾ ಮಾಡುವದಾದರೆ, ಬಹಳ ಕಷ್ಟವಾದೀತು. ಆದದರಿಂದಾ ಒಂದು ಉಪಾಯ ಮಾಡ ಬೇಕು. ಸಣ್ಣ ಬೆರಳಿನ ತುದಿ ತೂರುವಷ್ಟು ಸಣ್ಣ ಸಣ್ಣ ತೂತುಗಳನ್ನು ಒಂದು ಕಾಗದಕ್ಕೆ ಮಾಡಿ, ಆ ಕಾಗದವನ್ನು ಹುಳಗಳ ಮೇಲೆ ಇಟ್ಟು, ಬಾಡದ ಒಳ್ಳೆ ಯೆಲೆ ತುಂಡುಗಳನ್ನು ಅದರ ಮೇಲೆ ಹರಡಿದ್ದೇ ಹೊದಾದರೆ, ಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ ಹುಳಗಳು ಯೇರಿ ಬರುವದಕ್ಕೆ ತೊಡಗುತ್ತಾವೆ. ಹೊಸ ಒಳ್ಳೇ ಯೆಲೆಗಳ ವಾಸನೆ ಅವುಗಳಿಗೆ ಮುಟ್ಟಿದ ಕೂಡಲೆ, ಹಳೆ ಬಾಡಿದ ಯೆಲೆಗಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟು, ಆಗುವಷ್ಟು ಬೇಗ ಹುಳಗಳು ಯೇರಿ ಬರುತ್ತವೆ. ಸುಮಾರು ಅರ್ಧ ಹುಳಗಳು ಮೇಲೆ ಬಂದವು ಯೆಂತ ತಿಳಿಕೊಂಡಾಗ, ಈ ಹುಳಗಳನ್ನು ಆ ಕಾಗದದ ಸಹಿತವಾಗಿ ಮತ್ತೊಂದು (ಗೆರಸಿಯಲ್ಲಿ) ಮೊರದಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟು, ಮತ್ತೊಂದು ಅಂಥಾ ಕಾಗದವನ್ನು, ಅದರ ಮೇಲೆ ಹೊಸ ಯೆಲೆ ತುಂಡುಗಳನ್ನು ಹಾಕಿ, ಕೆಳಗೆ ಉಳಿದ ಹುಳಗಳ ಮೇಲೆ ಇಡುವದು. ಆಗ್ಯೆ ಇವುಗಳು ಸಹಾ ಬೇಗ ಪೂರ್ತಿ ಯೇರಿ ಬರುತ್ತವೆ. ಈ ಪ್ರಕಾರ ಮಾಡುವದರಿಂದಾ, ಹುಳಗಳು ಯೆರಡು ಪಾಲಾಗುತ್ತವೆ ಮಾತ್ರ ಅಲ್ಲಾ, ಅವುಗಳ ಹೇಲು ಸಹಾ ಬಾಡಿದ ಯೆಲೆಗಳ ಸಂಗಡ ಕೆಳಗೆ ಉಳಿದು ಹೋಗುತ್ತದೆ, ಇವನ್ನೆಲ್ಲಾ ಹೊರಗೆ ಬಿಸಾಡ ತಕ್ಕದ್ದು. ಹುಳಗಳಿಗೆ ನಿರ್ಮಲತ್ವವು ಬದುಕುವದಕ್ಕೆ ಅವಶ್ಯವಾಗಿರುವ ಕಾರಣ, ಈ ಪ್ರಕಾರ ಶುದ್ಧ ಮಾಡುವದು ಸಹಾ ಅವಶ್ಯ. ಮೊದಲನೇ ಕಾಗದದಲ್ಲಿ ಬೇಗ ಯೇರಿ ಬಾರದ ಹುಳಗಳು ಅಷ್ಟು ಚುರುಕಾಗಿರದೇ ಇರುವದರಿಂದಾ, ಯೆರಡನೆ ಕಾಗದದಲ್ಲಿ ಯೇರಿ ಬರ ಬೇಕಾದರೆ ಸಹಾ ಯೆರಡು ಮೂರು ಸರ್ತಿ ತಿನ್ನಲಿಕ್ಕೆ ಯೆಲೆ ತುಂಡುಗಳನ್ನು ಕೊಡ ಬೇಕು. ಆಗ ಸಹಾ ಯೆಲ್ಲಾ ಹುಳಗಳು ಯೇರಿ ಬಾರದೆ ಹೋದರೆ, ಆ ಯೆರಡನೇ ಕಾಗದವನ್ನು ತೆಗದು ಬಿಟ್ಟು, ಹಿಂದುಳಿದ ಹುಳಗಳಿಗೆ ಕೆಲವು ಯೆಲೆ ತುಂಡು ತಿನ್ನ ಕೊಟ್ಟರೆ ಆದೀತು, ಸ್ವಲ್ಪ ಚುರುಕಾದ ಹುಳಗಳು ಮೇಲೆ ಯೇರಿ ಬಂದಾವು. ಮತ್ತು ಈ ಸರ್ತಿ ಸಹಾ ಯೇರಿ ಬಾರದೆ ಇರುವ ಹುಳಗಳನ್ನು ಬೇರೆ ಹುಳಗಳ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಹಾಕುವದು ಒಳ್ಳೇದಲ್ಲಾ, ಅವುಗಳಿಂದಾ ಅಷ್ಟು ಪ್ರಯೋಜನವೂ ಇಲ್ಲಾ. ಆದಾಗ್ಯೂ ಅವುಗಳನ್ನು ಸತ್ತು ಹೋಗ ಬಿಡ ಬಾರದೆಂತ ಕಂಡರೆ, ಅವುಗಳನ್ನು ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಇಟ್ಟು, ಹೆಚ್ಚು ಸರ್ತಿ ಯೆಲೆ ತುಂಡುಗಳನ್ನು ಹಾಕಿದರೆ, ಒಂದೊಂದು ಸರ್ತಿ ಅಂಥಾ ಹುಳಗಳು ಸಹಾ ಬೇರೆ ಒಳ್ಳೆ ಹುಳಗಳ ಹಾಗೆ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಆಗುವದುಂಟು. ಹುಳಗಳನ್ನು ಹೀಗೆ ಯೆರಡು ಪಾಲು ಮಾಡುವ ಕೆಲಸವನ್ನು ಸುಮಾರು ೫ನೆ ಅಥವಾ ೬ನೆ

ದಿವಸದಲ್ಲಿ ಮಾಡಬಹುದು. ಆಗ್ಯೆ ಹುಳಗಳ ಮೊದಲನೇ ಪ್ರಾಯಕಾಲವು ತೀರಿ, ಯೆರಡನೇ ಪ್ರಾಯಕಾಲವು ಪ್ರಾಪ್ತಿಯಾಯಿತು. ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ಕಪ್ಪು ಕಾಣುವ ಸಣ್ಣ ಹುಳವು ತನಷ್ಟು ಸ್ವಲ್ಪ ಬಿಳಿದಾಗಿ ತೋರುತ್ತದೆ. ಅವರ ಬಾಲ್ಯಮುವೂ ನಮುಕಟ್ಟುಗಳೂ ಕಾಣ ಬರುತ್ತವೆ.

ಕಾಗಲು ಸುಲಿಯುವ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಹುಳಗಳಿಗೆ ಯೆಲೆ ತಿನ್ನ ಮನಸ್ಸಿಲ್ಲಾ, ತ್ರಾಣವೂ ಇಲ್ಲಾ. ಬೇರೆ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಆಹಾರ ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ, ಅವನ್ನು ಬಹು ಆತುರವಾಗಿ ಹುಡುಕುತ್ತಾ ಇದ್ದರೂ, ಕಾಗಲು ಸುಲಿಯುವ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲಾಡವು. ತಲೆ ಮಾತ್ರವೇ ಮೇಲೆ ಯೆತ್ತಿ ವಿಶ್ರಮಿಸಿ ಕೊಳ್ಳುತ್ತವೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಆಹಾರಕ್ಕೆ ಯೇನೂ ಹಾಕುವದು ಇಲ್ಲಾ. ಹಾಕಿದರೂ ಸ್ವಲ್ಪ ಮಾತ್ರವೇ, ಹಸಿವೆ ಇರುವ ಹುಳಗಳಿಗೆ ಸಾಕಾಗುವ ಹಾಗೆ. ಆದರೆ ಕಾಗಲು ಸುಲಿದಾದ ಮೇಲೆ, ಹಲ್ಲುಗಳಿಂದ ಕಚ್ಚಲಿಕ್ಕೆ ಆದ ಕೂಡಲೆ, ಹುಳಗಳು ತಿರಿಗಿ ಹೊಟ್ಟೆಬಾಡಿ ಆಹಾರ ಹುಡುಕುತ್ತವೆ. ಆ ಸರ್ತಿ ಅವುಗಳಿಗೆ ಸಲ್ಪ ದೊಡ್ಡ ತುಂಡುಗಳನ್ನು ಇಡ ಬಹುದು.

ವರ್ತಮಾನಸಂಗ್ರಹ.

ತಂತಿಟಪ್ಪಾಲು ಕಲಿಕಾತ ರಾಜಧಾನಿಯಿಂದ ಮದ್ರಾಸಿನ ಪರ್ಯಂತರ ಪೂರ್ತಿಯಾಯಿತು. ಅಜಮೀಧದ ರಾಜನನ್ನೂ, ಅವನ ಪ್ರಧಾನಿಯನ್ನೂ, ಮೂವರು ಬೇರೆ ಉದ್ಯೋಗಸ್ಥರನ್ನು ಇಂದ್ಯೋರಿನಲ್ಲಿ ದಶಂಬರ ೨೭ಲ್ಲಿ ಸರ್ ರಾ. ಹಾಮಿಲ್ಟನ್ ಧೊರೆಯು ವಿಚಾರಣೆ ಮಾಡಿದನು. ಅವರೆಲ್ಲರು ಇಂದ್ಯೋರಿನ ದಂಗೆಯಲ್ಲಿ ಶೇರಿದವರಾಗಿರುವದರಿಂದಾ, ಅವರಿಗೆ ಪಾಶಿಯಿಂಬದ ಶಿಕ್ಷೆಯು ನೇಮಕವಾಯಿತು. ರಾಜನಿಗೆ ಟಾಪು ಆಗುತ್ತದ್ಯೋ ಯೇನೋ? ಅದೇ ದಿನ ಯೆಂಟು ಮಂದಿ ದಂಗೆಯವರನ್ನು ನಾಳಿಗುಂಡಿನಿಂದಾ ಹೊಡೆಸಿದರು, ಹಾಬ್ಬನನ್ನು ಪಾಶಿಗೆ ಕೊಟ್ಟರು. (Friend of India.)

ಮಿನ್‌ಪುರಿಯ ತೇಜಸಿಂಗನ ಆಸ್ತಿ ಯೆಲ್ಲಾ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಆಯಿತು. ಈ ಆಸ್ತಿಯಿಂದಾ ವರ್ಷಂಪ್ರತಿಯಲ್ಲು ಬಹಳ ಉತ್ಪತ್ತಿ ಆಗುತ್ತದೆ. ವಿಜಯರಘುಘಡದ ಠಾಕೂರನು ಸರ್ಕಾರ ಖಜಾನೆಯಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟ ವೊಂದು ಲಕ್ಷ ಹತ್ತುಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿ ಅವನಿಗೆ ತಿರಿಗಿ ಶಿಕ್ಕದು. ಬಂದ ಯೆಂಬ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿರುವ ಕಿರ್ಸಿಯ ಮಾಜಿ ವಿನಾಯಕರಾಯನ ಸಾಂಕಣೆ ಮಕ್ಕಳಾದ ನಾರಾಯಣರಾಯ ಮಾಧವರಾವ ಯೆಂಬವರು ಸರ್ಕಾರ ಖಜಾನೆಯಿಂದಾ ಪತ್ರಗಳಂನು ಪಡಕೊಂಡು ಬಡ್ಡಿಗೆ ಇಟ್ಟ ಇಪ್ಪತ್ತಾರು ಲಕ್ಷ ಐವತ್ತು [illegible] ರೂಪಾಯಿ ಸಹಾ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಆಯಿತು. ಈ ನಾರಾಯಣರಾಯ ಮತ್ತು ಮಾಧವರಾಯ ಯಾರಂದರೆ: ಬಾಜಿರಾಯನ ಖಾಸ ತಮ್ಮನಾದ ಅಮೃತರಾಯನ ಮಗ ವಿನಾಯಕರಾಯನ ಸಾಂಕಣೆ ಮಕ್ಕಳು. (Friend of India.)

ಪೇಗು ದೇಶದಲ್ಲಿ ರಂಗೂನಿಂದ ಪೇಗು ಪಟ್ಟಣ ಪರ್ಯಂತರ ತಂತಿಟಪ್ಪಾಲು ಪೂರ್ತಿಯಾಗಿ, ಜನವರಿ ೧ನೇ [illegible] ಅದನ್ನು ಸಮಸ್ತರು ಪ್ರಯೋಗಿಸಬಹುದು. (Madr. Athen.)

ಆಗ್ರಾ ಪಟ್ಟಣದಿಂದಾ ವೊಂದು ಕಡೆಯಲ್ಲಿ ಪೇಶಾವರ ಪರ್ಯಂತರಕ್ಕೂ, ಮತ್ತೊಂದು ಕಡೆಯಲ್ಲಿ ದಿಲ್ಲಿ ಪರ್ಯಂತರಕ್ಕೂ ತಂತಿ ಟಪ್ಪಾಲು ಪೂರ್ತಿಯಾಯಿತು.

ಚೀನ ದೇಶಕ್ಕೆ ಕೆಲವು ತಿಂಗಳ ಹಿಂದೆ ಆಂಗ್ಲ ಸೈನ್ಯವು ಲಡಾಯಿಗೆ ಹೋಗಿರುವದೆ ಯೆಂಬ ವರ್ತಮಾನ ಮೊದಲು ಹೇಳಿದ್ದೆವು. ಈಗ ಅಲ್ಲಿಂದಾ ಬಂದ ಸಮಾಚಾರವೇನೆಂದರೆ: ಕಳೆದ ದಶಂಬರ ೨೮ಲ್ಲು ಪ್ರಾತಃಕಾಲ ೭ ಘಂಟೆಗೆ ಆಂಗ್ಲ ಸೈನ್ಯವು ಕಂಗಕಂಗ್ ಯೆಂಬ ಚೀನ ಪಟ್ಟಣ ಪತ್ರಕ್ಕೆ ಗುಂಡು ಹೊಡೆಯುವದಕ್ಕೆ ತೊಡಗಿತು. ಸ್ವಲ್ಪ ಕಾಲದೊಳಗೆ ಮೊದಲು [illegible] ಪವಲ್ಲಿಯೂ ಕಡೆಗೆ ಕಂಗಕಂಗ್ ಪಟ್ಟಣದ ಮಧ್ಯ[illegible]ಲ್ಲಿಯೂ ಮನೆಗಳಿಗೆಲ್ಲಾ ಬೆಂಕಿ ಹತ್ತಿತು. ವೊಟ್ಟಿಗೆ ೨೫ ಫಿರಂಗಿ ನಾವೆಗಳ ೭೦ ಫಿರಂಗಿಗಳಿಂದಲೂ, ೧೩ ಅಂಗುಲ ಅಗಲದ ೭ ಗರನಾಳಿಗಳಿಂದಲೂ, ದೊಡ್ಡ ಯುದ್ಧದ ಹಡಗಿನ ಪಕ್ಕೆಗಳಿಂದಲೂ [illegible] ನಾಶ ಮಾಡುವಂತೆ ಗುಂಡು ಹೊಡೆಯುತ್ತಾ ಇದ್ದವು. ಇದೆಲ್ಲಾ ಆದ ಮೇಲೆ, ಆಂಗ್ಲರು ವೊಳ ನುಗ್ಗಿ ಕಂಗಕಂಗ್ ಕೈವಶ ಮಾಡಿಕೊಂಡರು. (Madr. Athen.)

ಖಾನಪೂರದ ಹತ್ತರ ಇರುವ ಜಮೀನದಾರರೂ ಪಾಳಿಗಳವರೂ ವೊಟ್ಟಾಗಿ ವೊಳ್ಳೆ ನಡತೆಯವರಾಗಿ, ದಂಗೆ ಮಾಡಿದ ಶಿಪಾಯರನ್ನು ಶಿಕ್ಕಿದಲ್ಲಿ ಹಿಡಿದು ಪಾಶಿಗೆ ಹಾಕುವದಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ವೊಪ್ಪಿಸಿ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಯಾರಾದರೂ ವೊಬ್ಬ ಶಿಪಾಯನನ್ನು ಅಡಗಿಸಿದರೆ, ಅಥವಾ ಉಪಚರಿಸಿದರೆ, ಅಥವಾ ತಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಶಿಪಾಯನ ವರ್ತಮಾನ ಕೊಡದಿದ್ದರೆ, ಅವನನ್ನೇ ಪಾಶಿಗೆ ಹಾಕಿ ಬಿಡುತ್ತಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದಾ ಜನರಿಗೆ ಭಯವದೆ.

ಪೇಗು ದೇಶದಲ್ಲಿ ಕ್ರೈಸ್ತಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಶೇರಿದ ಕರೇನರೆಂಬ ಜನರಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ಸರ್ಕಾರದ ಕಡೆಗೆ ನಂಬಿಕಸ್ಥ ಜನರಾಗಿರುವದರಿಂದಾ, ಅವರನ್ನು ವೊಂದು ಪೋಲಿಸ್ ಪ

ಟಾಲಮು ಆಗಿ ನೇಮಿಸುವದಕ್ಕೆ ಹಿಂದುಸ್ಥಾನದ ಸರ್ವಾಧಿಪತಿಯು ಅಪ್ಪಣೆ ಕೊಟ್ಟದ್ದಾಯಿತು. ಈ ಪಟಾಲಾಮಿಗೆ ೭ ಕುಂಪನಿಗಳಾಗಿ, ವೊಂದು ಕುಂಪನಿಗೆ ೮೦ ಮಂದಿ ಇರುವರು. ಈ ಪಟಾಲಾಮಿಗೆ ನೇಮಕವಾಗುವ ಸರ್ದಾರರ ಸಂಬಳ ಸಹಿತವಾಗಿ, ಅದಕ್ಕೆ ತಿಂಗಳು ೧ಕ್ಕೆ ೭,೧೮೧ ರೂಪಾಯಿ ಬೇಕಾದೀತು.

ಲಕ್ಷ್ಮಣಾವತಿಯ ಹತ್ತರ ಇರುವ ಅಲಂಬಾಗಿನಲ್ಲಿರುವ ಸರ್ ಜೇಮ್ಸ್ ಉತ್ರೇಮ್ ಸರ್ದಾರನ ಸೈನ್ಯದ ಮೇಲೆ ಕಳೆದ ಜನವರಿ ೧೨ಲ್ಲು ಶುಮಾರು ಮುವ್ವತ್ತು ಸಾವಿರ ಮಂದಿ ಬಂದು ಬಿದ್ದರು. ಆದರೆ ಸರ್ಕಾರ ಕಡೆಯವರು ಶತ್ರುಗಳನ್ನು ಹೋಡಿಸಿದರು, ಅವರಿಗೆ ಶುಮಾರು ೪೦೦ ಮಂದಿ, ಸರ್ಕಾರ ಕಡೆಯಲ್ಲಿ ೭ ಮಂದಿ ಅಪಾಯವಾದರು.

ದಿಲ್ಲಿಯಲ್ಲಿರುವ ವೊಬ್ಬ ಧೊರೆಯು ವೊಂದ ಆಂಗ್ಲ ವರ್ತಮಾನ ಪತ್ರಿಕೆಗೆ ಬರದ ಕಾಗದದಿಂದ ತೋರುವದ್ಯೇನೆಂದರೆ: ದಿಲ್ಲಿ ಅರಸನ ಅತಿ ಪ್ರಿಯ ರಾಣಿಯಾದ ಜಿನತಮಹಾಲ್ ಯೆಂಬವಳು ಈಗ ಕೈಶೆರೆಯಾಗಿ ಇರುವದರಿಂದ, ತನ್ನನ್ನು ವಿಲಾಯತಿಗೆ ಕಳುಹಿಸುತ್ತಾರೋ ಯೇನೋ ಯೆಂತಾ ಭಯ ಪಡುತ್ತಾಳೆ!

ನಾನಾರಾಯನು ಕನ್ನೋಜಿಯ (ಕಾನಕುಬ್ಜದ) ಬಳಿಯಲ್ಲಿ ಬಂದು. ಗಂಗಾನದಿ ದಾಟಿ ಸೈನ್ಯದ ಸಂಗಡ ಈಚೆಗೆ ಬರಲಿಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತಾನಂತೆ. (Madr. Athen.)

ಜನವರಿ ೧೪ಲ್ಲಿ ದಿಲ್ಲಿ ಅರಸನ ವಿಚಾರಣೆಯು ಆರಂಭವಾಗಲಿಕ್ಕಿತ್ತು. ಅಷ್ಟರೊಳಗೆ ಅವನು ಅಸ್ವಸ್ಥನಾಗಿ ಜ್ವರದಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದನಂತೆ. ೧೫ರಲ್ಲಿ ಜ್ವರವು ಕಠಿಣವಾಯಿತು. ಆದಾಗ್ಯೂ, ಅವನಿಗೆ ಸ್ವಸ್ಥ ಇದ್ದರೂ ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೂ, ಅವನ ವಿಚಾರಣೆಯನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸ ಕೂಡದಾಗಿ, ನ್ಯಾಯಕರ್ತರಾದ ಸರ್ದಾರರು ಅಪ್ಪಣೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರಂತೆ. (Madr. Athen.)

ಇತಾಲ್ಯ ದೇಶದ ನೇಪಲ್ಸ್ ಯೆಂಬ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಭೂಕಂಪ ಉಂಟಾಗಿ, ಶುಮಾರು ೨೦೦೦೦ ಮಂದಿ ಜನರು ನಾಶವಾದರು, ಬಹಳ ಬಹಳ ಆಸ್ತಿಯು ಹಾಳಾಯಿತು. ವೆಸ್ಟ್ ಇಂಡ್ಯ ಯೆಂಬ ಅಮೇರಿಕ ದೇಶದ ಪೂರ್ವಗಡೆಯಲ್ಲಿರುವ ದ್ವೀಪಗಳ ದೆಮರರದಲ್ಲಿರುವ ಸರ್ಕಾರದವರು, ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಅಧಿಕಾರಕ್ಕೆ ವೊಳಗಾಗಿದ್ದು, ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಸರ್ಕಾರದ ಅಪೇಕ್ಷೆಗೆ ಅನುಕೂಲವಾಗಿ, ಹಿಂದುಸ್ಥಾನದ ದಂಗೆಯ ಶಿಪಾಯರಲ್ಲಿ ಬಂದಿಖಾನೆ ಪಡಕೊಳ್ಳ ತಕ್ಕವರನ್ನು ಅಲ್ಲಿಗೆ ದ್ವೀಪಾಂತರಕ್ಕೆ ಬಂದೀವಾನರಾಗಿ ಕಳುಹಿಸುವದಾದರೆ, ಅವರನ್ನು ಅಂಗೀಕರಿಸುತ್ತೇವೆಂತಾ ವೊಪ್ಪಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಆದಕಾರಣ, ದಂಗೆಯವರಲ್ಲಿ ಅನೇಕರನ್ನು ಅಲ್ಲಿಗೆ ಕಳುಹಿಸಿ ಕೊಟ್ಟಾರೆಂತಾ ತೋರುತ್ತದೆ. (Home News.)

ವಿಕ್ತೋರಿಯ ರಾಣಿಯ ಮಗಳಾದ ರಾಜಶ್ರೀಮಂತೆಗೆ, ಮುಂದೆ ಪ್ರುಸ್ಸರಾಜ್ಯದ ಪಟ್ಟದ ಶ್ರೀಮಂತನ ಸಂಗಡ ಕಳೆದ ೨೫ನೆ ಜನವರಿಯಲ್ಲಿ ವಿವಾಹಕಾರ್ಯವು ನಿಶ್ಚಯ ಮಾಡಿತ್ತು. ಅಷ್ಟರೊಳಗೆ ಈಗ ಮದುವೆ ಆಗಿ ಇರ ಬೇಕು. (Home News.)

ಲಖನೌ ಕೋಟೆಯ ಸಾಧನೆ.

(೧. ಪುಸ್ತಕ ೧೦೩ ಪುಟದಿಂದಾ ಮುಂದೆ.)

ಈ ಪ್ರಕಾರ ಶತ್ರುಗಳ ಫಿರಂಗಿಗಳು ೫೦ ಗಜದಷ್ಟು ಸಮೀಪ ಇರುವ ಕಾರಣ ಸರ್ಕಾರ ಕಡೆಯವರು ದೊಡ್ಡ ಫಿರಂಗಿಗಳಿಂದ ಹೊಡೆಯಲಿಕ್ಕೆ ಆಗಲಿಲ್ಲಾ. ಇದಲ್ಲದೆ ಶತ್ರುಗಳು ಬಹಳ ಬೇಗ ಸಣ್ಣ ಗೂಣಿಗಳನ್ನು ತಮ್ಮ ಫಿರಂಗಿಗಳ ಹತ್ತರ ಮಾಡಿ, ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ನಿಂತು, ತಮ್ಮ ಫಿರಂಗಿಗಳನ್ನು ಹೊಡಿಸುತ್ತಿರುವದರಿಂದ, ಅವರಿಗೆ ಸರ್ಕಾರದವರ ಗುಂಡು ತಾಗಲಿಲ್ಲಾ.

ಶತ್ರುಗಳು ಈ ಪ್ರಕಾರ ಜೂಲೈ ೨೦ನೆ ವರೆಗೆ ಯೆಡೆಬಿಡದೆ ಗುಂಡು ಹೊಡಿಸುತ್ತಾ ಇದ್ದು, ಆ ದಿನ ಹಗಲು ೧೦ ಘಂಟೆಗೆ ದೊಡ್ಡ ಸೈನ್ಯವಾಗಿ ಕೋಟೆಯ ಹತ್ತರ ಬಂದು, ವೊಂದು ದೊಡ್ಡ ಸುರಂಗ ಹೊಡಿಸಿ ಬಿಟ್ಟರು. ಕೋಟೆಗೆ ಯೇನಾದೂ ಆಗದಿದ್ದರೂ ಹೊಗೆ ಚದರಿದ ಕೂಡಲೇ, ಬಹಳ ನಾಳಿಗುಂಡು ಹೊಡಿಸುತ್ತಾ, ಸುರಂಗ ಹಾರಿ ಹೋದ ಕಡೆಯಿಂದ ಹಲ್ಲಾ ಮಾಡುವದಕ್ಕೆ ನೋಡಿದರು. ಆದರೆ ಸರ್ಕಾರ ಕಡೆಯವರು ಅವರನ್ನು ಹಿಮ್ಮೆಟ್ಟಿಸಿದರು. ಮತ್ತೊಂದು ಕಡೆಯಲ್ಲಿ ಸಹಾ ಶತ್ರುಗಳು ಹಲ್ಲಾ ಮಾಡುವದಕ್ಕೆ ಬಂದಾಗ, ಬಹಳ ನಷ್ಟ ಪಟ್ಟು ತಿರುಗ ಬೇಕಾಯಿತು. ಹೀಗೆಯೇ ಅಗಾಸ್ತು ೧೦ನೆ ಪರ್ಯಂತರ ನಡಿಯಿತು. ಆ ದಿನ ಶತ್ರುಗಳು ಮತ್ತೊಂದು ದೊಡ್ಡ ಸುರಂಗವನ್ನು ಹೊಡಿಸಿದಲ್ಲಿ, ೨೦ ಪುಟದಷ್ಟು ಕೋಟೆಕುಂದೆಗಳು ಬಿದ್ದವು, ಗೋಡೆಯ ದೊಡ್ಡ ಭಾಗ ಸಹಾ ಕೆಡವಿತು; ಇದು ಉಂಟಾದ ಮೇಲೆ, ಧೂಳು ಹಾರಿ ಹೋದಾಗ, ವೊಂದು ರೆಜಿಮೆಂಟು ಅಡ್ಡಿ ಇಲ್ಲದೆ ವೊಳಗೆ ನಡಿಯ ಬಹುದಾಗುವಷ್ಟು ದಾರಿ ಆಯಿತೆಂತಾ ಕಾಣ ಬಂತು. ಶತ್ರುಗಳು ಸಹಾ ಅತಿ ಧೈರ್ಯದಿಂದಾ ನುಗ್ಗಿ ಬಂದರು. ಆದರೆ ಅತ್ತ ಕಡೆಯಿಂದಲೂ ಇತ್ತ ಕಡೆಯಿಂದಲೂ ಗುಂಡು ಹೊಡಿಸುತ್ತಿರಲಾಗಿ, ಅವರು ಬೇಗ ಹಿಂಜರಿದರು. ಕೆಲವರು ಅಲ್ಲಿಯೇ ಬಿದ್ದು ಸತ್ತರು. ಹೀಗೆಯೇ ಕೆಲವು ಕಡೆಯಲ್ಲಿ ಶತ್ರುಗಳು ವೊಳ ನುಗ್ಗಲಿಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿದಾಗ್ಯೂ, ಯೆಲ್ಲಿಯೂ ಕೈಗೂಡಿ ಬಾರದೆ, ತಿರುಗಿ ಕೊಳ್ಳ ಬೇಕಾಯಿತು. ಅಗಾಸ್ತು ೧೮ಲ್ಲಿ ಶತ್ರುಗಳು ಮತ್ತೊಂದು ದೊಡ್ಡ ಸುರಂಗವನ್ನು ಹೊಡಿಸಿ,

ಹೊಳೆ ದಾಟಿ ಬಂದು, ಅಲ್ಲಿರುವ ಹಾಂದು ಹಾನೆಯನ್ನು ಸಹಾ ಕೈವಶ ಮಾಡಿ ಕೊಂಡರು. ಈಗ [illegible] ತಂತಾ ಕಂಡು, ಅದೇ ಸಾಯಂಕಾಲದಲ್ಲಿ ೩೨ ನೆ ಮತ್ತು ೮೪ ನೆ ಪಲಾಯಿತಿ [illegible] ಅವರ ಮೇಲೆ ಬಿದ್ದು, ಸಲಿಲಾಗಳಿಂದಾ ಹಿಂಮೆಟ್ಟಿಸಿದರು. ಕಡೇ ಸರ್ತಿ ಸಪ್ಟಂಬರ ೫ ಲ್ಲಿ ಸುರಂಗ ಹಾರಿಸಿ, ಹೊಳೆ ದಾಟಿ ಬಂದವರು, ಯೇನೂ ಪ್ರಯೋಜನವಿಲ್ಲದೆಂತಾ ನಿರಾಶೆಯಾಗಿ, ಹಿಂದಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ಬಿಟ್ಟರು.

ಈ ಪ್ರಕಾರ ನಾಲ್ಕು ಸರ್ತಿ ಬಹು ಕಷ್ಟತರವಾದ ಜಗಳಗಳು ನಡದು, ಶತ್ರುಗಳು ಅನೇಕ ಮಂದಿಯನ್ನು ಕಳಕೊಂಡು, ಕಡೆಯಲ್ಲಿ [illegible] ನಿಷ್ಫಲವಾಗಿ, ಕಲೆ ಕುಂದಿದವರಾಗಿ ಹಿಂಜರ[illegible] ಬೇಕಾಯಿತು. ಶತ್ರುಗಳು ಸುಗ್ಗಿ [illegible] ಹೋದರೆ, ಯಾವಾಗಲೂ ಹೊಸಲು ಸುರಂಗ ಹಾರಿಸುತ್ತಿರುವದರಿಂದಾ, ಕೆಲವು ಸರ್ತಿ ಅವರು ಸುರಂಗ ಮಾಡುವದರಲ್ಲಿ, ಸರ್ಕಾರ ಕಡೆಯವರು ಪ್ರತಿಸುರಂಗ ಮಾಡಿ, ಅವರಂನು ಹಾರಿಸಿ, ಅವರಿಗೆ ನಷ್ಟ ಉಂಟು ಮಾಡಿದರು. ಆದಾಗ್ಯು ಹೊಳೆಗೆ ಕೋಟೆಯಲ್ಲಿ [illegible] ಬಹಳ ಕಡಿಮೆ ಯಾಗಿರುವ ಕಾರಣ, ಶತ್ರುಗಳು ರಾತ್ರಿ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಸರ್ತಿ ದಣಿಸುವ ಬಗ್ಯೆ ಮಾತ್ರವೇ ಯೇರಿ ಬರುವವರ ಹಾಗೆ ದೊಡ್ಡ ಗೋಜಿ ಮಾಡುತ್ತಿರುವದರಿಂದಾ, ಕೋಟೆಯಲ್ಲಿರುವವರು, ರಾತ್ರಿ ಹಗಲು ನಿದ್ದೆ ಇಲ್ಲದೆ, ಬಹಳ ವ್ಯಥೆ ಪಡ ಬೇಕಾಯಿತು. ಆದಾಗ್ಯು ಯೆಷ್ಟು ಕುಶಲದಿಂದಲೂ, ಯೆಷ್ಟು ಧೈರ್ಯದಿಂದಲೂ ಶತ್ರುಗಳು ಜಯ ಹೊಂದಲಿಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿದರೂ, ಕೋಟೆಯೊಳಗೆ ಹಾಂದು ಹೆಜ್ಜೆಯಷ್ಟು ಸ್ಥಳ ಸಹಾ ಅವರಿಗೆ ಶಿಕ್ಕದ ಹಾಗೆ, ಸರ್ಕಾರದ ರಾಣುವೆಯವರೂ ಕೋಟೆಯೊಳಗಿದ್ದ ಬೇರೆ ಜನರೂ ಪ್ರತ್ರಿಕೆಯಿಂದಾ ಲಡಾಯಿ ಮಾಡಿ, ೮೭ ದಿನ ಪರ್ಯಂತರ ಸಾಧಿಸಿ, ಸರ್ಕಾರದ ಮಾನ ಉಳಿಸಿದರು. ಕೋಟೆಯೊಳಗಿನವರಿಗೆ ಮಂದಿ ಕಡಿಮೆ ಯಾಗಿತ್ತು ಮಾತ್ರವಲ್ಲಾ, ಅವರಿಗೆ ಬೇಕಾದ ದವಸ ಧಾನ್ಯ ಮುಂತಾದ್ದು ಸಾಕಷ್ಟು ಇಲ್ಲದೆ ಹೋಗಿ, ಇದಾದಲೂ ದಿನ ದಿನವ ಹೊಸ [illegible] ಆಯಾಸದಿಂದಲೂ. ಆ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಆ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಪ್ರಬಲವಾದ ಸಂನಿ ರೋಗದಿಂದಲೂ ಮೈಲಿಗೆಜ್ವರದಿಂದಲೂ ಸರ್ಕಾರ ರಾಣುವೆಯವರು ಅನೇಕ ಹೊಂದಿದರು. ಕಡೆಯಲ್ಲಿ ಈ ಕಷ್ಟಗಳಿಂದೆಲ್ಲಾ ಅವರಿಗೆ [illegible] ಹೊಗಿ, [illegible] ಪ್ರಾಪ್ತಿಯಾಯಿತು.

ಇಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಅವರ ಹೇರೆ [illegible] ಬಿದ್ದರೂ, ಅವರ [illegible] ಸಮಸ್ತರ ನಂಬಿಕೆಯಿಂದಲೂ, [illegible]ದಿಂದಲೂ, ಶೌರ್ಯದಿಂದಲೂ. [illegible] ಹಾಲಿಯುವಕ್ಕೆ [illegible] ಕೋಟೆಯನ್ನು ಸಾಧಿಸಿದರು. ಸಪ್ಟಂಬರ ೨೫ರಲ್ಲಿ ಸರ ಹೆ. ಉಟ್ರೆಮ ಮತ್ತು ಸರ ಹೆ. ಹೆವಲಾಕ ಯೆಂಬ ಸೇನಾಧಿಪತಿ ಸರದಾರರು ಸೈನ್ಯ [illegible] ಕೊಂಡು, ಶತ್ರುಗಳನ್ನು ಹಾರಗೆ ಸಹಾ ಜೈಸಿ, ಕೋಟೆಯೊಳಗಿದ್ದವರಿಗೆ ಸಹಾಯಕ್ಕೆ ಬಂದು ಮುಟ್ಟಿದರು.

[illegible]		ರೂ.	ಆ.	ಪೈ
ಮಂಗಳೂರ [illegible]	[illegible]	—	೮	—
[illegible]	[illegible]	—	೮	—
[illegible]	[illegible]	—	೮	—
ಪುಸ್ತಕ [illegible]	[illegible]	೧	—	—
[illegible]	[illegible]	—	೮	—
[illegible]	[illegible]	೧	—	—
ಗ. ಕಾಲ್ಡ [illegible]	[illegible]	೧	—	—

ಮಂಗಳೂರು ಧಾರಣೆ.

೨೪ನೇ ಫೆಬ್ರವರಿ.

		ರೂ.	ಆ.
ಅಕ್ಕಿ [illegible] ಉತ್ತಮದು.	ಮುಡಿ ೧೬ಕೆ.	[illegible]	[illegible]
" [illegible]	ಕಾಚೆ	[illegible]	[illegible]
" ಸುಗ್ಗಿ	"	[illegible]	[illegible]
" [illegible]	"	[illegible]	[illegible]
[illegible]	"	[illegible]	[illegible]
ಬೆಳೆ ಹುರುಳಿ	"	[illegible]	[illegible]
ಕಪ್ಪು ಹುರುಳಿ	ಮುಡಿ	[illegible]	[illegible]
ಕಡಲೆ	"	[illegible]	[illegible]
ಗೋಧಿ	"	[illegible]	[illegible]
ಉದ್ದು	"	[illegible]	[illegible]
ಹೆಸರು ಕಾಳು	"	[illegible]	[illegible]
ತೊಗರಿ ಬೇಳೆ	"	[illegible]	[illegible]
ಅವರೆ ಕಾಳು	"	[illegible]	[illegible]
[illegible] ಹೆಸರು	"	[illegible]	[illegible]
[illegible]	"	[illegible]	[illegible]
[illegible]	"	[illegible]	[illegible]
[illegible] ಉತ್ತಮ [illegible]	ಮಣ	[illegible]	[illegible]
[illegible]	"	[illegible]	[illegible]
[illegible]	ಖಂಡಿ	[illegible]	[illegible]
ಮೆಣಸು	"	[illegible]	[illegible]
ಸಂಣ ಮೆಣಸು	"	[illegible]	[illegible]
ಕಾತಂಬರಿ	ಮಣ	[illegible]	[illegible]

ಕಂನಡವಾರ್ತಿಕ ಯೆರಡು ವಾರಕ್ಕೆ ಹಾಂದು ಸರ್ತಿ ಮಂಗಳೂರಿನ [illegible] ಛಾಪಖಾನೆಯಲ್ಲಿ ಛಾಪೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಅದರ ಕ್ರಯ ಅರ್ಧ ವರ್ಷಕ್ಕೆ ೮ ಆಣೆ.

The Canarese Messenger appears every fortnight. Subscription 8 As. per half year.

Printed and published by G. Plebst, German Mission Press, Mangalore.

ಕನ್ನಡವಾರ್ತಿಕ.

CANARESE MESSENGER.

ಪುಸ್ತಕ ೨. ೨೭ ಫೆಬ್ರವರಿ ೧೮೫೮. ಅಂಕೆ ೪.

VOL. II. FEBRUARY 27, 1858. No. 4.

ಕನ್ನಡವಾರ್ತಿಕ.

ಪಟ್ಟೆನೂಲು.

(೩ನೆ ಅಂಕೆಯಿಂದಾ)

ಕಡೆಯಲ್ಲಿ ದೊಡ್ಡ ಹುಳಗಳಿಗೆ ಇಡ್ಯೇ ಯೆಲೆಗಳನ್ನು ಕಾಡ ಶಕ್ಕದು. ಯೆಷ್ಟು ಯೆಲೆಗಳನ್ನು ಹಾಕ ಬೇಕೆಂತಾ ನಿಶ್ಚಯ ಹೇಳಲಿಕ್ಕೆ ಆಗುವದಿಲ್ಲಾ, ಹುಳಗಳಿಗೆ ಹಸಿವೆ ಇದ್ದ ಹಾಗೆ ಯೆಲೆಗಳಂನು ಹಾಕ ಬೇಕು. ಆದಾಗ್ಯು ಆರಂಭದಿಂದಲೇ ಯೆಲೆಗಳಲ್ಲಿ ನೀರು ಇರ ಬಾರದು, ಅವುಗಳು ಬಾಡಿ ಹೋಗಿರ ಬಾರದು. ಬೆಳಿಗ್ಯೆ ಯೆಲೆಗಳಂನು ಮರದಿಂದಾ ತೆಗದರೆ, ಮರುದಿನ ಬೆಳಿಗಿನ ಪರ್ಯಂತರ ಸಾಕಾಗುವಷ್ಟು ತೆಗಿಯ ಬೇಕು. ಮಳೆಯಿಂದಾಗಲಿ, ಹನಿಯಿಂದಾಗಲಿ ಯೆಲೆಗಳು ವದ್ದೆಯಾಗಿದ್ದರೆ, ಅವುಗಳಂನು ಹೊಳೆಗೆ ಇಡ ಬೇಕು (ಬಿಸಿಲಿಗೆ ಅಲ್ಲಾ) ಆಗ್ಯೆ ಬೇಗ ಹಾಳಾಗುವದು. ಯೆಲೆಗಳ ಮ್ಯೇಲೆ ಆಗುವ ಹಾಳಾಗಿದ ಕೂಡಲೆ, ಅವುಗಳನ್ನು ಸಮವಾಗಿ ಹಾಂದರ ಮೇಲೊಂದು ಇಟ್ಟು, ಅವುಗಳಂನು ದೊಡ್ಡ ಯೆಲೆಗಳಿಂದಾ ಮುಚ್ಚ ಬೇಕು, ಆಗ್ಯೆ ಬೇಗ ಬಾಡಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲಾ. ವದ್ದೆ ಯೆಲೆಗಳಿಂದ ನಷ್ಟ ಬಾರದ ಹಾಗೆ, ಯಾವಾಗಲೂ ಬೆಳಿಗ್ಯೆ ಯೆರಡಾವರ್ತಿ ಹುಳಗಳಿಗೆ ತಿಂನಲಿಕ್ಕೆ ಸಾಕಾಗುವಷ್ಟು ಕಳದ ದಿನದಿಂದ ಇದ್ದರೆ ಹಾಳ್ಯೇದು. ಯೆಷ್ಟು ಸರ್ತಿ ದಿನ ದಿನ ತಿಂನಲಿಕ್ಕೆ ಯೆಲೆಗಳಂನು ಹಾಕ ಬೇಕೆಂಬದಂನು ನಿಶ್ಚಯಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಆಗುವದಿಲ್ಲಾ, ಹಾಂದು ಸರ್ತಿ ಹುಟ್ಟಿದ ಹುಳಗಳಿಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಸರ್ತಿ, ಮತ್ತೊಂದು ಸರ್ತಿ ಹುಟ್ಟಿದ ಹುಳಗಳಿಗೆ ಕಡಿಮೆ ಸರ್ತಿ ಹಾಕ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಕೆಲವರು ದಿನಕ್ಕೆ ಮೂರು ಸರ್ತಿ ತಿಂನಲಿಕ್ಕೆ ಕೊಟ್ಟರೆ, ಸಾಕೆಂತಾ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ, ಆದರೆ ಇದು ಸಮ ತೋರುವದಿಲ್ಲಾ. ಹೊತ್ತಿಟ್ಟರು, ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ದಿನಕ್ಕೆ ೧೬, ಮತ್ತೆ ೧೨, ಕಡೆಯಲ್ಲಿ ೮ ಸರ್ತಿ ಯೆಂತಾ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಫ್ರೆಂಚ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಈ ಪದ್ಧತಿಯದೆ. ಕಂನಡ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಕೆಲವರು ೬ ಸರ್ತಿ, ಆದರೆ ಧಾರವಾಡ ಬಂದಿಖಾನೆಯಲ್ಲಿ ೭ ಸರ್ತಿ ತಿಂನಲಿಕ್ಕೆ ಹಾಕುತ್ತಾರೆ. ಇಲ್ಲಿ ಮಂಗಳೂರಿನ ಬಂಗಲೆಯಲ್ಲಿ ಮಾಡಿದ್ದು ಹ್ಯಾಗೆಂದರೆ: ಬೆಳಿಗ್ಯೆ ೬ ಘಂಟೆಗೆ, ಮತ್ತೆ ೮ ಘಂಟೆಗೆ, ತರುವಾಯ ೧೨ ಘಂಟೆಗೆ, ೩ ಘಂಟೆಗೆ, ಸಾಯಂಕಾಲ ೬ ಘಂಟೆಗೆ, ಮತ್ತೆ ೮ ಘಂಟೆಗೆ, ಕಡೆಯಲ್ಲಿ ರಾತ್ರಿ ೧೧ ಅಥವಾ ೧೨ ಘಂಟೆಗೆ. ಮಧ್ಯ ರಾತ್ರಿಯ ತರುವಾಯ ಹಾಂದು ಸರ್ತಿ ಹುಮಾರು ೩ ಘಂಟೆಗೆ ಕೊಟ್ಟರೆ ಹಾಳ್ಯೇದು, ಆದಾಗ್ಯು ಇದು ಕಷ್ಟವಾಗಿದ್ದರೆ, ಬೆಳಿಗ್ಯೆ ತಿರಿಗಿ ೬ ಘಂಟೆಗೆ ಆರಂಭಿಸಿದರೆ ಸಹಾ ಸಾಕು.

ಹೊದಲನೆ ಸರ್ತಿ ತಾಗಲು ಸುಲಿದು ಹೋದ ೪ ದಿನದ ಮೇಲೆ ಯೆರಡನೆ ಸುಲಿಗೆ ಬರುತ್ತದೆ, ಇದಾದ ಐದಾರು ದಿನದಲ್ಲಿ ಮೂರನೆ ಸುಲಿಗೆ ಬರುತ್ತದೆ. ಹುಳಗಳು ಆಗ್ಯೆ ಕಣ್ಣಿಂದಾ ತಿಳಿ ಬಹುದೆಂಬ ಹಾಗೆ ಬೇಗ ಬೇಗ ಬೆಳೆಯುತ್ತವೆ, ಆಗ್ಯೆ ತಿಂನುವದು ಸಹಾ ಹೆಚ್ಚು. ಆದ್ದರಿಂದಾ ಆ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಅವುಗಳಿಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಸ್ಥಳ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

(ಮುಂದೆ ಬರುವದು.)

ವರ್ತಮಾನ ಸಂಗ್ರಹ.

ಜನವರಿ ತಿಂಗಳ ಕಡೇ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ, ಹಿಂದುಸ್ಥಾನದ ಮಧ್ಯದೇಶದಲ್ಲಿ ಕಾಟಕಾಯಿ ಮಾಡಿದವರ ಮುಖ್ಯಸ್ಥನಾದ ನವಾಬ ಫಜಿಲ್ ಮಹಮ್ಮದ್ ಖಾನನು, ಸರ್ ಹ್ಯುರೋಸ್ ಸರದಾರನ ರಾಣುವೆಯರ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದನು. ಅವನೂ ಬೇರೆ ಕೆಲವು ಕಾಟಕಾಯಿಯ ಮುಖ್ಯಸ್ಥರೂ ರಥಘಡದಲ್ಲಿ ಇದ್ದರು. ಕಾಟಕಾಯಿಯವರು ತಾವು ಸಾಯುವ ಪರ್ಯಂತರ ಲಡಾಯಿ ಮಾಡದೆ ಬಿಡಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲಾ ಯೆಂತಾ ಮೊದಲು ಅಮಸಾಗಿ ಮಾಡಿದರೂ, ಸರ್ಕಾರದವರ ದೊಡ್ಡ ಫಿರಂಗಿಗಳು ಅವರು ಅಸಾಧ್ಯವೆಂತಾ ನೆನಸಿದ ಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ಬಂದು ಮುಟ್ಟಿದ್ದನ್ನು ನೋಡಿದಾಗ, ಧೈರ್ಯಗುಂದಿ, ಮರುದಿನ ಬೆಳಿಗ್ಯೆ ೪ ಘಂಟೆಗೆ ಕೋಟೆಯಿಂದಾ ಅನೇಕರು ಪಲಾಯನ ಮಾಡಿ ಬಿಟ್ಟರು. ಮತ್ತೊಂದು ಕಡೆಯಿಂದಾ ದಂಗೆಯ ಶಿಪಾಯರು ಅವರ ಸಹಾಯಕ್ಕೆ ಬಂದಾಗ, ಅವರಂನು ಸರ್ಕಾರದವರು ಹಿಂಮೆಟ್ಟಿಸಿದರು. ಇಲ್ಲಿ ಹಾಟ್ಟಿಗೆ ಮೂರು ದಿವಸ ಯುದ್ಧ ಮಾಡಿ, ಆ ಪ್ರಾಂತ್ಯದಲ್ಲಿ ಬಹು ಬಲವಾಗಿರುವ ರಥಘಡ ಕೋಟೆಯಂನು

ಕೈವಶ ಮಾಡಿ ಕೊಂಡು, ದಂಗೆ ಕಟಕಾಯಿಯ ಮುಖ್ಯಸ್ಥರನ್ನು ಕೊಂದು, ಅದೇ ಸಾಯಂಕಾಲ ಮಹಾಮ್ಮದ ಫಜಲ್ ಖಾನನನ್ನೂ, ಬೈರಾಬ್ಬ ಕಟಕಾಯಿ ವವಾಬನನ್ನೂ ಪಾಶಿಗೆ ಹಾಕಿದರು.

ಹಿಂದುಸ್ಥಾನದ ಸರ್ವಾಧಿಪತಿ ಕೆನಿಂಗ (ಪ್ರಭು) ರಾಜಕಾರ್ಯಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಕಲಿಕಾತ ರಾಜಧಾನಿಯಿಂದಾ ಜನವರಿ ೩೦ ರಲ್ಲು ಅಲಹಬಾದಿಗೆ ತೆರಳಿ ಹೋದ್ದಾಯಿತು. (Madr. Ath.) ಅಲ್ಲಿ ವರೆಗೆ ಯೆಲ್ಲಾ ಕಟಕಾಯಿ ದಂಗೆಯವರ ಹೋರು ಮುರಿದು ಹೋಗಿರುವದರಿಂದ, ಈಗ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಪ್ರಯಾಣ ಮಾಡುವದಕ್ಕೆ ಯೇನೂ ಭಯವಿಲ್ಲಾ.

ಆಗ್ರ ಸಹಾಯಾಧಿಪರ ಮುಖ್ಯ ಸ್ಥಾನವು ಇಷ್ಟು ವರೆಗೆ ಇದ್ದ ಹಾಗೆ ಆಗ್ರವಲ್ಲಾ, ಇಂದು ಮುಂದೆ ಅಲಹಾಬಾದಾಗಿರುವದು. (Friend of India.)

ತುರ್ಕಿ ಮಹಾರಾಜ್ಯದ ಮುಖ್ಯ ವಜೀರನಾದ ರೆಶೀದ್ ಪಾಶನು ಜನವರಿ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಸತ್ತು ಹೋದದರಿಂದ, ಆಲಿ ಪಾಶನು ಮುಖ್ಯ ವಜೀರನಾದನು. (Home News.)

ಇತಾಲ್ಯವೆಂಬ ಅರ್ಧ ದ್ವೀಪದ ನೇಪಲ್ಸ ಯೆಂಬ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಕಳೆದ ದಶಂಬರ ೧೬ ರಲ್ಲಿ ಒಂದು ಮಹಾ ಭೂಕಂಪವಾದ ತರುವಾಯ ಸಹಾ ಅಂದಿನಿಂದಾ ಒಂದು ತಿಂಗಳೊಳಗೆ ಸುಮಾರು ೪೦ ಭೂಕಂಪಗಳು ಸಂಭವಿಸಿದವು. ಈ ಭೂಕಂಪದಿಂದಾ ಆದ್ದೇನಂದರೆ: ಕೆಲವು ಊರುಗಳು ಪೂರ್ತಿ ನಾಶವಾಗಿ ಹೋದವು, ಅನೇಕ ಮನೆಗಳು ಬಿದ್ದವು, ಅನೇಕ ಮನುಷ್ಯರು ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಹುಗಿದು ಹೋದರು. ಸುಮಾರು ೧೫೦೦೦ ಮಂದಿ ನಾಶವಾಗಿ ಹೋದರೆಂತಾ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಕೆಲವು ಕಡೆಯಲ್ಲಿ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಸೀಳುಗಳು ಕಾಣುತ್ತವೆ, ಮತ್ತು ಭೂಕಂಪ ಬರುವ ಮುಂಚೆ, ಬಿಳೇ ಪ್ರಕಾಶವೂ ಗಂಧಕದ ಬಲವಾದ ವಾಸನೆಯೂ ಬಂದಿತ್ತು ಯೆಂತಾ ಅಲ್ಲಿಯ ಜನರು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಮುಚ್ಚಿ ಹೋದ ಕೆಲವರನ್ನು ಮೂರು ನಾಲ್ಕು ದಿನಗಳ ಮೇಲೆ ಅಗಿದು ಮೇಲೆ ತೆಗದರು, ಅವರು ಹಸಿವೆ ತಾಳ ಕೂಡದೆ, ಮನುಷ್ಯ ಮಾಂಸ ಸಹ ತಿಂದಿದ್ದರು. ಅಗಿದು ತೆಗಿಯುವಾಗ್ಯೆ ಅರೆಜೀವವಾಗಿದ್ದರು. ಬೆಲ್ಲ ಯೆಂಬ ಊರಿನಲ್ಲಿ ಭೂಮಿಯು ಯೇರಿ ಯೆತ್ತರವಾಯಿತು, ಕೆಲವು ಕಡೆಯಲ್ಲಿ ಸೀಳುಗಳು ಉಂಟಾಯಿತು, ಅಲ್ಲಿಯ ದೇಶದ ರೂಪವೇ ಬೇರೆಯಾಗಿ ಕಾಣುತ್ತದೆ. (Home News.)

ಸತಾರ ರಾಜನ ಸೇನಾಧಿಪತಿಯೂ ಅವನ ನಾಯಕನೂ ನಾನಾರಾಯನ ಸಂಗಡ ನಡಿಸಿದ ಹೊಳಸಂಚಿನ ಕಾಗದ ಶಿಪಾಯರಿಂದಾ, [illegible] ಕೈಯಲ್ಲಿ ಇದಿರಾದೆ. (Bombay Times.)

ಫರೆಂಚ ದೇಶದ ಮಹಾರಾಜನು ತನ್ನ ರಾಣಿಯ ಸಂಗಡ ಗಾಡಿ ಯೇರಿ ಹೋಗುತ್ತಿರುವಾಗ್ಯೆ, ಒಬ್ಬ ದುಷ್ಟ ಘಾತಕನು ಬಂದು, ಮೂರು ಗುಂಡು ಗಾಡಿಯಲ್ಲಿ ಹಾರಿಸಿ ಬಿಟ್ಟನು. ಆದರೆ ಮಹಾ ರಾಜನ ಟೊಪ್ಪಿಗೆ ಮಾತ್ರವೇ ತಾಗಿ ಅವನಿಗೆ ಯೇನೂ ಆಗಲಿಲ್ಲಾ. ಸಂಗಡ ಇದ್ದವರು ಕೆಲವರು ಸತ್ತರು, ಕೆಲವರಿಗೆ ಘಾಯವಾಯಿತು. (Home News.)

ಕೆಲವು ವರ್ಷದ ಹಿಂದೆ ಒಂದು ಸಣ್ಣ ಕಟಕಾಯಿ ಮಾಡಿದ ನಾನಾಸಾಹೇಬನು ಸ್ವಲ್ಪ ಕಾಲ ಗೋವೆಗೆ ಹೋಗಿ ತನ್ನ ಜನರ ಸಂಗಡ ಆ ಸೀಮೆಯಲ್ಲಿ ಇದ್ದನು. ಇತ್ತಲಾಗೆ ಅಲ್ಲಿಂದ ತಿರಿಗಿ ನೂರು ಇನ್ನೂರು ಜನರನ್ನು ಕೂಡಿಸಿ ಕೊಂಡು ಸೂಪೆ ತಾಲೂಕಿನ ಬಡಗ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ಅಂಕಿ ಯೆಂಬಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕೋಟೆ ಹಿಡಿದು, ಅಲ್ಲಿಂದಾ ಸುತ್ತ ಮುತ್ತ ಊರು ಹಳ್ಳಿಗಳನ್ನು ಲೂಟಿ ಮಾಡುತ್ತಾ, ಸರಕಾರ ಉದ್ಯೋಗಸ್ಥರನ್ನು ಉಪದ್ರಪಡಿಸುತ್ತಾ ಇರುವ ವರ್ತಮಾನ ಕೇಳಿ, ಕಾಲೆಕ್ಟರ ಹೇರಿಯು ಸೈನ್ಯದ ಆಜ್ಞಾಧಿಕಾರಿಗೆ ಬರೆ ಕೊಂಡ ಮೇಲೆ, ಬೆಳಗಾಂವಿಂದ ಒಂದು ಕುದುರೆ ಶಿಪಾಯರೂ [illegible] ದಾರರೂ ಕಟಕಾಯಿಯವರನ್ನು ದಂಡಿಸುವದಕ್ಕೆ ಹೋಗಿದ್ದಾರೆ.

ಶೋರಪುರ. ಕೃಷ್ಣಾ ತುಂಗಭದ್ರ ಯೆಂಬ ಇಯರಡು ನದಿಗಳ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿರುವ ರಾಯಚೂರು ದ್ವಾಪವನ್ನು ಹೈದರಾಬಾದಿನ ನಿಜಾಮನು ಕುಂಪನಿ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಸಲಿಕ್ಕೆ ಸಾಲದ ಬಗ್ಗೆ, ವರ್ಷಂಪ್ರತಿಯಲ್ಲು ಕಾದ ಶಕ್ಕರಾಗುವದೆಯವರ ಖರ್ಚಿನ ಬಗ್ಗೆ ಬಿಟ್ಟು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದನು. ಆ ಕಡೆಯಲ್ಲಿ ಶೋರಪುರೆಂಬ ಸೀಮೆಯೂ ಅದೇ ಹೆಸರಿನ ಊರೂ ಅದೆ. ಅಲ್ಲಿಯ ರಾಜನು ನಿಜಾಮನ ದೇಶದಿಂದ ಜನರನ್ನು ಕರಸಿ, ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ವಿರೋಧವಾಗಿ ಶಿಪಾಯರನ್ನು ಮಾಡುವ ವರ್ತಮಾನ ಕೇಳಿ, ರಾಯಚೂರಿಯು ಕೆಪ್ಟಿನ ಕೆಂಬೆಲ್ ಸಾಹೇಬನನ್ನು ಅರಸನ ಬಳಿಗೆ ಕಳುಹಿಸಿದನು. ಈತನು ಜನವರಿ ತಿಂಗಳ ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ಶೋರಪುರಿಗೆ ಮುಟ್ಟಿ, ಅರಸನನ್ನು ವಿಚಾರಿಸಿದಾಗ, ಅವನು ಐದು ಜಮೇದಾರರ ಹಿಮುಖವಾಗಿ ೩೦೦೦ ಮಂದಿಯನ್ನು ಕೂಡಿಸುತ್ತಾ ಇದ್ದದನ್ನು ಒಪ್ಪಿ ಕೊಂಡನು. ಆಗ್ಯೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಲಿಂಗಸೂರಿನಿಂದಲೂ, ಕಲ್ಲದಿಗಿಯಿಂದಲೂ, ಬಳ್ಳಾರಿಯಿಂದಲೂ, ಬೆಳಗಾಂವಿನಿಂದಲೂ ಸಾಕಷ್ಟು ಪಿಲಿಟರಿಯವರ ಬಲವನ್ನು

ಸವಾರರೂ ಬಳಿಗಳೂ ಸಹಿತವಾಗಿ ಶೋರಪೂರಿಗೆ ಸುತ್ತಲು ನಡಿಸುತ್ತಿರಲಾಗಿ, ಅರಸನು ಭಯ ಪಟ್ಟು, ಇದೆ ಫೆಬ್ರುವರಿ ೮ ರಲ್ಲು ಸುಮಾರು ೧೦ ಘಂಟೆ ರಾತ್ರಿಯಲ್ಲು ಓಡಿ ಹೋದನು. ಹೈದರಾಬಾದಿಗೆ ಪಲಾಯನ ಮಾಡಿದನೆಂಬ ವರ್ತಮಾನವದೆ. ಮುಂಬಾಯಿಯ ಒಬ್ಬ ಜವಳಿ ಮುಂತಾದ ಸರಕು ಮಾರುವ ವ್ಯಾಪಾರಿಯು ೮ ರಲ್ಲು ಕೆಪ್ಟಿನ ವಿಂಡಹೋಮ ಸರ್ದಾರನ ದಂಡಿಗೆ ಬಂದು, ಅರಸನ ಪಲಾಯನದ ಸಂಗತಿ ಕೆಪ್ಟಿನ ಕೆಂಬೆಲ್ ಸರ್ದಾರನಿಗೆ ತಿಳಿಸಲಾಗಿ, ಕರ್ನೇಲ್ ಮಲ್ಕಾಲ್ಮ ಯೆಂಬ ಸರ್ದಾರನು ಆ ವ್ಯಾಪಾರಿಯ ಸಂಗಡ ಆ ಊರಿನೊಳಗೆ ಹೋಗಿ ಅದನ್ನು ಕೈವಶ ಮಾಡಿ ಕೊಂಡನು. ಕೆಲವರು ಸ್ವಲ್ಪ ಲಡಾಯಿ ಆದೀತೆಂತಾ ನೆನಸಿದ್ದರು. ಮತ್ತು ಇಷ್ಟು ಸುಲಭವಾಗಿ ಊರು ಕೈವಶವಾದೀತೆಂತಾ ಯಾರು ಆಲೋಚಿಸಲಿಲ್ಲಾ. ಶೋರಪೂರಿನ ಅರಸನು ಹೈದರಾಬಾದಿಗೆ ಓಡಿ ಹೋಗಿದ್ದು ಹೌದಾದರೆ, ಅಲ್ಲಿಯ ವಜೀರ ಸಲಾರಜಂಗ್ ಬಹಾದ್ದರನು, ಕುಂಪನಿಯವರ ಮಿತ್ರನಾಗಿರುವದರಿಂದಾ, ಆ ಅರಸನನ್ನು ಸಮಾಧಾನದಿಂದಿರಲಿಕ್ಕೆ ಬಿಡಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲಾ ಯೆಂತಾ ತಿಳಕೊಳ್ಳಬೇಕು. (Ath. 18 Febr.)

ಮದ್ರಾಸಿನ ಸಂಸ್ಥಾನದ ಅಪ್ಪಣೆಯ ಪ್ರಕಾರ (ಕಂನಡ ಮಲಬಾರ ಜಿಲ್ಲೆಗಳ) ಪಶ್ಚಿಮ ತೀರದಲ್ಲಿ ಚಿಕ್ಕ ಹಡಗಗಳು ನಡಿಯುವಷ್ಟು ಹರವೂ ಕಂತೂ ಆಗಿರುವ ದಾರಿ ಕಾಲಿವೆಯನ್ನು ಮಾಡುವ ಆಲೋಚನೆ ಉಂಟೆಂತಾ ಕೇಳಿದ್ದೇವೆ. ಈ ಕಾಲಿವೆಯು ಸದಾಶಿವಘಡದಿಂದ ಹಿಡಿದು ದಕ್ಷಿಣಕ್ಕೆ ಕಂನಡ ಜಿಲ್ಲೆಯನ್ನು ಪೂರ್ತಿ ಹಾದು, ಮಲಬಾರ ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ಹೋದೀತು.

ದಿಲ್ಲಿಯಲ್ಲಿ ತಾ ೪ ನೆ ಪ್ರಾತಃಕಾಲ ೪೧ ಮಂದಿಯನ್ನು ಪಾಶಿಗೆ ಹಾಕಿದರು; ಅವರಲ್ಲಿ ೧೩ ಮಂದಿ ಶಹಜಾದರಾಗಿದ್ದರು.

ಜನವರಿ ತಿಂಗಳ ಅಂತ್ಯದಿಂದ ಕಟಕಾಯಿಯ ದಿಲ್ಲಿ ಅರಸನಿಗೆ ವಿಚಾರಣೆ ಆಗುತ್ತಾ ಬರುತ್ತದೆ. ಫೆಬ್ರುವರಿ ತಾ ೩ ಪರ್ಯಂತರ ನಡದದ್ದು ತಿಳಿಯ ಬಂದದೆ. ಸರ್ಕಾರವು ಮುದ್ದೈ ಆಗಿ, ಮುಖ್ಯ ವಖೀಲನ ಹಿಮುಖವಾಗಿ ಬಂದಿವಾನ ಮಾಡಿದ ದಿಲ್ಲಿ ಅರಸನ ಮೇಲೆ ಸಾಧಿಸುವದರ ತಾತ್ಪರ್ಯವೇನಂದರೆ: ಅವನು ಸರ್ಕಾರದ ಆಜ್ಞಾಧಾರಕತ್ವದಲ್ಲಿ ಬಿಡುಕ ತಕ್ಕವನಾಗಿದ್ದರೂ, ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ವಿರೋಧವಾಗಿ ದಂಗೆ ಕಟಕಾಯಿಯವರಿಗೆ ಆಶ್ರಯ ಕೊಟ್ಟು, ಸ್ವಾಮಿದ್ರೋಹ ಮಾಡಿದ್ದಾನೆ ಯೆಂತಾ. ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಜವಾಬು ಯೇನು ಯೆಂಬದಾಗಿ ಕೇಳಿದಾಗ, ಅರಸನು ತಾನು ನಿರಾಪರಾಧಿ ಯೆಂತಾ ಹೇಳಿದನು. ಆ ಮೇಲೆ ಅನೇಕ ಕಾಗದ ಪತ್ರಗಳನ್ನು, ದಂಗೆ ಕಟಕಾಯಿ ಮಾಡಿದ ಮುಂತಾದವರು ಮಾಡಿದ ಅರ್ಜಿಗಳ ಮೇಲೆ ಅರಸನು ತಾನೇ ಸ್ವಹಸ್ತದಿಂದ ಬಂದು ದಸ್ತಕು ಹಾಕಿ ಕೊಟ್ಟ ಹುಕುಮುಗಳನ್ನು ತೋರಿಸಿ, ಬೇರೆ ಸಾಕ್ಷಿಗಳನ್ನು ಸಹಾ ವಿಚಾರಣೆ ಮಾಡಿದರು. ನಾಲ್ಕು ದಿನ ಪರ್ಯಂತರ ಮುದಿ ಅರಸನು ಚೆಂನಾಗಿ ಇದ್ದರೂ, ವಿಚಾರಣೆಯ ಐದನೆ ದಿನ ಬಲಹೀನನಾಗಿ ಮಂಚದ ಮೇಲೆ ಬಿದ್ದು ಕೊಂಡು ಇದ್ದನು.

ವಿಚಾರಣೆಯ ೬ ನೆ ದಿನದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕಾಗದ ಹೊರಡಲಾಯಿತು. ಅದರಿಂದ ಕಾಣ ಬಂದದ್ದೇನಂದರೆ: ಒಂದೂ ವರೆ ವರ್ಷದ ಹಿಂದೆ ಮುದಿ ಅರಸನು ಹಸನ್ ಅಸ್ಕೇರಿ ಯೆಂಬವನ ಹಿಮುಖವಾಗಿ ಇರಾನಿನ ಶಹಾ ಯೆಂಬ ಪರ್ಶಿಯದ ಅರಸನ ಬಳಿಗೆ ಜನರನ್ನು ಕಳುಹಿಸಿ, ಅಂಗ್ಲರ ಸಂಸ್ಥಾನವನ್ನು ಹಿಂದುಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ನಾಶ ಮಾಡುವ ಬಗ್ಗೆ ಸೈನ್ಯದಿಂದಾ ಸಹಾಯ ಮಾಡಬೇಕೆಂತಾ ಅಪೇಕ್ಷಿಸಿದನು ಯೆಂತಾ. ಮೊದಲು ಇದನ್ನು ನಿರಾಕರಿಸಿದರೂ, ಅರಸನ ಹಕೀಮನಾದ ಅಹಸನ್ ಉಲ್ಲಖಾನನನ್ನು ಬಹು ವಿಧವಾಗಿ ಪರೀಕ್ಷಿಸಿದಾಗ, ಇರಾನಿಗೆ ಜನರನ್ನು ಕಳುಹಿಸಿದ್ದು ಯೆಂಬದು ಹುಟ್ಟಿಯಾಯಿತು.

ವಿಚಾರಣೆಯ ೭ ದಿವಸವಾದ ಫೆಬ್ರುವರಿ ೩ ರಲ್ಲು ಆದ್ದೇನಂದರೆ: ದಿನ ದಿನ ಮಾಡುವ ಪ್ರಕಾರ ಬಂಧನದ ಸ್ಥಳದಿಂದ ಪಾಲಕಿಯಲ್ಲಿ ಅರಸನನ್ನು ತಂದರು. ಅವನ ವಖೀಲನೂ ಇಬ್ಬರು ಸೇವಕರೂ ಸಂಗಡ ಇದ್ದರು: ಜತಮಲ್ ಯೆಂಬವನ ಸಾಕ್ಷಿ ವಿಚಾರಣೆ ಆಯಿತು. ಇವನು ಅರಸನ ಮೇಲೆ ಅಷ್ಟು ಅಪರಾಧ ಬೀಳದ ಹಾಗೆ ಮಾಡುವದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿದರೂ, ಅವನ ಸಾಕ್ಷಿಯು ವಿಶೇಷವಾಗಿತ್ತು. ಇರಾನಿಗೆ ಹೊಳಸಂಚು ನಡಿಸುವದಕ್ಕೆ ಜನರನ್ನು ದಿಲ್ಲಿ ಅರಸನು ಕಳುಹಿಸಿದನೆಂಬ ಮಾತು ಈ ಸಾಕ್ಷಿಯಿಂದ ಸಹಾ ಸ್ಥಿರವಾಯಿತು. ಆ ಹಸನ್ ಅಸ್ಕೇರಿಯು ಬಹಳ ಕಾರಣಿಕೆ ಉಳ್ಳ ಮನುಷ್ಯನೆಂಬದಕ್ಕೆ ಈ ಸಾಕ್ಷಿಯು ಕೊಟ್ಟ ದೃಷ್ಟಾಂತವೇನಂದರೆ: ಹಸನ ಅಸ್ಕೇರಿಗೆ, ಇರಾಣಿಗೆ ಜನರನ್ನು ಕಳುಹಿಸುವ ಮುಂಚೆ ಒಂದು ಸ್ವಪ್ನ ಬಿತ್ತು. ಅವನು ಸ್ವಪ್ನದಲ್ಲಿ ಪಶ್ಚಿಮದಿಂದ ಬರುವ ಕಾರ್ಗತ್ತಲಾಗಿರುವ ಮೋಡ ಬಿರುಗಾಳಿ ಕಂಡನು. ಅದರ ಹಿಂದೆಯಿಂದಾ ನೀರಿನ ಮಹಾ ಪ್ರವಾಹವು ಬಂದು ದೊಡ್ಡದು ದೊಡ್ಡದು ಆಗುತ್ತಾ, ಕಡೆಯಲ್ಲಿ ದೇಶವನ್ನೆಲ್ಲಾ ಮುಚ್ಚಿ ಬಿಟ್ಟಿತು. ಈ ಮೋ

ಡ ಬಿರುಗಾಳಿಯ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ದಿಲ್ಲಿ ಅರಸನು ಮಂಚದಲ್ಲಿ ಕೂತು ಕೊಂಡು, ನೀರಿನ ಮೇಲೆ ತೇಲುತ್ತಾ, ಪ್ರವಾಹವು ಇಳಿದು ಹೋಗುವ ಪರ್ಯಂತರ ಹಾಗೆಯೇ ಇದ್ದನು. ಈ ಸ್ವಪ್ನಕ್ಕೆ ಅವನು ಮಾಡಿದ ಅರ್ಥವೇನಂದರೆ: ಪಶ್ಚಿಮದಿಂದ ಬರುವ ಘೋರ ಬಿರುಗಾಳಿ ಅಂದರೆ ಇರಾನಿನ ಸೈನ್ಯ; ಪ್ರಬಲವಾಗುವ ತೆರೆಗಳು ಆಂಗ್ಲ ಸಂಸ್ಥಾನವಂನೂ, ಸಮಸ್ತ ಅವಿಶ್ವಾಸಿಗಳಂನೂ, ನಾಶ ಮಾಡುತ್ತವೆ. ದಿಲ್ಲಿ ಅರಸನು ಆ ಪ್ರವಾಹದಲ್ಲಿ ತೇಲಾಡುತ್ತಾ, ದಂಗೆ ಕಾಟಕಾಯಿ ಯುದ್ಧ ನಿಂತ ಮೇಲೆ, ಸುಖ ಸಮಾಧಾನದಲ್ಲಿ ಮುಂಚಿನ ಹಾಗೆಯೇ ಮಹಾ ಮೊಗಲನಾಗಿ ಹಿಂದುಸ್ಥಾನದ ಮಹಾರಾಜ್ಯವಂನು ಪಡಕೊಂಡು, ದಿಲ್ಲಿಯಲ್ಲಿ ಆಳುವನು ಯೆಂಬ ಅಭಿಪ್ರಾಯ. ಇದೆಲ್ಲಾ ವಿಚಾರಣೆ ಆಗುತ್ತಿರುವಾಗ್ಯೆ, ಫಕ್ಕನೆ ಅರಸನು ಯೆದ್ದು ಹಸ್ಸನ್ ಅಸ್ಕರಿಗೆ ಅಂಥಾ ದಿವ್ಯದರ್ಶನದ ಬಲ ಉಂಟೆಂಬುದಂನು ತಾನು ನಿಶ್ಚಯವಾಗಿ ನಂಬುತ್ತೇನೆ ಯೆಂತಾ ಹೇಳಿದನು.

ಇದರಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಸಂಗತಿಗಳು ಆಶ್ಚರ್ಯಕರವಾಗಿಯೂ ಹಾಸ್ಯಕರವಾಗಿಯೂ ಕಂಡರೂ, ಮನುಷ್ಯರು ಯಾವ ಯಾವ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಯೇನೇನು ನಂಬಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲಾ ಯೆಂತಾ ಹೇಳ ಕೂಡದು. ದಿಲ್ಲಿ ಅರಸನ ವಿಚಾರಣೆಯ ಸಂಗತಿ ನಮಗೆ ಮುಟ್ಟುವದು ಆಗ್ಯಾಗ್ಯೆ ಕಡೆ ಪರ್ಯಂತರ ತಿಳಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಆಲೋಚನೆ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ.

ಮೈಲಿ ರೋಗದ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ.

[ಹೈದ್ರಾಬಾದ್ ರೆಸಿಡೆನ್ಸಿ ಸರ್ಜನ್ ಅಂದರೆ ಗಾಯಚಿಕಿತ್ಸಕನ ವೈದ್ಯ ಡಾಕ್ತರ್ ಮೆಕ್ಪ[illegible]ವರು ಬರೆದ ಪುಸ್ತಕದಿಂದಾ.] (ಕಂನಡ ಗೆಜೆಟಿನಿಂದಾ.)

೧. ಇಂಡ್ಯಾ ರಾಜ್ಯದ ಸಮಸ್ತ ದಿಕ್ಕುಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಮೈಲಿ ರೋಗ ಪ್ರಬಲವಾಗಿ ಸಮಸ್ತ ಕಡೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಈ ಲಯ ಮಾಡುವ ರೋಗದಿಂದಾ ಯೆಲ್ಲಾ ಜನಾಂಗಗಳಲ್ಲಿ ಹಿರಿಯ ಕಿರಿಯರಿಗೆ ಆಗುವ ಜೀವ ನಾಶವಂನು ನೋಡಿ, ಈ ರೋಗದ ಕ್ರಮ ಹಾಗಿದ್ದ ಚರಿತ್ರೆಯು ಉಪಾಯ, [illegible] ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಸಂ[illegible]ವಾಗಿ ಬರೆದು ಸಮಸ್ತರಿಗೂ ಪ್ರಕಟ ಮಾಡು[illegible] ಬಹಳ ಅಪೇಕ್ಷಿಸಿದೆನು.

೨. ಈ ರೋಗ ಶಾಂತ ಪಡಿಸ ಬೇಕೆಂತಲೂ ಸಾಧ್ಯವಿದ್ದರೆ ಈ ದೇಶದಿಂದ ದೂರ ಮಾಡ ಬೇಕೆಂತ ಸಹ ನಂನ ಅಪೇಕ್ಷೆಯಾಗಿರುತ್ತದೆ.

೩. ಇದು ಆಶ್ಚರ್ಯವಾದ ರೋಗ, ಅದರ ಗುಣಗಳಂನು ಈಗ ತಿಳಿಸುವೆನು;—ಅದರ ಪದ್ಧತಿ ಪ್ರಕಾರ ಒಬ್ಬನಿಂದ ಮತ್ತೊಬ್ಬನಿಗೆ ಹತ್ತುತ್ತದೆ, ಮತ್ತು ಒಬ್ಬನ ಜೀವಮಾನದಲ್ಲಿ ಒಂದೇ ಸಾರಿ ಆಗುತ್ತದೆ; ಮತ್ತು ಜ್ವರದಿಂದ ಹೊರಟು ನಿರ್ಣಯವಾದ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಒಡೆಯುವ ಸಣ್ಣ ಬೊಬ್ಬೆಗಳು ತೋರಿ ಕಾಣುತ್ತವೆ, ಮತ್ತು ಇವು ಅನೇಕಾವರ್ತಿ ಯೆಲ್ಲಾ ಶರೀರದ ಮೇಲೆ ಹಾರಡುತ್ತವೆ.

(ಮುಂದೆ ಬರುವದು.)

ಕಂನಡವಾರ್ತಿಕದ ಬಗ್ಗೆ ವಸೂಲು.

[illegible] ವ. ಹೆಗ್ಗಡೆಯವರು	೧	ಪ್ರತಿಗೆ	ಅರ್ಧ	ವರ್ಷ	—	೮	—
[illegible] ಜೆ. ಬಾಜ್ ಸಾಹೇಬರು	೧	"	ಅರ್ಧ	"	—	೮	—
ಜೆ. ಮೆ'[illegible]ರು	೧	"	ಅರ್ಧ	"	—	೮	—
ಬಜಾವ ಮಧ್ವರಾಯರು	೧	"	ಅರ್ಧ	"	—	೮	—
ಮುವತಿ ರಾಮರಾವ್	೧	"	ಅರ್ಧ	"	—	೮	—
ಅಂತಾಜಿ ಪೆದಾಂಪರು	೧	"	ಅರ್ಧ	"	—	೮	—
[illegible] ಅನಂತಭಟ್ಟನ ಮಗ ದಾಕಪ್ಪ	೧	"	೧	"	೧	—	

☞ ಇತರ ವಸೂಲು ೨ನೇ ಅಂಕಿಯಲ್ಲಿ [illegible] ಛಾಪಿಸಲ್ಪಟ್ಟಾಗಿರುತ್ತದೆ.

ಮಂಗಳೂರುಧಾರಣೆ.

೨೪ನೇ ಫೆಬ್ರುವರಿ.

		ರೂ.	ಆ.
ಅಕ್ಕಿ ಜೋಳಿಗೆಸಾಲಿ ಉತ್ತಮದು.	ಮುಡಿ ಒಂ.	೪	೦
" ಮಧ್ಯಮ		[illegible]	೦
" ಸುಗ್ಗಿ	ಕಾಜಿ	[illegible]	೦
" ಬಾಳುಮಲ್ಲಿಗೆ	"	[illegible]	೦
ಪಟಿಕುಳ.	"	[illegible]	೦
ದೀಳಿ ಹುರುಳಿ	"	[illegible]	೦
ಕಪ್ಪು ಹುರುಳಿ	ಮುಡಿ	[illegible]	[illegible]
ಕಡಲೆ	"	[illegible]	[illegible]
ಗೋಧಿ	"	[illegible]	[illegible]
ಉದ್ದು	"	[illegible]	[illegible]
ಹೆಸರು ಕಾಳು	"	[illegible]	[illegible]
ತೊಗರಿ ಬೇಳೆ	"	[illegible]	[illegible]
ಅವರೆ ಕಾಳು	"	[illegible]	[illegible]
ಉಪ್ಪು ಹೆಸರು	"	[illegible]	[illegible]
ಚರ್ಕ	"	[illegible]	[illegible]
ತಾಪಿ	"	[illegible]	[illegible]
ಯೇಲಕ್ಕಿ ಉತ್ತಮ ತರ	ಸೇರು	[illegible]	[illegible]
ಶುಂಠಿ ಕಲ್ಲಿಕೋಟ್	"	[illegible]	[illegible]
ಅರಿಸಿನ	ಖಂಡಿ	[illegible]	[illegible]
ಮೆಣಸು	"	[illegible]	[illegible]
ಸಣ್ಣ ಮೆಣಸು	"	[illegible]	[illegible]
ಕಾಸಂಬರ	ಮಣ	[illegible]	[illegible]

		ರೂ.	ಆ.
ಜೋನಿಗ	ಮಣ	[illegible]	[illegible]
ಸಾಸಿವೆ	ಖಂಡಿ	[illegible]	[illegible]
ಮೆಂತೆ	"	[illegible]	[illegible]
ಜೀರಿಗೆ	"	[illegible]	[illegible]
ಬೆಳ್ಳುಳ್ಳಿ	ಮಣ	[illegible]	[illegible]
ಬಟಾಟೆ	"	[illegible]	[illegible]
ದಾಲಚಿನ್ನಿ	"	[illegible]	[illegible]
ಜೇನು ಮೇಣ	"	[illegible]	[illegible]
ಉಪ್ಪು [illegible]	ಖಂಡಿ ಒಂ.	[illegible]	[illegible]
ಗಟ್ಟದ ಸಕ್ಕರೆ	೧೦೦ ಕಿ.	[illegible]	[illegible]
ಕಲ್ಲು ಸಕ್ಕರೆ	ಮುಡಿ ಒಂ.	[illegible]	[illegible]
ಹತ್ತಿ	[illegible]	[illegible]	[illegible]
ಹಾಲು [illegible]	ಕೊಡ ಒಂ.	[illegible]	[illegible]
ತೆಂಗಿನಕಾಯಿ.	ಮಣ ಒಂ.	[illegible]	[illegible]
ಯೆಳ್ಳು	"	[illegible]	[illegible]
ಹಾಗಲ ಬೀಜ	"	[illegible]	[illegible]
ಗಂಧದ ಯೆಣ್ಣೆ	"	[illegible]	[illegible]
ತೆಂಗಿನ ಯೆಣ್ಣೆ		[illegible]	[illegible]
ಯೆಳ್ಳೆಣ್ಣೆ		[illegible]	[illegible]
ಹರಳೆ ಯೆಣ್ಣೆ		[illegible]	[illegible]
ಹರಳೆಣ್ಣೆ		[illegible]	[illegible]
ಊರು ತುಪ್ಪ		[illegible]	[illegible]

		ರೂ.	ಆ.
ದಬದ ತುಪ್ಪ	ಮಣ	[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
ಗೋಧು ಹಿಟ್ಟು		[illegible]	[illegible]
[illegible]	ಕಾಪಿಡಿ	[illegible]	[illegible]
[illegible]	ಮಣ	[illegible]	[illegible]
[illegible]	"	[illegible]	[illegible]
[illegible]	"	[illegible]	[illegible]
[illegible]	"	[illegible]	[illegible]
[illegible]	"	[illegible]	[illegible]
[illegible]	"	[illegible]	[illegible]
[illegible]	"	[illegible]	[illegible]
[illegible]	"	[illegible]	[illegible]
[illegible]	"	[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]	೫೦	[illegible]
[illegible]	"	೫೦	[illegible]
[illegible]	ಕಾಣ	೨೦	[illegible]

ಕಂನಡವಾರ್ತಿಕ ಯೆರಡು ವಾರಕ್ಕೆ ಒಂದು ಸಾರಿ ಮಂಗಳೂರಿನ ಮಿಶ್ಯನ್ ಛಾಪಖಾನೆಯಲ್ಲಿ ಛಾಪೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಅದರ ಕ್ರಯ ಅರ್ಧ ವರ್ಷಕ್ಕೆ ೮ ಆಣೆ.

The Canarese Messenger appears every fortnight. Subscription 8 As. per half year.

Printed and published by G. Plebst, German Mission Press, Mangalore.

... OF CHRIST 1858.

೧[illegible]

ಕಂನಡ ಪ[illegible]ಚಾಂಗವು.

ಶ್ರೀ[illegible]

ಶಾಲಿವಾಹನ ಶಕ[illegible]—೧೭೮೦.

ಪಿಂಗಳ ಸಂವತ್ಸರದ ಅಂತ್ಯ[illegible]ಯುಕ್ತಿ ಸಂವತ್ಸರದ ಆದಿ.

ವಿಕ್ರಮಾದಿತ್ಯ ಶಕ[illegible]೪—೧೯೧೫.

ಕಲಿ ೧[illegible]೫೯.

ಮ[illegible]

ಹಿಜರಿ ೧[illegible]೭೫.

ಫಸಲಿ ೧[illegible]೬೮.

ಮಂಗಳೂರು:

ಜರ್ಮನ್ ಮಿಶ್ಶನ್ ಪ್ರೇಸ್.

81/9

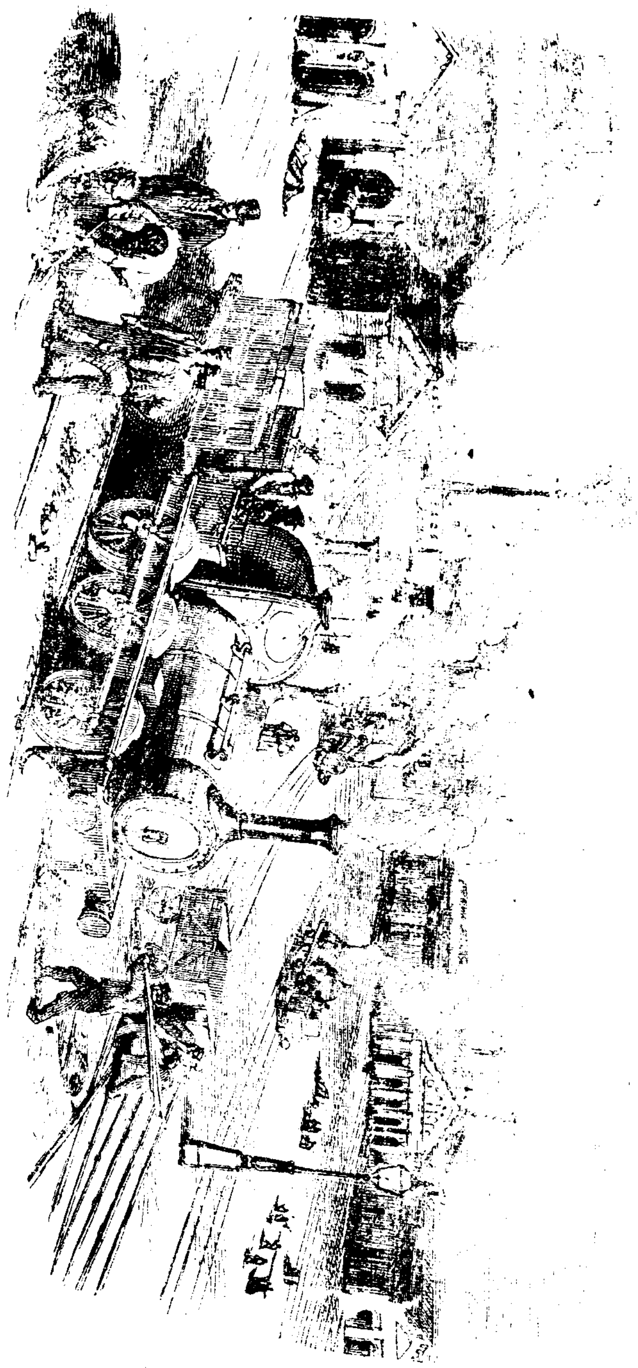

MANGALORE ALMANAC FOR THE YEAR OF CHRIST 1858.

ಕ್ರಿಸ್ತ ಶಕ

೧೮೫೮.

ಕಂನಡ ಪಂಚಾಂಗವು.

ಹಿಂದು.

ಶಾಲೀವಾಹನ ಶಕ ೧೭೭೯—೧೭೮೦.

ಪಿಂಗಳ ಸಂವತ್ಸರದ ಅಂತ್ಯ. ಕಾಳಾಯುಕ್ತಿ ಸಂವತ್ಸರದ ಆದಿ.

ವಿಕ್ರಮಾದಿತ್ಯ ಶಕ ೧೯೧೪—೧೯೧೫.

ಕೊಲ್ಲ ೧೦೩೩—೧೦೩೪.

ಮಹಮ್ಮದಿ.

ಹಿಜರಿ ೧೨೭೪—೧೨೭೫.

ಫಸಲಿ ೧೨೬೭—೧೨೬೮.

ಮಂಗಳೂರು:
ಜರ್ಮನ್ ಮಿಶ್ಶನ್ ಪ್ರೆಸ್.

ನನ್ನ ಪ್ರಾಣವು ಧೂಳಿಗೆ ಹತ್ತಿ ಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ; ನಿನ್ನ ವಾಕ್ಯದ ಪ್ರಕಾರ ನನ್ನನ್ನು ಬದುಕಿಸು.

೧೮೫೮ನೇ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ೩ ಗ್ರಹಣಗಳೂ ಹಬ್ಬಗಳೂ.

ಗ್ರಹಣಗಳು.

ECLIPSES.

೧೮೫೮ನೇ ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಚಂದ್ರಗ್ರಹಣಗಳು ಎರಡು, ಸೂರ್ಯಗ್ರಹಣಗಳು ಚಂದ್ರಗ್ರಹಣಗಳು ಮಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ಕಾಣುವವು, ಸೂರ್ಯಗ್ರಹಣಗಳು ಕಾಣಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ.

೧. ಫೆಬ್ರುವರಿ ತಿಂಗಳ ೨೮ನೆಯಲ್ಲಿ ಚಂದ್ರನ ಮೂರನೇ ಭಾಗಕ್ಕೆ ಗ್ರಹಣ. ಅದರ ಆರಂಭ ತೆಂಕಣ ಕಾನೆಯಲ್ಲಿ ಕಾಣುವದು.

ಮಧ್ಯರಾತ್ರಿಯ ಮೇಲೆ ೨ ಘಂಟೆ ೯ ನಿಮಿಷಕ್ಕೆ ಆರಂಭ.
,, ೩ ,, ೧೩ ,, ಮಧ್ಯ.
,, ೪ ,, ೧೬ ,, ಅಂತ್ಯ.

೨. ಮಾರ್ಚ ತಿಂಗಳ ೧೪, ೧೫ನೆಯಲ್ಲಿ ಸೂರ್ಯನ ಕಂಕಣಗ್ರಹಣ. ಇದು ಮಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ಕಾಣಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ.

೩. ಆಗಸ್ಟು ತಿಂಗಳ ೨೪ನೆಯಲ್ಲಿ ಚಂದ್ರನ ಅರ್ಧಗ್ರಹಣ. ಅದರ ಆರಂಭ ಬಡಗು ಕಾನೆಯಲ್ಲಿ ಕಾಣುವದು.

ಸಾಯಂಕಾಲದ ಮೇಲೆ ೬ ಘಂಟೆ ೩ ನಿಮಿಷಕ್ಕೆ ಆರಂಭ.
,, ೭ ,, ೧೯ ,, ಮಧ್ಯ.
,, ೮ ,, ೩೬ ,, ಅಂತ್ಯ.

೪. ಸೆಪ್ಟಂಬರ್ ತಿಂಗಳ ೬, ೭ನೆಯಲ್ಲಿ ಸೂರ್ಯನ ಪೂರ್ಣಗ್ರಹಣ. ಇದು ಮಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ಕಾಣಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ.

ಹಬ್ಬಗಳ ಪಟ್ಟಿ.

ಕ್ರೈಸ್ತರ ಹಬ್ಬಗಳು.

CHRISTIAN FESTIVALS.

(ರೋಮಿಯರಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಇರುವ ಹಬ್ಬಗಳ ಹೆಸರುಗಳಿಗೆ ಕ್ರೂಜಿಯ (†) ಗುರುತು ಮಾಡಿಯದೆ.)

೧ನೇ ಜನವರಿ. ಹೊಸ ವರ್ಷದ ಆರಂಭ.
೬ನೇ ,, ,, ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷತೆಯ ಹಬ್ಬ.
೨ನೇ ಫೆಬ್ರುವರಿ. † ಮರಿಯಳ ಶುದ್ಧೀಕರಣವು.
೨೫ನೇ ಮಾರ್ಚ. † ಕ್ರಿಸ್ತನ ತಾಯಿ ಮರಿಯಳಿಗಾದ ಶುಭವಾರ್ತೆ.
೨೮ನೇ ,, ,, ಕ್ರಿಸ್ತನ ಯೆರೂಸಲೇಮಪ್ರವೇಶದ ಆದಿತ್ಯವಾರ.
೧ನೇ ಎಪ್ರಿಲ್. ಕ್ರಿಸ್ತನು ರಾತ್ರಿಭೋಜನವನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿದ ಹಬ್ಬ.
೨ನೇ ,, ,, ಕ್ರಿಸ್ತನ ಮರಣಬಲಿಯ ಹಬ್ಬ.
೪ನೇ ,, ,, ಪಸ್ಕದ ಹಬ್ಬ. ಕ್ರಿಸ್ತನ ಉತ್ಥಾನ.
೧೩ನೇ ಮೇ. ಕ್ರಿಸ್ತನ ಆರೋಹಣವಾದ ಹಬ್ಬ.
೨೩ನೇ ,, ,, ಪಂಚಾಶತ್ತಿನ ಹಬ್ಬ. ಪರಿಶುದ್ಧಾತ್ಮವು ಹೊಯ್ಯಲ್ಪಟ್ಟದ್ದು.
೨೪ನೇ ,, ,, ವಿಕ್ಟೋರಿಯ ರಾಣಿಯ ಜನ್ಮದಿನ.
೩೦ನೇ ,, ,, ತ್ರಿಯೇಕತ್ವದ ಹಬ್ಬ.
೩ನೇ ಜೂನ್. † ಕಾರ್ಪುಸ್ ಕ್ರಿಸ್ತಿ ಹಬ್ಬ.
೨೯ನೇ ,, ,, † ಪೇತ್ರನ ದಿನ.
೧೬ನೇ ಜುಲಾಯಿ. † ಮಾತಾ ನೋಸ್ಸಾ ದೆ ಕಾರ್ಮೊ.
೧೫ನೇ ಆಗಸ್ಟು. † ಮರಿಯಳ ಸ್ವರ್ಗಾರೋಹಣ.
೮ನೇ ಸೆಪ್ಟಂಬರ್. † ಮರಿಯಳ ಜನ್ಮದಿನ.
೪ನೇ ಒಕ್ಟೋಬರ್. † ಸಾನ್ ಫ್ರಾನ್ಸಿಸ್ ದೆ ಅಸ್ಸಿಸಿ.
೧ನೇ ನವಂಬರ್. † ಸಮಸ್ತ ಪರಿಶುದ್ಧರ ದಿನ.
೨ನೇ ,, ,, † ಸಮಸ್ತ ಪ್ರಾಣಗಳ ದಿನ.
೨೮ನೇ ,, ,, ಕ್ರಿಸ್ತನ ಬರೋಣದ ಮೊದಲನೇ ಆದಿತ್ಯವಾರ.
೨೧ನೇ ದಶಂಬರ. † ಅಪೋಸ್ತಲನಾದ ಥೋಮನ ದಿನ.
೨೫ನೇ ,, ,, ಕ್ರಿಸ್ತನ ಜನ್ಮದಿನ.
೨೬ನೇ ,, ,, † ರಕ್ತಸಾಕ್ಷಿಯಾದ ಸ್ತೆಫನನ ದಿನ.

ಮಹಮ್ಮದೀ ಹಬ್ಬಗಳು.

MAHOMEDAN HOLIDAYS.

(ಪಂಚಾಂಗದಲ್ಲಿ ಮಹಮ್ಮದೀ ಹಬ್ಬಗಳ ಹೆಸರುಗಳಿಗೆ ಅರ್ಧಚಂದ್ರ (☾) ಗುರುತು ಮಾಡಿಯದೆ.)

೨೯ನೇ, ೩೦ನೇ ಮಾರ್ಚ. ಶಬೆಬರಾತ. ಶಾಬಾನ ೧೩, ೧೪.
೧೬ನೇ ಎಪ್ರಿಲ್. ರಮ್ಜಾನ್ ತಿಂಗಳ ೧ನೇ ದಿನ.
೧೪ನೇ ಮೇ. ರಮ್ಜಾನ್ ತಿಂಗಳ ಕಡೇ ದಿನ.
೧೫ನೇ—೧೬ನೇ ,, ,, ಇದುಲ್‌ಫಿತರ್, ಶವಾಲ್ ೧—೨.
೨೧ನೇ—೨೪ನೇ ಜುಲಾಯಿ. ಇದುಜ್ಜುಹಾ, ಜಿಲ್‌ಹಾಜ್ ೯—೧೨.
೧೬ನೇ—೧೯ನೇ ಆಗಸ್ಟು. ಮೊಹರಮ್ ಹಬ್ಬ, ಮೊಹರಮ್ ೬—೧೦.
೬ನೇ ಒಕ್ಟೋಬರ್. ಅಖ್ಖೆರ ಚಾರಶಂಬ, ಸಫರ್ ೨೫.
೧೮ನೇ ,, ,, ರಬಿಲಾವಲ್ ೧೨.
೧೬ನೇ ನವಂಬರ್. ರಬಿಲಾಖರ್ ೧೧.

ಹಿಂದೂ ಹಬ್ಬಗಳು.

HINDOO HOLIDAYS.

(ಪಂಚಾಂಗದಲ್ಲಿ ಹಿಂದೂ ಹಬ್ಬಗಳಿಗೆ ನಕ್ಷತ್ರದ (*) ಗುರುತು ಮಾಡಿಯದೆ.)

೧೨ನೇ ಜನವರಿ. ಮಕರಸಂಕ್ರಮಣ.
೨೨ನೇ ,, ,, ರಥಸಪ್ತಮಿ.
೧೨ನೇ ಫೆಬ್ರುವರಿ. ಶಿವರಾತ್ರಿ.
೨೬ನೇ ,, ,, ಹೋಳೀ ಹಬ್ಬದ ಕಡೇ ದಿನ.
೧೬ನೇ ಮಾರ್ಚ. ಚಾಂದ್ರಮಾನ ಯುಗಾದಿ.
೨೪ನೇ ,, ,, ರಾಮಜಯಂತಿ.
೧೨ನೇ ಎಪ್ರಿಲ್. ಸೌರಮಾನ ಯುಗಾದಿ.
೧೬ನೇ ,, ,, ಅಕ್ಷಯತ್ರಿತೀಯ.
೧೫ನೇ ಜುಲಾಯಿ. ಕರ್ಕಟಕಸಂಕ್ರಮಣ.
೨೧ನೇ ,, ,, ಪ್ರಥಮೈಕಾದಶಿಯ ದ್ವಾದಶಿ.
೧೨ನೇ ಆಗಸ್ಟು. ನಾಗರಪಂಚಮಿ.
೨೨ನೇ ,, ,, ಉಪಾಕರ್ಮ.
೨೩ನೇ ,, ,, ಸಮುದ್ರಪೂಜೆ.
೩೦ನೇ ,, ,, ಕೃಷ್ಣಾಷ್ಟಮಿ.
೯ನೇ ಸೆಪ್ಟಂಬರ್. ಗೌರೀತ್ರಿತೀಯ.
೧೦ನೇ ,, ,, ವಿನಾಯಕಚೌತಿ.
೧೪ನೇ ,, ,, ಎಳೇ ಅಷ್ಟಮಿ.
೨೦ನೇ ,, ,, ಅನಂತಚತುರ್ದಶಿ.
೫ನೇ ಒಕ್ಟೋಬರ್. ಮಹಾಲಯ ಅಮಾವಾಸ್ಯೆ.
೬ನೇ ,, ,, ನವರಾತ್ರಿ ಪ್ರಾರಂಭ.
೧೩ನೇ ,, ,, ಶಾರದಾಪೂಜೆ.
೧೫ನೇ ,, ,, ಮಹಾನವಮಿ. ಕಾವೇರಿಸಂಕ್ರಮಣ.
೧೬ನೇ ,, ,, ವಿಜಯದಶಮಿ.
೩ನೇ ನವಂಬರ್. ದೀಪಾವಳಿ.
೫ನೇ ,, ,, ಬಲಿಪಾಡ್ಯ, ಗೋಪೂಜೆ.
೧೭ನೇ ,, ,, ತುಳಸೀ ಪೂಜೆ, ಉತ್ಥಾನ ದ್ವಾದಶಿ.
೧೦ನೇ ದಶಂಬರ್. ಸುಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯ ಷಷ್ಠಿ.
೧೬ನೇ ,, ,, ಮುಕ್ಕೋಟಿ ದ್ವಾದಶಿ.

೧೮೫೮ನೇ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಇರುವ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಶಕಗಳ ಆರಂಭ.

HINDOO AND MAHOMEDAN YEARS.

೧೬ ಮಾರ್ಚ. ಕಾಳಯುಕ್ತಿ ಹೆಸರಿನ ೧೭೮೦ನೇ ಶಾಲಿವಾಹನ ಶಕವರ್ಷದ ಆರಂಭ.
೧೨ ಜುಲಾಯಿ. ೧೨೬೮ನೇ ಫಸಲಿಯ ಆರಂಭ.
೧೧ ಆಗಸ್ಟು. ೧೨೭೫ನೇ ಮಹಮ್ಮದಿ ಹಿಜಿರಿಯ ಆರಂಭ.
೧೬ ಒಕ್ಟೋಬರ್. ಕೊಲ್ಲ ೧೦೩೪ನೇ ವರ್ಷದ ಆರಂಭ.
೫ ನವಂಬರ್ ವಿಕ್ರಮಾದಿತ್ಯಶಕ ೧೯೧೫ನೇ ವರ್ಷದ ಆರಂಭ.

ಜನವರಿ. ೩೧ ದಿವಸಗಳು.

JANUARY.

● ಪುಷ್ಯ ಅಮವಾಸೆ……೧೫ ಜನವರಿ.
⊙ ಮಾಘ ಪೂರ್ಣಿಮೆ……೨೯ ಜನವರಿ.

ಕ್ರಿಸ್ತನ ಸುವಾರ್ತೆಗೆ ನಾಚಿಕೆ ಪಡೆನು. ಅದು ವಿಶ್ವಾಸಿಸುವವರೆಲ್ಲರಿಗೆ, ಮೊದಲು ಯೆಹೂದ್ಯನಿಗೆ, ಗ್ರೀಕನಿಗೆ ಸಹಾ, ರಕ್ಷಣೆಗಾಗಿರುವ ದೇವರ ಬಲವಾಗಿದೆ. ಹ್ಯಾಗಂದರೆ, ನೀತಿವಂತನು ವಿಶ್ವಾಸದಿಂದ ಬದುಕುವನೆಂದು ಬರೆದಿರುವ ಹಾಗೆ, ದೇವರ ನೀತಿಯು ಅದರಲ್ಲಿ ವಿಶ್ವಾಸದಿಂದ ವಿಶ್ವಾಸಕ್ಕೆ ಪ್ರಕಟವಾಗುತ್ತಾ ಇದೆ. ರೋಮ. ೧, ೧೬. ೧೭.

ಇಂಗ್ಲಿಷ. ತಾರೀಖು.	ಇಂಗ್ಲಿಷ. ವಾರ.	ಚಾಂದ್ರಮಾನ. ತಿಂಗಳು.	ಚಾಂದ್ರಮಾನ. ತಿಥಿ.	ಚಾಂದ್ರಮಾನ. ಘಳಿಗೆ.	ಸೌರಮಾನ. ತಿಂಗಳು.	ಸೌರಮಾನ. ತಾರೀಖು.	ಮಹಮ್ಮದಿ. ತಿಂಗಳು.	ಮಹಮ್ಮದಿ. ತಾರೀಖು.
೧	ಶು	ಪುಷ್ಯ ಬಹುಳ	೨	೪೫ II	ಧನು	೧೯	ಜಮಾದಿಲಾಖರ್	೧೫
೨	ಶ		೩	೪೧ III		೨೦		೧೬
೩	ಆ		೪	೪೮		೨೧		೧೭
೪	ಸೋ		೫	೪೬ I		೨೨		೧೮
೫	ಮಂ		೬	೪೬ III		೨೩		೧೯
೬	ಬು		೭	೪೬ II		೨೪		೨೦
೭	ಗು		೮	೪೮ II		೨೫		೨೧
೮	ಶು		೯	೪೨ III		೨೬		೨೨
೯	ಶ		೧೦	೪೦		೨೭		೨೩
೧೦	ಆ		೧೧	೫೨		೨೮		೨೪
೧೧	ಸೋ		೧೨	೫೬ I		೨೯		೨೫
೧೨	ಮಂ		೧೩	೬೦		೩೦		೨೬
೧೩	ಬು		೧೩	೨ II	ಮಕರ	೧		೨೭
೧೪	ಗು		೧೪	೬ I		೨		೨೮
೧೫	ಶು		●	೧೧ I		೩		೨೯
೧೬	ಶ	ಮಾಘ ಶುದ್ಧ	೧	೧೪ I		೪		೩೦
೧೭	ಆ		೨	೧೫ III		೫	ರಜಬ್	೧
೧೮	ಸೋ		೩	೧೬ I		೬		೨
೧೯	ಮಂ		೪	೧೫ II		೭		೩
೨೦	ಬು		೫	೧೩ I		೮		೪
೨೧	ಗು		೬	೧೦ I		೯		೫
೨೨	ಶು		೭	೬ I		೧೦		೬
೨೩	ಶ		೮	೧ II		೧೧		೭
೨೪	ಆ		೧೦	೫೪		೧೨		೮
೨೫	ಸೋ		೧೧	೧ III		೧೩		೯
೨೬	ಮಂ		೧೨	೪೮ I		೧೪		೧೦
೨೭	ಬು		೧೩	೩೩ I		೧೫		೧೧
೨೮	ಗು		೧೪	೨೮ I		೧೬		೧೨
೨೯	ಶು		⊙	೨೩ III		೧೭		೧೩
೩೦	ಶ	ಮಾಘ ಬಹುಳ	೧	೨೧		೧೮		೧೪
೩೧	ಆ		೨	೧೬ I		೧೯		೧೫

		ಮತ್ತಾ. ೨, ೧೩—೨೩. ೧ನೇ ಪೇತ್ರ. ೪, ೧೨—೧೯. ಎಫೆ. ೩, ೧—೧೨.
೬	ಬು	ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷತೆಯ ಹಬ್ಬ. ಮತ್ತಾ. ೨, ೧—೧೨.
೧೦	ಆ	ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷತೆಯ ಮೇಲಿನ ೧ನೇ ಆದಿತ್ಯವಾರ. ಲೂಕ. ೨, ೪೧—೫೨. ರೋಮ. ೧೨, ೧—೫.
೧೨	ಮಂ	* ಮಕರಸಂಕ್ರಮಣ.
೧೭	ಆ	ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷತೆಯ ಮೇಲಿನ ೨ನೇ ಆದಿತ್ಯವಾರ. ಯೋಹಾ. ೨, ೧—೧೧. ರೋಮ. ೧೨, ೬—೧೬.
೨೨	ಶು	* ರಥಸಪ್ತಮಿ; ಭೀಷ್ಮಾಷ್ಟಮಿ.
೨೩	ಶ	* ಮಧ್ವನವಮಿ.
೨೪	ಆ	ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷತೆಯ ಮೇಲಿನ ೩ನೇ ಮತ್ತು ಕಡೇ ಆದಿತ್ಯವಾರ. ಮತ್ತಾ. ೮, ೧—೧೩. ರೋಮ. ೧೨, ೧೬—೨೧.
೨೯	ಶು	ಮಾಘಮಾಸವ್ರತದ ಅಂತ್ಯ.
೩೧	ಆ	ಕ್ರಿಸ್ತನ ಉಪವಾಸದ ಮೊದಲು ೩ನೇ ಆದಿತ್ಯವಾರ. ಸೆಪ್ತುವಗೆಸಿಮ. ಮತ್ತಾ. ೨೦, ೧—೧೬. ೧ ಕೊರಿ. ೯, ೨೪—೨೭.

ವಿಶೇಷವಾದ ದಿವಸಗಳು.

೧	ಶು	ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ವರ್ಷದ ಆರಂಭ. ಲೂಕ. ೨, ೧೫—೨೧. ರೋಮ. ೪, ೮—೧೪.
೩	ಆ	ವರ್ಷಾರಂಭದ ಮೇಲಿನ ಆದಿತ್ಯವಾರ.

ಭೂಮಿಗ್ರಹಗಳ ಚಲನೆಗಳು.

SUN AND MOON.

ಹೋದ ಕಾಲದ ಪಂಚಾಂಗದಲ್ಲಿ ಸೂರ್ಯನ ವಿಷಯದಲ್ಲಿಯೂ, ಅದರ ಮುಂಚಿನ ಪಂಚಾಂಗದಲ್ಲಿ ಭೂಮಿಗ್ರಹಗಳ ವಿಷಯದಲ್ಲಿಯೂ ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡಿದೆವು. ಆದರೆ ಈ ಸರ್ತಿ, ಹ್ಯಾಗೆ ದೇವರು ಆ ಎರಡು ಗ್ರಹಗಳನ್ನು ಪರಸ್ಪರ ಸಂಬಂಧದಲ್ಲಿ ಅನುಕ್ರಮಿಸಿದ್ದಾನೆಂಬದನ್ನೂ, ಹ್ಯಾಗೆ ಸೂರ್ಯನು ಭೂಮಿಗೆ ಬಿಡದೆ ಬೆಳಕನ್ನು ಶಖೆಯನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಾ, ಹಗಲು ಇರುಳು, ಬೇಸಿಗೆ ಛಳಿ ಮುಂತಾದ್ದನ್ನು ಉಂಟು ಮಾಡುತ್ತದೆಂಬದನ್ನೂ ಆಲೋಚಿಸುವಾ.

ಫೆಬ್ರುವರಿ ೨೮ ದಿವಸಗಳು.

FEBRUARY.

● ಮಾಘ ಅಮವಾಸೆ......೧೩ ಫೆಬ್ರುವರಿ.
⊙ ಫಾಲ್ಗುಣ ಪೂರ್ಣಿಮೆ......೨೭ ಫೆಬ್ರುವರಿ.

ದೇವರ ಕೋಪವು ಸತ್ಯವನ್ನು ಅನೀತಿಯಿಂದ ಅಡಿಮಾಡುವ ಮನುಷ್ಯರ ಸಕಲ ಭಕ್ತಿಹೀನತ್ವದ ಮೇಲೆಯೂ ಅನೀತಿಯ ಮೇಲೆಯೂ ಪರಲೋಕದಿಂದ ಪ್ರಕಟವಾಗುತ್ತದೆ. ಯಾಕಂದರೆ ದೇವರನ್ನು ಕುರಿತು ತಿಳಿಯತಕ್ಕದ್ದು ಅವರಲ್ಲಿ ತೋರಿ ಇದೆ; ಯಾಕಂದರೆ ದೇವರು ಅವರಿಗೆ ಅದನ್ನು ತೋರಿಸಿದ್ದಾನೆ. ಹ್ಯಾಗಂದರೆ ಲೋಕ ಸೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಆತನ ಅದೃಶ್ಯವಾದವುಗಳು, ಆತನ ನಿತ್ಯ ಬಲವೂ ದೈವತ್ವವೂ ನಿರ್ಮಾಣಗಳಿಂದ ಗ್ರಹಿಸಲ್ಪಟ್ಟು, ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷವಾಗಿವೆ; ಆದದರಿಂದ ನೆಪವಿಲ್ಲದವರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ರೋಮ. ೧. ೧೮—೨೦.

ಇಂಗ್ಲಿಷ.		ಚಾಂದ್ರಮಾನ.			ಸೌರಮಾನ.		ಮಹಮ್ಮದಿ.	
ತಾರೀಖು.	ವಾರ.	ತಿಂಗಳು.	ತಿಥಿ.	ಘಳಿಗೆ.	ತಿಂಗಳು.	ದಿನ.	ತಿಂಗಳು.	ದಿನ.
೧	ಸೋ	ಮಾಘ	೩	೧೫ III	ಕುಂಭ	೨೦	ಜಮಾದಿಲಾಖರ್	೧೬
೨	ಮ		೪	೧೫ I		೨೧		೧೭
೩	ಬು		೫	೧೬ I		೨೨		೧೮
೪	ಗು		೬	೧೮ II		೨೩		೧೯
೫	ಶು		೭	೨೧ III		೨೪		೨೦
೬	ಶ		೮	೨೬		೨೫		೨೧
೭	ಆ		೯	೩೧		೨೬		೨೨
೮	ಸೋ		೧೦	೩೬ I		೨೭		೨೩
೯	ಮ		೧೧	೪೧ II		೨೮		೨೪
೧೦	ಬು		೧೨	೪೬ I		೨೯		೨೫
೧೧	ಗು		೧೩	೫೦ I	ಮೀನ	೧		೨೬
೧೨	ಶು		೧೪	೫೨ III		೨		೨೭
೧೩	ಶ		●	೫೪ I		೩		೨೮
೧೪	ಆ	ಫಾಲ್ಗುಣ	೧	೫೪ II		೪		೨೯
೧೫	ಸೋ		೨	೫೩ II		೫		೩೦
೧೬	ಮ		೩	೫೧ I		೬	ರಜಬ್	೧
೧೭	ಬು		೪	೪೮		೭		೨
೧೮	ಗು		೫	೪೩ III		೮		೩
೧೯	ಶು		೬	೩೯		೯		೪
೨೦	ಶ		೭	೩೩ II		೧೦		೫
೨೧	ಆ		೮	೨೮		೧೧		೬
೨೨	ಸೋ		೯	೨೨		೧೨		೭
೨೩	ಮ		೧೦	೧೬ I		೧೩		೮
೨೪	ಬು		೧೧	೧೦ III		೧೪		೯
೨೫	ಗು		೧೨	೫ II		೧೫		೧೦
೨೬	ಶು		೧೩	೧		೧೬		೧೧
೨೭	ಶ		⊙	೫೪ III		೧೭		೧೨
೨೮	ಆ		೧	೫೧		೧೮		೧೩

೧೨	ಶು	*ಶಿವರಾತ್ರಿ. ೨ ಕೊರಿ. ೧೧, ೧೯—೩೧.
೧೪	ಆ	ಕ್ರಿಸ್ತನ ಉಪವಾಸದ ಮುಂಚಿನ ಆದಿತ್ಯವಾರ. ಎಸ್ಟ್ರಾಮಿಹಿ. ಕ್ವಿಂಕ್ವಾಗೆಸಿಮ: ಲೂಕ. ೧೮, ೩೧—೪೩. ೧ ಕೊರಿ. ೧೩, ೧—೧೩.
೧೭	ಬು	ಕ್ರಿಸ್ತನ ಉಪವಾಸದ ಮೊದಲನೇ ದಿವಸ. ಮತ್ತಾ. ೬, ೧೬—೨೧.
೨೧	ಆ	ಕ್ರಿಸ್ತನ ಉಪವಾಸದ ೧ನೇ ಆದಿತ್ಯವಾರ. ಇನ್ವೊಕಾವಿತ್. ಮತ್ತಾ. ೪, ೧—೧೧.
೨೩	ಮ	*ಹೋಳಿಹಬ್ಬ ಆರಂಭ. ೨ ಕೊರಿ. ೬, ೧—೧೦.
೨೭	ಶ	*ಕಾಮದಹನ.
೨೮	ಆ	ಕ್ರಿಸ್ತನ ಉಪವಾಸದ ೨ನೇ ಆದಿತ್ಯವಾರ ರೆಮಿನಿಸೆರೆ. ಮತ್ತಾ. ೧೫, ೨೧—೨೮. ೧ ಥೆಸ್ಸ. ೪, ೧—೮. * ಹೋಳಿ ಹಬ್ಬದ ಕಡೇ ದಿನ. ಚಂದ್ರಗ್ರಹಣ.

ವಿಶೇಷವಾದ ದಿವಸಗಳು.

೨	ಮ	ಮರಿಯಳ ಶುದ್ಧೀಕರಣವು. ಲೂಕ. ೨, ೨೨—೪೦.
೭	ಆ	ಕ್ರಿಸ್ತನ ಉಪವಾಸದ ಮೊದಲು ೨ನೇ ಆದಿವಾರ. ಸೆಕ್ಸಾಗೆಸಿಮ. ಲೂಕ. ೮, ೪—೧೫.

ನಮ್ಮ ಮೊದಲನೆ ಪಂಚಾಂಗದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ ಲೋಕ ಸೃಷ್ಟಿಯ ಚರಿತ್ರದಿಂದ, ಆದಿಯಲ್ಲಿ ದೇವರು ಪರಲೋಕ ಭೂಲೋಕಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಿದನೆಂಬದನ್ನು ಕೇಳಿದ್ದೀರಿ. ಆದರೆ ಭೂಮಿಯು ಬರೆದಾಗಿಯೂ ಕತ್ತಲೆಯಾಗಿಯೂ ಇರಲಾಗಿ, ದೇವರು ಮುಂಚೆ ಬೆಳಕನ್ನುಮಾಡಿ, ನೀರುಗಳನ್ನು ವಿಭಾಗಿಸಿದನು. ಆಗ್ಯೆ ಭೂಮಿಯು ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷವಾಯಿತು. ತರುವಾಯ ದೇವರು ಒಣಗಿದ ನೆಲದಲ್ಲಿ ಮರ ಸಸಿ ಹುಲ್ಲು ಮುಂತಾದವುಗಳನ್ನು ಉಂಟು ಮಾಡಿದನು. ಇದೆಲ್ಲಾ ಆದ ಮೇಲೆ, ಸೃಷ್ಟಿಯ ನಾಲ್ಕನೆ ದಿನದಲ್ಲಿ ದೇವರು ಹೇಳಿದ್ದೇನಂದರೆ: ಆಕಾಶವಿಶಾಲದಲ್ಲಿ ಬೆಳಕು ಉಂಟಾಗಲಿ, ಅವು ಗುರುತುಗಳಿಗೋಸ್ಕರವೂ, ಸಮಯಗಳಿಗೋಸ್ಕರವೂ, ದಿವಸಗಳಿಗೋಸ್ಕರವೂ, ವರ್ಷಗಳಿಗೋಸ್ಕರವೂ ಇರಲಿ; ಅವು ಭೂಮಿಯ ಮೇಲೆ

ಮಾರ್ಚ್, ೩೧ ದಿವಸಗಳು.

MARCH.

● ಫಾಲ್ಗುಣ ಅಮವಾಸೆ......೧೫ ಮಾರ್ಚ್.
⊙ ಚೈತ್ರ ಪೂರ್ಣಿಮೆ......೨೯ ಮಾರ್ಚ್.

ದೇವರನ್ನು ತಿಳಿದು, ಆತನನ್ನು ದೇವರೆಂದು ಮಹಿಮೆ ಪಡಿಸದೆ, ಸ್ತುತಿಸದೆ, ತಮ್ಮ ಯೋಚನೆಗಳಲ್ಲಿ ನಿಷ್ಪ್ರಯೋಜಕರಾಗಿ. ಅವರ ಬುದ್ಧಿಯಿಲ್ಲದ ಹೃದಯವು ಅಂಧಕಾರವಾಯಿತು. ತಾವು ಜ್ಞಾನಿಗಳೆಂದು ಅಂದುಕೊಂಡು, ಹುಚ್ಚರಾದರು. ನಾಶವಿಲ್ಲದ ದೇವರ ಮಹಿಮೆಯನ್ನು, ಲಯವಾಗುವ ನರಪಕ್ಷಿ ಚತುಷ್ಪಾದ ಕ್ರಿಮಿಗಳ ನಮೂನೆ ರೂಪವಾಗಿ ಮಾರ್ಪಡಿಸಿದರು. ರೋಮ. ೧, ೨೧—೨೩.

ಇಂಗ್ಲಿಷ.		ಚಾಂದ್ರಮಾನ.			ಸೌರಮಾನ.		ಮಹಮ್ಮದಿ.	
ತಾರೀಖು.	ವಾರ.	ತಿಂಗಳು.	ತಿಥಿ.	ಘಳಿಗೆ.	ತಿಂಗಳು.	ದಿನ.	ತಿಂಗಳು.	ದಿನ.
೧	ಸೋ	ಫಾಲ್ಗುಣ	೨	೧೨ III	ಮೀನ	೧೯	ರಜಬ್	೧೪
೨	ಮ		೩	೧೪ III		೨೦		೧೫
೩	ಬು		೪	೧೬		೨೧		೧೬
೪	ಗು		೫	೧೮ I		೨೨		೧೭
೫	ಶು		೬	೨೦		೨೩		೧೮
೬	ಶ		೭	೩ III		೨೪		೧೯
೭	ಆ		೮	೬ II		೨೫		೨೦
೮	ಸೋ		೯	೧೩ III		೨೬		೨೧
೯	ಮ		೯	೧೮		೨೭		೨೨
೧೦	ಬು		೧೦	೨೩ II		೨೮		೨೩
೧೧	ಗು		೧೧	೨೬		೨೯		೨೪
೧೨	ಶು		೧೨	೨೮ III		೩೦		೨೫
೧೩	ಶ		೧೩	೩೦ I	ಮೇಷ	೧		೨೬
೧೪	ಆ		೧೪	೩೧ I		೨		೨೭
೧೫	ಸೋ		●	೩೦		೩		೨೮
೧೬	ಮ	ಚೈತ್ರ	೧	೨೬ III		೪		೨೯
೧೭	ಬು		೨	೨೫ I		೫	ಷಾಬಾನ್	೧
೧೮	ಗು		೩	೨೦		೬		೨
೧೯	ಶು		೪	೧೫ II		೭		೩
೨೦	ಶ		೫	೮ II		೮		೪
೨೧	ಆ		೬	೩ III		೯		೫
೨೨	ಸೋ		೭	೫೩ II		೧೦		೬
೨೩	ಮ		೮	೪೬ I		೧೧		೭
೨೪	ಬು		೧೦	೪೦		೧೨		೮
೨೫	ಗು		೧೧	೩೬ II		೧೩		೯
೨೬	ಶು		೧೨	೩೩		೧೪		೧೦
೨೭	ಶ		೧೩	೩೦		೧೫		೧೧
೨೮	ಆ		೧೪	೨೮		೧೬		೧೨
೨೯	ಸೋ		⊙	೨೭ I		೧೭		೧೩
೩೦	ಮ		೧	೨೮		೧೮		೧೪
೩೧	ಬು		೨	೩೦		೧೯		೧೫

೧೪	ಆ	ಕ್ರಿಸ್ತನ ಉಪವಾಸದ ೪ನೇ ಆದಿತ್ಯವಾರ. ಲೇತಾರೆ. ಯೋ. ೬, ೧—೧೪. ಗಲಾ. ೪, ೨೧—೩೧. ಕಾಣದ ಸೂರ್ಯಗ್ರಹಣ.
೧೬	ಮ	*ಚಾಂದ್ರಮಾನ ಯುಗಾದಿ, ಕಾಳಾಯುಕ್ತಿ ಯೆಂಬ ೧೭೮೦ನೇ ಶಾಲಿವಾಹನ ಶಕ ವರ್ಷದ ಆರಂಭ.
೨೧	ಆ	ಕ್ರಿಸ್ತನ ಉಪವಾಸದ ೫ನೇ ಆದಿತ್ಯವಾರ. ಯೂದಿಕ. ಯೋ. ೮, ೪೬—೫೯.
೨೩	ಮ	*ರಾಮಜಯಂತಿ. ಇಬ್ರಿ. ೯, ೧೧—೧೫.
೨೫	ಗು	ಕ್ರಿಸ್ತನ ತಾಯಿ ಮರಿಯಳಿಗಾದ ಶುಭವಾರ್ತೆ. ಲೂಕ. ೧, ೨೬—೩೮.
೨೭	ಶ	*ಹನುಮಂತಜಯಂತಿ.
೨೮	ಆ	ಕ್ರಿಸ್ತನ ಯೆರೂಸಲೇಮಪ್ರವೇಶದ ಆದಿತ್ಯವಾರ. ಮತ್ತಾ. ೨೧, ೧—೯. ಫಿಲಿಪ್ಪಿ. ೨, ೫—೧೧.
೨೯	ಸೋ	☾ ಸಬೆಬರಾತ್. ಚೈತ್ರಪೂರ್ಣಿಮೆ.
೩೦	ಮ	☾ ಸಬೆಬರಾತ್

ವಿಶೇಷವಾದ ದಿವಸಗಳು.

೭	ಆ	ಕ್ರಿಸ್ತನ ಉಪವಾಸದ ೩ನೇ ಆದಿತ್ಯವಾರ. ಓಕುಲಿ. ಲೂಕ. ೧೧, ೧೪—೨೮. ಎಫೆ. ೫, ೧—೧೪.

ಬೆಳಕು ಕಾಣುವದಕ್ಕೆ ಆಕಾಶವಿಶಾಲದಲ್ಲಿ ಬೆಳಕುಗಳಾಗಿರಲಿ ಅಂತ ದೇವರು ಹೇಳಿದ ಹಾಗೆಯೇ ಆಯಿತು. ಮತ್ತು ದೇವರು ಹಗಲನ್ನಾಳುವದಕ್ಕೆ ದೊಡ್ಡ ಬೆಳಕನ್ನೂ, ರಾತ್ರಿ ಆಳುವದಕ್ಕೆ ಸಣ್ಣ ಬೆಳಕನ್ನೂ, ಆ ಯೆರಡು ದೊಡ್ಡ ಬೆಳಕುಗಳನ್ನೂ, ನಕ್ಷತ್ರಗಳನ್ನು ಸಹಾ ಉಂಟು ಮಾಡಿದನು. ಭೂಮಿಯ ಮೇಲೆ ಬೆಳಕು ಕೊಡುವದಕ್ಕೂ, ಹಗಲನ್ನೂ ರಾತ್ರಿಯನ್ನೂ ಆಳುವದಕ್ಕೂ, ಬೆಳಕನ್ನೂ ಕತ್ತಲನ್ನೂ ಬೇರೆ ಮಾಡುವದಕ್ಕೂ, ದೇವರು ಅವುಗಳನ್ನು ಆಕಾಶವಿಶಾಲದಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟನು: ಮತ್ತು ದೇವರು ಅದು ಒಳ್ಳೇದೆಂದು ನೋಡಿದನು. ಅಂದಿನಿಂದ, ಪರಲೋಕಗಳು ದೇವರ ಘನವನ್ನು ವಿವರಿಸುತ್ತವೆ. ಆಕಾಶವು ಆ

ಏಪ್ರಿಲ್. ೩೦ ದಿವಸಗಳು.

APRIL.

● ಚೈತ್ರ ಅಮಾವಾಸೆ...... ೧೩ ಏಪ್ರಿಲ್.

◐ ವೈಶಾಖ ಪೂರ್ಣಿಮೆ...... ೨೮ ಏಪ್ರಿಲ್.

ಓ ಮನುಷ್ಯನೇ, ದೇವರ ನ್ಯಾಯತೀರ್ವಿಕೆಗೆ ತಪ್ಪಿಸಿ ಕೊಳ್ಳುತಿ ಯೆಂದು ನೆನಸುತ್ತೀಯೋ? ಯೇನು! ದೇವರ ದಯವು ಮಾನಸಾಂತರಕ್ಕೆ ನಿನ್ನನ್ನು ಪ್ರೇರಣೆ ಮಾಡುತ್ತದೆ ಯೆಂದು ತಿಳಿಯದೆ, ಆತನ ದಯ, ತಾಳ್ಮೆ, ದೀರ್ಘಶಾಂತಿಗಳ ಐಶ್ವರ್ಯವನ್ನು ಅಸಡ್ಡೆ ಮಾಡುತ್ತೀಯೋ? ಆದರೆ ನಿನ್ನ ಕಾಠಿಣ್ಯದ ಪ್ರಕಾರವಾಗಿಯೂ, ನಿನ್ನ ಮಾನಸಾಂತರವಿಲ್ಲದ ಹೃದಯದ ಪ್ರಕಾರವಾಗಿಯೂ, ದೇವರ ನೀತಿಯಾದ ತೀರ್ವಿಕೆ ಪ್ರಕಟವಾಗುವಂಥ ಕೋಪದ ದಿವಸಕ್ಕೆ ಕೋಪವನ್ನು ನಿನಗೆ ನೀನೇ ಕೂಡಿಟ್ಟು ಕೊಳ್ಳುತ್ತೀ. ರೋ. ೨, ೩—೫.

ಇಂಗ್ಲಿಷ್. ತಾರೀಕು	ವಾರ	ಚಾಂದ್ರಮಾನ. ತಿಂಗಳು	ತಿಥಿ	ಘಳಿಗೆ	ಸೌರಮಾನ. ತಿಂಗಳು	ದಿವಸ	ಮಹಮ್ಮದಿ. ತಿಂಗಳು	ದಿವಸ
೧	ಗು	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
೨	ಶು	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
೩	ಶ	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
೪	ಆ	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
೫	ಚ	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
೬	ಮ	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
೭	ಬು	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
೮	ಗು	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
೯	ಶು	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
೧೦	ಶ	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
೧೧	ಆ	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
೧೨	ಚ	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
೧೩	ಮ	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
೧೪	ಬು	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
೧೫	ಗು	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
೧೬	ಶು	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
೧೭	ಶ	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
೧೮	ಆ	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
೧೯	ಚ	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
೨೦	ಮ	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
೨೧	ಬು	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
೨೨	ಗು	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
೨೩	ಶು	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
೨೪	ಶ	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
೨೫	ಆ	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
೨೬	ಚ	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
೨೭	ಮ	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
೨೮	ಬು	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
೨೯	ಗು	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
೩೦	ಶು	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]

೨ ಶು ಕ್ರಿಸ್ತನ ಮರಣಾಬಲಿಯ ದಿನ. ಯೋ. ೧೯, ೧—೩೭. ಇಬ್ರಿ. ೧೦, ೧—೨೫.

೪ ಆ ಪಸ್ಕದ ಹಬ್ಬ. ಕ್ರಿಸ್ತನ ಉತ್ಥಾನ. ಯೋ. ೨೦, ೧—೧೮. ಕೊಲೊ. ೩, ೧—೭.

೧೧ ಆ ಪಸ್ಕದ ಮೇಲಿನ ಮೊದಲನೇ ಆದಿತ್ಯವಾರ. ಕ್ವಸಿಮೊದಾಗೆನಿತಿ. ಯೋ. ೨೦, ೧೯—೨೩. ೧ನೇ ಯೋ. ೫, ೪—೧೨.

೧೨ ಚ *ಸೌರಮಾನ ಯುಗಾದಿ.

೧೫ ಗು *ಪರಶುರಾಮಜಯಂತಿ.

೧೬ ಶು ☾ ರಮ್‌ಜಾನ್ ತಿಂಗಳಿನ ೧ನೇ ದಿನ. *ಅಕ್ಷಯ ತೃತೀಯ.

೧೮ ಆ ಪಸ್ಕದ ಮೇಲಿನ ೨ನೇ ಆದಿತ್ಯವಾರ. ಮಿಸೆರಿಕೊರ್ದಿಯಸ್‌ದೊಮಿನಿ. ಯೋ. ೧೦, ೧೨—೧೬. ೧ಪೇತ್ರ. ೨, ೧೯—೨೫.

೨೫ ಆ ಪಸ್ಕದ ಮೇಲಿನ ೩ನೇ ಆದಿತ್ಯವಾರ. ಯುಬಿಲಾತೆ. ಯೋ. ೧೬, ೧೬—೨೨.

೨೬ ಚ *ನರಸಿಂಹಜಯಂತಿ. ೧ಪೇತ್ರ. ೨, ೧೧—೧೭.

೨೭ ಮ *ಕೂರ್ಮಜಯಂತಿ.

ವಿಶೇಷವಾದ ದಿವಸಗಳು.

೧ ಗು ಕ್ರಿಸ್ತನು ರಾತ್ರಿಭೋಜನವನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿದ ಹಬ್ಬ. ಯೋ. ೧೩, ೧—೧೫. ೧ಕೊರಿ. ೧೧, ೨೩—೩೪.

ತನ ಕೈಕೆಲಸಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸುತ್ತದೆ. ದಿವಸವು ದಿವಸಕ್ಕೆ ಮಾತನ್ನು ಪೇಳುವದು, ರಾತ್ರಿಯು ರಾತ್ರಿಗೆ ತಿಳುವಳಿಯನ್ನು ಅರಿಕೆ ಮಾಡುತ್ತದೆ. ಅಂದಿನಿಂದ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಸೂರ್ಯನು, ಹಗಲನ್ನು ಆಳುವ ಆ ದೊಡ್ಡ ಬೆಳಕು, ಉದಯವನ್ನೂ ಅಸ್ತಮಯವನ್ನೂ ತೋರಿಸುವನಾಗಿ ಮದಲಿಂಗನಂತೆ ತನ್ನ ಕೋಣೆಯೊಳಗಿಂದ ಹೊರಟು, ಪರಾಕ್ರಮಶಾಲಿಯಂತೆ ಹಾದಿಯಲ್ಲಿ ಓಡ ಸಂತೋಷಿಸುತ್ತಾನೆ. ಆಕಾಶದ ಅಂತ್ಯದಿಂದ ಹೊರಟು, ಅದರ ಅಂತ್ಯಗಳವರೆಗೂ ತಿರುಗುತ್ತಾನೆ. ಅವನ ಬಿಸಿಲಿಗೆ ಮರೆಯಾದದ್ದು ಯಾವದೂ

ಮೇ ೩೧ ದಿವಸಗಳು.

MAY.

● ವೈಶಾಖ ಅಮಾವಾಸೆ............ ೧೩ ಮೇ.

◐ ಅಧಿಕ ಜ್ಯೇಷ್ಠ ಪೂರ್ಣಿಮೆ.... ೨೭ ಮೇ.

ದೇವರು ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬನಿಗೆ ಅವನವನ ಕ್ರಿಯೆಗಳ ಪ್ರಕಾರ [illegible]ಲು ಕೊಡುವನು; ಸತ್ಕ್ರಿಯೆಯಲ್ಲಿ ತಾಳಿಕೊಂಡು, ಮಹಿಮೆಯನ್ನೂ, ಮಾನವನ್ನೂ, ನಿರ್ಲಯವನ್ನೂ ಹು[illegible] ನಿತ್ಯಜೀವವನ್ನೂ; ಜಗಳಗಂಟರಾಗಿ ಸತ್ಯಕ್ಕೆ ಅವಿಧೇಯರಾಗಿದ್ದು, ಅನ್ಯಾಯಕ್ಕೆ ವಿಧೇಯರಾಗಿರುವವರಿ[illegible]ಪವೂ, ಉಗ್ರವೂ. ಯಾಕಂದರೆ ದೇವರ ಬಳಿಯಲ್ಲಿ ಮುಖದಾಕ್ಷಿಣ್ಯವಿಲ್ಲ. ರೋ. ೨, ೬—೮. ೧೧.

ಇಂಗ್ಲಿಷ್. ತಾರೀಕು	ವಾರ	ಚಾಂದ್ರಮಾನ. ತಿಂಗಳು	ತಿಥಿ	ಘಳಿಗೆ	ಸೌರಮಾನ. ತಿಂಗಳು	ದಿವಸ	ಮಹಮ್ಮದಿ. ತಿಂಗಳು	ದಿವಸ
೧	ಶ	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
೨	ಆ	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
೩	ಚ	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
೪	ಮ	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
೫	ಬು	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
೬	ಗು	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
೭	ಶು	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
೮	ಶ	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
೯	ಆ	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
೧೦	ಚ	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
೧೧	ಮ	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
೧೨	ಬು	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
೧೩	ಗು	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
೧೪	ಶು	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
೧೫	ಶ	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
೧೬	ಆ	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
೧೭	ಚ	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
೧೮	ಮ	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
೧೯	ಬು	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
೨೦	ಗು	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
೨೧	ಶು	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
೨೨	ಶ	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
೨೩	ಆ	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
೨೪	ಚ	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
೨೫	ಮ	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
೨೬	ಬು	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
೨೭	ಗು	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
೨೮	ಶು	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
೨೯	ಶ	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
೩೦	ಆ	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
೩೧	ಚ	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]

೯ ಆ ಪಸ್ಕದ ಮೇಲಿನ ೫ನೇ ಆದಿತ್ಯವಾರ. ರೊಗಾತೆ. ಯೋ. ೧೬, ೨೩—೩೩. ಯಾಕೋ. ೧, ೨೨—೨೭.

೧೩ ಗು ಕ್ರಿಸ್ತನ ದಿವಾರೋಹಣದ ಹಬ್ಬ. ಮಾರ್ಕ. ೧೬, ೧೪—೨೦. ಅಪೊ. ಕ್ರಿ. ೧, ೧—೧೧.

೧೪ ಶು ☾ ರಮ್‌ಜಾನಿನ ಕಡೇ ದಿವಸ.

೧೫ ಶ ☾ ಇದುಲ್‌ಫಿತರ್ ಹಬ್ಬದ ೧ನೇ ದಿವಸ.

೧೬ ಆ ದಿವಾರೋಹಣದ ಮೇಲಿನ ಆದಿತ್ಯವಾರ. ಯೋ. ೧೫, ೨೬—೧೬. ೪. ೧ಪೇತ್ರ. ೪, ೭—೧೧.

೧೭ ಚ ☾ ಇದುಲ್‌ಫಿತರ್ ಹಬ್ಬದ ಕಡೇ ದಿವಸ.

೨೩ ಆ ಪಂಚಾಶತ್ತಿನ ಹಬ್ಬ. ಪವಿತ್ರಾತ್ಮನು ಹೊಯ್ಯಲ್ಪಟ್ಟದ್ದು. ಯೋ. ೧೪. ೨೩—೩೧. ಅಪೊ. ಕ್ರಿ. ೨, ೧—೧೩.

೨೪ ಚ ೧೮೧೯ ವಿಕ್ಟೋರಿಯ ರಾಣಿಯ ಜನ್ಮದಿನ.

೩೦ ಆ ತ್ರಿಯೇಕತ್ವದ ಹಬ್ಬ. ಯೋ. ೩, ೧—೧೫. ಪ್ರಕ. ೪, ೧—೧೧.

ಇಲ್ಲ." ಈ ಸಂಗತಿ ಖರ ಯೆಂಬದಕ್ಕೆ ಪ್ರಮಾಣ[illegible] ನಿಗೆ ಸಾಕ್ಷಿ ಬೇಡ. ಆದಾಗ್ಯೂ, ಇದೇನು ಹಾಗೆ [illegible] ಆಗುತ್ತದೆ, ಸೂರ್ಯನು ಈ ಪ್ರಕಾರ ಅಧಿಕಾರ ಮಾಡಿ [illegible] ಹಗಲು ಇರುಳನ್ನೂ, ವರುಷದ ಋತುಕಾಲಗಳನ್ನೂ [illegible] ಗೆ ಉಂಟು ಮಾಡುತ್ತದೆ ಯೆಂಬುದನ್ನು [illegible] ಗೆ ನಾವು ಹೆಚ್ಚು ಚನ್ನಾಗಿ ತಿಳಿಯುವ [illegible] ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಅವರಿಗೆ ತಿಳುವಳಿಕೆ ಉಂಟಾಗುವ ಹಾ[illegible] ಗೆ ಮಾಡುವದು ಪಂಚಾಂಗಗಾರನಿಗೆ ಸಂತೋಷವಾಗುತ್ತದೆ.

ಹಾಗಾದರೆ ನಾವು, ಅಂದರೆ [illegible] ಪಂಚಾಂಗಗಾರನೂ, ಮೊದಲಾಗಿ [illegible]

ವಿಶೇಷವಾದ ದಿವಸಗಳು.

೨ ಆ ಪಸ್ಕದ ಮೇಲಿನ ೪ನೇ ಆದಿತ್ಯವಾರ. ಕಾಂತಾತೆ. ಯೋ. ೧೬, ೫—೧೫. ಯಾಕೋ. ೧, ೧೬—೨೧.

ಜೂನ್. ೩೦ ದಿವಸಗಳು.

JUNE.

● ಅಧಿಕ ಜ್ಯೇಷ್ಠ ಅಮವಾಸೆ—೧೧ ಜೂನ್.

◐ ನಿಜ ಜ್ಯೇಷ್ಠ ಪೂರ್ಣಿಮಿ—೨೬ ಜೂನ್.

ನ್ಯಾಯಪ್ರಮಾಣವಿಲ್ಲದೆ ಪಾಪ ಮಾಡಿದವರೆಲ್ಲಾ [illegible] ಪ್ರಮಾಣವಿಲ್ಲದೆ ನಾಶವಾಗುವರು. ಆದರೆ ನ್ಯಾಯ ಪ್ರಮಾಣವಾಳಗೆ ಪಾಪ ಮಾಡಿದವರೆಷ್ಟು ನ [illegible] ರ ತೀರ್ವಿಕೆಯನ್ನು ಹೊಂದುವರು. ಯಾಕಂದರೆ ನ್ಯಾಯಪ್ರಮಾಣ ಕೇಳಿದವರು ದೇವರ ಮು[illegible] ತರಲ್ಲಾ, ನ್ಯಾಯಪ್ರಮಾಣ ಮಾಡುವವರೇ ನೀತಿನಿರ್ಣಯ ಪಡುವರು. ೨, ೧೨—೧೩.

ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ತಾರೀಖು	ವಾರ	ಚಾಂದ್ರಮಾನ ಸಂವತ್ಸರ	ತಿಥಿ	ಘಳಿಗೆ	ಸೌರಮಾನ ಮಾಸ	ಸೌರಮಾನ ತಾರೀಖು	ಮಹಮ್ಮದಿ ಮಾಸ	ಮಹಮ್ಮದಿ ತಾರೀಖು
೧	ಮ	[illegible]	೪	೧	[illegible]	೨೦	[illegible]	೧೮
೨	ಬು		೫	೪ I		೨೧		೧೯
೩	ಗು		೬	೬ III		೨೨		೨೦
೪	ಶು		೭	೮ I		೨೩		೨೧
೫	ಶ		೮	೮		೨೪		೨೨
೬	ಆ		೯	೬ III		೨೫		೨೩
೭	ಸೋ		೧೦	೪ I		೨೬		೨೪
೮	ಮ		೧೧	III		೨೭		೨೫
೯	ಬು		೧೩	೫೧		೨೮		೨೬
೧೦	ಗು		೧೪	೪೫ II		೨೯		೨೭
೧೧	ಶು		●	೩೯ II		೩೦		೨೮
೧೨	ಶ		೧	೩೩ II		೩೧		೨೯
೧೩	ಆ		೨	೨೭ I		೩೨		೩೦
೧೪	ಸೋ		೩	೨೧ III	[illegible]	೧	[illegible]	೧
೧೫	ಮ	[illegible]	೪	೧೬ II		೨		೨
೧೬	ಬು		೫	೧೧ III		೩		೩
೧೭	ಗು		೬	೭ II		೪		೪
೧೮	ಶು		೭	೪ II		೫		೫
೧೯	ಶ		೮	೨ II		೬		೬
೨೦	ಆ		೯	೨		೭		೭
೨೧	ಸೋ		೧೦	೨ II		೮		೮
೨೨	ಮ		೧೧	೪ I		೯		೯
೨೩	ಬು		೧೨	೭ I		೧೦		೧೦
೨೪	ಗು		೧೩	೧೧ I		೧೧		೧೧
೨೫	ಶು		೧೪	೧೬		೧೨		೧೨
೨೬	ಶ		◐	೨೦ III		೧೩		೧೩
೨೭	ಆ	[illegible]	೧	೨೫ II		೧೪		೧೪
೨೮	ಸೋ		೨	೩೦		೧೫		೧೫
೨೯	ಮ		೩	೩೩ II		೧೬		೧೬
೩೦	ಬು		೪	೩೬		೧೭		೧೭

೧೩	ಆ	ತ್ರಿಯೇಕತ್ವದ ಮೇಲಿನ ೨ನೇ ಆದಿತ್ಯವಾರ. ಲೂಕ. ೧೫, ೧೬—೨೪. ೧ ಯೋ. ೩, ೧೩—೨೪.
೨೦	ಆ	ತ್ರಿಯೇಕತ್ವದ ಮೇಲಿನ ೩ನೇ ಆದಿತ್ಯವಾರ. ಲೂಕ. ೧೫. ೧—೧೦. ೧ ಪೇತ್ರ. ೫. ೫—೧೧. ೧೮೩೭ ವಿಕ್ಟೋರಿಯ ರಾಣಿಯ ಪಟ್ಟದ [ಆರಂಭ.
೨೧	ಸೋ	ದಿವಸಗಳಲ್ಲಿ ಉದ್ಭವವಾದದ್ದು.
೨೬	ಶ	* ವಟಸಾವಿತ್ರಿ.
೨೭	ಆ	ತ್ರಿಯೇಕತ್ವದ ಮೇಲಿನ ೪ನೇ ಆದಿತ್ಯವಾರ. ಲೂಕ. ೬, ೩೬—೪೨. ರೋಮ. ೮, [೧೮—೨೩.
೨೯	ಮ	ಪೇತ್ರನ ದಿನ.

ಮಾನವನು ವಿಚಾರಿಸುವ ಬಗ್ಗೆ. ಹಾದಾನೊಂದು ದಿನ ವಾಳೆ ಮಂದವಾಯು ಇರುವ ಪ್ರಾತಃಕಾಲದ ಸಮಯದಲ್ಲಿ, ತೀರದಿಂದ ದೂರವಾಗಿರದೆ. ಘಟಮಾರಿಯಲ್ಲಿ ಹಾಟ್ಟಿಗೆ ಕೂತು ಕಾಂದು, ಹೋದ ಹೊಟ್ಟು ಇರದ ಮೂಡಣ ಆಕಾಶವನು ಆಲೋಚಿಸುತ್ತಾ, ಇದ್ದೇವಂತಾ ಹೇಳುವಾ. ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ಆಕಾಶವು ಎಲ್ಲಾ ಕಡೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಮಿನುಕುವಂಥಾ ನಕ್ಷತ್ರಗಳಿಂದ ತುಂಬಿದ್ದಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಮೆಲ್ಲ ಮೆಲ್ಲಗೆ ಮೂಡಣ ಗಡೆಯಲ್ಲಿ ಹೊಟ್ಟೆಟ್ಟು ಪ್ರಕಾಶಮಾನವಾಗುತ್ತಾ ಇರಲಾಗ, ಮುಂಬೆಳಗಿನ ಬಲವಿಂದ ನಕ್ಷತ್ರಗಳ ಪ್ರಕಾಶ ಕುಂದಿ ಅಗಿ ಹೋಗುತ್ತಾವೆ. ಪಂಚಾಂಗಗಾರನ ಸಂಗಡಿಗನಿಗೆ, ಆ ಮೂಡಣ ಪ್ರಕಾಶೆಯು ಯೆಲ್ಲಿಂದ ಬರುತ್ತದೆಂಬದು ಜಾನಾಗಾತ್ತುಂಟು. ಅದ್ದರಿಂದಾ ಹಾಗಟು ಬರುವವನನು ಯದಾಗೊಳ್ಳಿಕ್ಕೆ ಸಿದ್ಧವಾಗುತ್ತಾನೆ. ಇತನು ತಾನೇ ಬೇಗ ಉದಯಿಸಿ ಯೇರಿ, ತಂನ ಮಹಾ ಪ್ರಕಾಶದಿಂದ ಭೂಮಿ ಸಮುದ್ರಗಳನ್ನು ಬೆಳಗಿಸುವನು. ಆಗ್ಗೆ ಸಂಗಡಿಗನು ಪಂಚಾಂಗಗಾರನಿಗೆ ಕೈತಟ್ಟಿ, ಹೇಳುತ್ತಾನೆ: ಸೂರ್ಯ ಈಗ

ವಿಶೇಷವಾದ ದಿವಸಗಳು.

೩	ಗು	+ ಕಾರ್ಪಸ್ ಕ್ರಿಸ್ಟೀ ಹಬ್ಬ.
೬	ಆ	ತ್ರಿಯೇಕತ್ವದ ಮೇಲಿನ ೧ನೇ ಆದಿತ್ಯವಾರ. ಲೂಕ. ೧೬, ೧೯—೩೧. ೧ ಯೋ. ೪, ೭—೨೧.

ಜುಲಾಯಿ. ೩೧ ದಿವಸಗಳು.

JULY.

● ನಿಜ ಜ್ಯೇಷ್ಠ ಅಮವಾಸೆ—೧೦ ಜುಲಾಯಿ.

◐ ಆಷಾಢ ಪೂರ್ಣಿಮಿ—೨೪ ಜುಲಾಯಿ.

ನ್ಯಾಯಪ್ರಮಾಣವಿಲ್ಲದ ಜನಾಂಗಗಳು ಸ್ವಭಾವದಿಂದ ನ್ಯಾಯಪ್ರಮಾಣದವುಗಳಂನು ಮಾಡುವಾಗ, ಅವರು ನ್ಯಾಯಪ್ರಮಾಣವಿಲ್ಲದವರಾಗಿದ್ದು, ತಮಗೆ ತಾವೇ ನ್ಯಾಯಪ್ರಮಾಣವಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಅವರ ಮನಸ್ಸಾಕ್ಷಿ ಕೂಡ ಸಾಕ್ಷಿ ಕೊಟ್ಟು, ಅವರ ಯೋಚನೆಗಳು ಹೊಂದಕ್ಕೊಂದು ತಪ್ಪು [illegible]ಸುತ್ತಾ, ಇಲ್ಲವೆ ಪ್ರತ್ಯುತ್ತರ ಕೊಡುತ್ತಾ ಇರುವದರಿಂದ, ಅವರು ತಂಮ ಹೃದಯಗಳಲ್ಲಿ ಬರದಿರುವ ನ್ಯಾಯಪ್ರಮಾಣದ ಕ್ರಿಯೆಯನ್ನು ತೋರಿಸುತ್ತಾರೆ. ರೋ. ೨, ೧೪. ೧೫.

ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ತಾರೀಖು	ವಾರ	ಚಾಂದ್ರಮಾನ ಸಂವತ್ಸರ	ತಿಥಿ	ಘಳಿಗೆ	ಸೌರಮಾನ ಮಾಸ	ಸೌರಮಾನ ತಾರೀಖು	ಮಹಮ್ಮದಿ ಮಾಸ	ಮಹಮ್ಮದಿ ತಾರೀಖು
೧	ಗು	[illegible]	೫	೩೭	[illegible]	೧೮	[illegible]	೧೮
೨	ಶು		೬	೩೭		೧೯		೧೯
೩	ಶ		೭	೩೫ III		೨೦		೨೦
೪	ಆ		೮	೩೩ II		೨೧		೨೧
೫	ಸೋ		೯	೩೦		೨೨		೨೨
೬	ಮ		೧೦	೨೫ III		೨೩		೨೩
೭	ಬು		೧೧	೨೦ II		೨೪		೨೪
೮	ಗು		೧೨	೧೫		೨೫		೨೫
೯	ಶು		೧೩	೯		೨೬		೨೬
೧೦	ಶ		೧೪ ●	೩		೨೭		೨೭
೧೧	ಆ		೧	೫೧		೨೮		೨೮
೧೨	ಸೋ		೨	೫೫		೨೯		೨೯
೧೩	ಮ		೩	೩೦ I		೩೦	[illegible]	೧
೧೪	ಬು		೪	೩೬ III		೩೧		೨
೧೫	ಗು	[illegible]	೫	೩೩ II	[illegible]	೧		೩
೧೬	ಶು		೬	೩೧ III		೨		೪
೧೭	ಶ		೭	೩೧		೩		೫
೧೮	ಆ		೮	೩೧ II		೪		೬
೧೯	ಸೋ		೯	೩೩ I		೫		೭
೨೦	ಮ		೧೦	೩೬		೬		೮
೨೧	ಬು		೧೧	೪೦		೭		೯
೨೨	ಗು		೧೨	೪೪ I		೮		೧೦
೨೩	ಶು		೧೩	೪೮ I		೯		೧೧
೨೪	ಶ		◐	೫೩ II		೧೦		೧೨
೨೫	ಆ	[illegible]	೧	೫೭		೧೧		೧೩
೨೬	ಸೋ		೨	೫೯ III		೧೨		೧೪
೨೭	ಮ		೩	೬೦		೧೩		೧೫
೨೮	ಬು		೪	೧ I		೧೪		೧೬
೨೯	ಗು		೫	೧ II		೧೫		೧೭
೩೦	ಶು		೬	೦ I		೧೬		೧೮
೩೧	ಶ		೭	೫೪ III		೧೭		೧೯

೧೧.	ಆ	ತ್ರಿಯೇಕತ್ವದ ಮೇಲಿನ ೬ನೇ ಆದಿತ್ಯವಾರ. ಮತ್ತಾ. ೫, ೨೦—೨೬. ರೋಮ. ೬, ೩—೧೧.
೧೨	ಸೋ	೧೨೬೮ನೇ ಫಸಲಿಯ ಆರಂಭ.
೧೫	ಗು	* ಕರ್ಕಾಟಕ ಸಂಕ್ರಮಣ.
೧೬	ಶು	+ ನಾಸ್ತ್ರ ಸಿಞ್ಞೊರಾ ದೇ ಕಾರ್ಮೊ.
೧೮	ಆ	ತ್ರಿಯೇಕತ್ವದ ಮೇಲಿನ ೭ನೇ ಆದಿತ್ಯವಾರ. ಮಾರ್ಕ. ೮, ೧—೯. ರೋಮ. ೬, ೧೯—[೨೩.
೨೦	ಮ	* ಪ್ರಥಮೈಕಾದಶೀ.
೨೧	ಬು	ಇದು ಜಾಪ ಪಟ್ಟದ ಆರಂಭ *ಪ್ರಥಮೈಕಾದಶೀ ದ್ವಾದಶೀ.
೨೪	ಶ	ಇದು ಜಾಪ ಪಟ್ಟದ ಕಡೇ ದಿನ.
೨೫	ಆ	ತ್ರಿಯೇಕತ್ವದ ಮೇಲಿನ ೮ನೇ ಆದಿತ್ಯವಾರ. ಮತ್ತಾ. ೭, ೧೫—೨೧. ರೋಮ. ೮, ೧೨—೧೭.

ಮೂಡುತ್ತಾನೆ, ನೋಡು! ಹೇಳಿದ ಹಾಗೆಯೇ ಆಗುತ್ತದೆ. ಕ್ಷಣದಾಳಗೆ ಪರ್ವತಶಿಖರಗಳು ಹೊಳೆಯ ತಾಡತ್ತದೆ. ಕ್ಷಣದಾಳಗೆ ಪರ್ವತಶಿಖರಗಳು ಹೊಳೆಯುತ್ತವೆ, ತೀರದಲ್ಲಿರುವ ತೆಂಗಿನ ಮರಗಳಿಗೆ ಅದರ ಪ್ರತಿಗುತ್ತಾವೆ, ತೀರದಲ್ಲಿರುವ ತೆಂಗಿನ ಮರಗಳಿಗೆ ಅದರ ಪ್ರತಿ ಗುತ್ತಾವೆ; ಗುಡ್ಡದಲ್ಲಿರುವ ಮಂಗಳೂರಿನ ಬೆಳಕು ಕಾಣ ಬರುತ್ತದೆ; ಗಾಡಿಮರವು, ತಂನ ಕೆಲಸ ತೀರಿ, ತನಗಿಂತಾ ಬಲವಂತನಿಗೆ ವಾಪ್ಪಿಸಿ [illegible] ಬಹುದೆಂತಾ, ಸಂತೋಷ ಪಡುತ್ತದೆ. ಮತ್ತು ಈಗ—ಈಗ! ಪಂಚಾಂಗಗಾರನು ಬಾಯಿಂದ ಹೇಳುವಷ್ಟರೊಳಗೆ, ನಂಮ ಮನೋಹರ ಉಪಕಾರಿಯು ತಂನ ಸ್ನೇಹಕರವಾದ ಪ್ರಕರ್ಮನ ಕಳುಹಿಸುತ್ತಾನೆ. ಹಗಲಾಯಿತು! ಕ್ಷಣಮಾತ್ರದಲ್ಲಿ ಸೂರ್ಯನು ಥಳಥಳಿಸುವ ಕಿರಣತೇಜಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಮೂಡಣ ಘಟ್ಟಗಳ ಮೇಲೆ ನಿಂತು ಕಾಂಡನು. ಮತ್ತು ಸೂರ್ಯ ಮಂಡಲದಿಂದ ಬರುವ ಪ್ರಕಾಶಸಮುದ್ರವು ಬಹಳವಾಗಿ

ವಿಶೇಷವಾದ ದಿವಸಗಳು.

೨	ಶು	+ ಮರಿಯಳ ಸಂದರ್ಶನ.
೪	ಆ	ತ್ರಿಯೇಕತ್ವದ ಮೇಲಿನ ೫ನೇ ಆದಿತ್ಯವಾರ. ಲೂಕ. ೫, ೧—೧೧. ೧ ಪೇತ್ರ. ೩, ೮—೧೫.

ಅಗಸ್ಟು ೩೧ ದಿವಸಗಳು.
AUGUST.

● ಆಷಾಢ ಅಮಾವಾಸೆ ..... ೮ ಅಗಸ್ಟು.
⊙ ಶ್ರಾವಣ ಪೂರ್ಣಿಮೆ ..... ೨೩ ಅಗಸ್ಟು.

ನೀತಿವಂತನು ಇಲ್ಲ, ಒಬ್ಬನೂ ಇಲ್ಲ; ತಿಳಿದವನು ಇಲ್ಲ; ದೇವರನ್ನು ಹುಡುಕುವವನು ಇಲ್ಲ; ಎಲ್ಲರು ತಪ್ಪಿ ಹೋದರು, ಎಕವಾಗಿ ನಿಷ್ಪ್ರಯೋಜಕರಾದರು; ಒಳ್ಳೇದನ್ನು ಮಾಡುವವನು ಇಲ್ಲ, ಒಬ್ಬನಾದರೂ ಇಲ್ಲ. ಅವರ ಗಂಟ್ಲು ತೆರೆದ ಸಮಾಧಿಯಾಗಿದೆ; ತಮ್ಮ ನಾಲಿಗೆಗಳಿಂದ ವಂಚಿಸುತ್ತಾರೆ; ಹಾವುಗಳ ವಿಷವು ಅವರ ತುಟಿಗಳ ಕೆಳಗೆ ಅದೆ; ಅವರ ಬಾಯಿ ಶಾಪದಿಂದಲೂ ಕಹಿಯಿಂದಲೂ ತುಂಬಿ ಅದೆ; ಅವರ ಕಾಲುಗಳು ರಕ್ತವನ್ನು ಚೆಲ್ಲುವದಕ್ಕೆ ತ್ವರೆಪಡುತ್ತವೆ. ಕ್ಷಯವೂ ಸಂಕಟವೂ ಅವರ ಮಾರ್ಗಗಳಲ್ಲಿ ಇರುತ್ತವೆ; ಮತ್ತು ಸಮಾಧಾನದ ಮಾರ್ಗವನ್ನು ಅರಿಯರು, ದೇವರ ಭಯವು ಅವರ ಕಣ್ಣುಗಳಿಗೆ ಯದುರಾಗಿಲ್ಲ. ರೋಮ. ೩, ೧೧—೧೮.

ಇಂಗ್ಲಿಷ್.		ಚಾಂದ್ರಮಾನ.			ಸೌರಮಾನ.		ಮಹಮ್ಮದಿ.	
ತಾರೀಖು.	ವಾರ.	ತಿಂಗಳು.	ತಿಥಿ.	ಘಳಿಗೆ.	ಮಾಸ.	ದಿವಸ.	ತಿಂಗಳು.	ದಿವಸ.
೧	ಆ	ಆಷಾಢ ಕೃಷ್ಣ	೮	೫೫	ಕರ್ಕಾಟಕ	೧೮	ಜಿಲ್ಹಜ್	೨೦
೨	ಸೋ		೯	೪೫ II		೧೯		೨೧
೩	ಮ		೧೦	೪೦		೨೦		೨೨
೪	ಬು		೧೧	೩೪		೨೧		೨೩
೫	ಗು		೧೨	೨೮		೨೨		೨೪
೬	ಶು		೧೩	೨೧ III		೨೩		೨೫
೭	ಶ		೧೪	೧೬		೨೪		೨೬
೮	ಆ		●	೧೦ II		೨೫		೨೭
೯	ಸೋ	ಶ್ರಾವಣ ಶುಕ್ಲ	೧	೬ I		೨೬		೨೮
೧೦	ಮ		೨	೧ I		೨೭	ಮೊಹರಮ್	೧
೧೧	ಬು		೪	೫೫ III		೨೮		೨
೧೨	ಗು		೫	೫೫		೨೯		೩
೧೩	ಶು		೬	೫೪ I		೩೦		೪
೧೪	ಶ		೭	೫೬ III		೩೧		೫
೧೫	ಆ		೮	೫೯ I		೩೨		೬
೧೬	ಸೋ		೯	೬೦	ಸಿಂಹ	೧		೭
೧೭	ಮ		೯	೩ I		೨		೮
೧೮	ಬು		೧೦	೭ III		೩		೯
೧೯	ಗು		೧೧	೧೨ III		೪		೧೦
೨೦	ಶು		೧೨	೧೭ II		೫		೧೧
೨೧	ಶ		೧೩	೨೨ I		೬		೧೨
೨೨	ಆ		೧೪	೨೬		೭		೧೩
೨೩	ಸೋ		⊙	೨೮ III		೮		೧೪
೨೪	ಮ	ಶ್ರಾವಣ ಕೃಷ್ಣ	೧	೩೦ I		೯		೧೫
೨೫	ಬು		೨	೩೦ III		೧೦		೧೬
೨೬	ಗು		೩	೨೯ III		೧೧		೧೭
೨೭	ಶು		೪	೨೭ II		೧೨		೧೮
೨೮	ಶ		೫	೨೪ II		೧೩		೧೯
೨೯	ಆ		೬	೨೦ I		೧೪		೨೦
೩೦	ಸೋ		೭	೧೫ III		೧೫		೨೧
೩೧	ಮ		೮	೧೦		೧೬		೨೨

ವಿಶೇಷವಾದ ದಿವಸಗಳು.

೧	ಆ	ತ್ರಿಯೇಕತ್ವದ ಮೇಲಿನ ೯ನೇ ಆದಿತ್ಯವಾರ. ಲೂಕ. ೧೬, ೧—೯. ೧ಕೊರಿ. ೧೦, ೧—೧೩.
೮	ಆ	ತ್ರಿಯೇಕತ್ವದ ಮೇಲಿನ ೧೦ನೇ ಆದಿತ್ಯವಾರ. ಲೂಕ. ೧೯, ೪೧—೪೭. ೧ಕೊರಿ. ೧೨, ೧—೧೧.
೧೦	ಮ	☾೧೨೭೫ನೇ ಮಹಮ್ಮದಿ ವರ್ಷಾರಂಭ.
೧೨	ಗು	*ನಾಗರ ಪಂಚಮಿ. ಕಲ್ಕಿಜಯಂತಿ.
೧೩	ಶು	*ವರಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮೀಪೂಜೆ.
೧೫	ಆ	ತ್ರಿಯೇಕತ್ವದ ಮೇಲಿನ ೧೧ನೇ ಆದಿತ್ಯವಾರ. ಲೂಕ. ೧೮, ೯—೧೪. ೧ಕೊರಿ. ೧೫, ೧—೧೧. † ಮರಿಯಳ ಸ್ವರ್ಗಾರೋಹಣ.
೧೬	ಸೋ	☾ಮೊಹರಮ್ ಹಬ್ಬದ ಆರಂಭ.
೧೯	ಗು	☾ಮೊಹರಮ್ ಹಬ್ಬದ ಕತ್ಲೆ ದಿನ.
೨೨	ಆ	ತ್ರಿಯೇಕತ್ವದ ಮೇಲಿನ ೧೨ನೇ ಆದಿತ್ಯವಾರ. ಮಾರ್ಕ. ೭, ೩೧—೩೭. ೨ಕೊರಿ. ೩, ೪—೯. * ಉಪಾಕರ್ಮ.
೨೩	ಸೋ	೧೮೧೯ ರಾಣಿಯ ಪತಿ ಅಲ್ಬರ್ಟ್ ರಾಜ ಹುಟ್ಟಿದ್ದು. *ಸಮುದ್ರಪೂಜೆ.
೨೪	ಮ	ಚಂದ್ರಗ್ರಹಣ.
೨೯	ಆ	ತ್ರಿಯೇಕತ್ವದ ಮೇಲಿನ ೧೩ನೇ ಆದಿತ್ಯವಾರ. ಲೂಕ. ೧೦, ೨೩—೩೭. ಗಲಾ. ೩, ೧೫—೨೨.
೩೦	ಸೋ	* ಕೃಷ್ಣಾಷ್ಟಮಿ.

ಝುಗ ಝುಗಿಸುವದರಿಂದಾ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಬೇನೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಈಗ ಅವರೆಲ್ಲರೂ, ಅಂದರೆ, ಪಂಚಾಂಗಗಾರನೂ ವ್ಯಾ[illegible]ವನೂ, ತೀರಕ್ಕೆ ದಿನಚರಿಯುಳ್ಳ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಹೋಗುತ್ತಾರೆ. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ, ಕೆಲಸದಲ್ಲಿ ಹಟ್ಟಿಗನಾದ ಸೂರ್ಯನು, ನಮಗೆ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಯಥೇಷ್ಟವಾಗಿಯೂ ರಮ್ಯವಾಗಿಯೂ [illegible] ಕಾಡುವಾಗ್ಗೆ, ನಾವು ಹೊಂಚಾರಿದರೆ, ನಾಚಿಕೆಯ

ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್ ೩೦ ದಿವಸಗಳು.
SEPTEMBER.

● ಶ್ರಾವಣ ಅಮಾವಾಸೆ ..... ೬ ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್.
⊙ ಭಾದ್ರಪದ ಪೂರ್ಣಿಮೆ ..... ೨೨ ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್.

ಯೆಲ್ಲರು ಪಾಪ ಮಾಡಿ, ದೇವರ ಮಹಿಮೆಗೆ ತಪ್ಪಿ, ಈಗಿನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ತನ್ನ ನೀತಿಯನ್ನು ತೋರಿಸಬೇಕೆಂದು, ಯೇಸುವಿನಲ್ಲಿರುವ ವಿಶ್ವಾಸ ಉಳ್ಳವನನ್ನು ನೀತಿನಿರ್ಣಯ ಪಡಿಸುವದರಲ್ಲಿ ತಾನು ನೀತಿವಂತನಾಗಿರುವ ಹಾಗೆ, ದೇವರ ತಾಳ್ಮೆಯಲ್ಲಿ ಮುಂಚೆ ಆದ ಪಾಪಗಳ ಪರಿಹಾರವನ್ನು ಕುರಿತು ತನ್ನ ನೀತಿಯನ್ನು ತೋರಿಸುವದಕ್ಕೆ ಅವನ ರಕ್ತದಲ್ಲಿರುವ ವಿಶ್ವಾಸದಿಂದ ಶಾಂತಿಕರಣವಾಗಿ, ದೇವರು ಮುಂದಿಟ್ಟ, ಯೇಸು ಕ್ರಿಸ್ತನಿಂದಾದ ವಿಮೋಚನೆಯ ಮುಖಾಂತರ, ಅವನ ಕೃಪೆಯಿಂದ ಉಚಿತವಾಗಿ ನೀತಿನಿರ್ಣಯ ಪಡುತ್ತಾರೆ. ರೋಮ. ೩, ೨೩—೨೬.

ಇಂಗ್ಲಿಷ್.		ಚಾಂದ್ರಮಾನ.			ಸೌರಮಾನ.		ಮಹಮ್ಮದಿ.	
ತಾರೀಖು.	ವಾರ.	ತಿಂಗಳು.	ತಿಥಿ.	ಘಳಿಗೆ.	ಮಾಸ.	ದಿವಸ.	ತಿಂಗಳು.	ದಿವಸ.
೧	ಬು	ಶ್ರಾವಣ ಕೃಷ್ಣ	೯	೪ I	ಸಿಂಹ	೧೭	ಮೊಹರಮ್	೨೩
೨	ಗು		೧೧	೫೨ I		೧೮		೨೪
೩	ಶು		೧೨	೪೬ II		೧೯		೨೫
೪	ಶ		೧೩	೪೧ I		೨೦		೨೬
೫	ಆ		೧೪	೩೬ I		೨೧		೨೭
೬	ಸೋ		●	೩೧ III		೨೨		೨೮
೭	ಮ	ಭಾದ್ರಪದ ಶುಕ್ಲ	೧	೨೮ I		೨೩		೨೯
೮	ಬು		೨	೨೬ II		೨೪	ಸಫರ್	೧
೯	ಗು		೩	೨೫ II		೨೫		೨
೧೦	ಶು		೪	೨೫ III		೨೬		೩
೧೧	ಶ		೫	೨೭ II		೨೭		೪
೧೨	ಆ		೬	೩೦		೨೮		೫
೧೩	ಸೋ		೭	೩೪		೨೯		೬
೧೪	ಮ		೮	೩೮ I		೩೦		೭
೧೫	ಬು		೯	೪೩ I		೩೧		೮
೧೬	ಗು		೧೦	೪೮ I	ಕನ್ಯಾ	೧		೯
೧೭	ಶು		೧೧	೫೩		೨		೧೦
೧೮	ಶ		೧೨	೫೭		೩		೧೧
೧೯	ಆ		೧೩	೬೦		೪		೧೨
೨೦	ಸೋ		೧೩	[illegible] I		೫		೧೩
೨೧	ಮ		೧೪	೨ I		೬		೧೪
೨೨	ಬು		⊙	೨ I		೭		೧೫
೨೩	ಗು	ಭಾದ್ರಪದ ಕೃಷ್ಣ	೧	೧ II		೮		೧೬
೨೪	ಶು		೩	೫೬ I		೯		೧೭
೨೫	ಶ		೪	೫೨ II		೧೦		೧೮
೨೬	ಆ		೫	೪೭ II		೧೧		೧೯
೨೭	ಸೋ		೬	೪೨ II		೧೨		೨೦
೨೮	ಮ		೭	೩೭ I		೧೩		೨೧
೨೯	ಬು		೮	೩೦ I		೧೪		೨೨
೩೦	ಗು		೯	೨೪ I		೧೫		೨೩

ವಿಶೇಷವಾದ ದಿವಸಗಳು.

೫	ಆ	ತ್ರಿಯೇಕತ್ವದ ಮೇಲಿನ ೧೪ನೇ ಆದಿತ್ಯವಾರ. ಲೂಕ. ೧೭, ೧೧—೧೯. ಗಲಾ. ೫, [೧೬—೨೪.
೬	ಸೋ	ಸೂರ್ಯಗ್ರಹಣ.
೮	ಬು	† ಮರಿಯಳ ಜನ್ಮದಿನ.
೯	ಗು	* ಗೌರೀತೃತೀಯ.
೧೦	ಶು	* ವಿನಾಯಕಚೌತಿ.
೧೧	ಶ	* ಋಷಿಪಂಚಮಿ.
೧೨	ಆ	ತ್ರಿಯೇಕತ್ವದ ಮೇಲಿನ ೧೫ನೇ ಆದಿತ್ಯವಾರ. ಮತ್ತಾ. ೬, ೨೪—೩೪. ಗಲಾ. ೬, ೧೧—೧೮.
೧೪	ಮ	† ಶಿಲುಬೆಯ ಸಂಪಾದನೆ. * ಎಳ್ಳೇಅಷ್ಟಮಿ.
೧೯	ಆ	ತ್ರಿಯೇಕತ್ವದ ಮೇಲಿನ ೧೬ನೇ ಆದಿತ್ಯವಾರ. ಲೂಕ. ೭, ೧೧—೧೭. ಎಫೆ. ೩, ೧೩—೨೧.
೨೦	ಸೋ	* ಅನಂತಚತುರ್ದಶಿ.
೨೩	ಗು	ರಾತ್ರಿದಿನ ಸಮಾರ್ಧ.
೨೬	ಆ	ತ್ರಿಯೇಕತ್ವದ ಮೇಲಿನ ೧೭ನೇ ಆದಿತ್ಯವಾರ. ಲೂಕ. ೧೪, ೧—೧೧. ಎಫೆ. ೪, ೧—೬.

ಲ್ಲವೆ ತನ್ನದ್ದು ಈ ಪ್ರಕಾಶಗಳೆಲ್ಲವು ಮೇಲೆ ಮೇಲೆ ಯೇರುತ್ತಿರಲಾಗಿ, ಹಾದುವವನಿಗೆ ತನ್ನ ಕೆಲಸದಲ್ಲಿ ತಖೆಯಾಗ ಕಾಡಗುತ್ತದೆ. ಹ್ಯಾಗಂದರೆ ಸೂರ್ಯನು ಬಹಳ ಪಾತ್ರದ ಮಾರ್ಗದಿಂದ ನೆಟ್ಟಗೆ ಹೊಟ್ಟೆಟ್ಟು ಬಲವಾಗಿ ಕಿರಣಗಳನ್ನು ಕಳುಹಿಸುತ್ತಾ, ಕಡೆಯಲ್ಲಿ ಸಮ ನೆತ್ತಿಗೆ ಸರಿ[illegible]ಗಿ ಬಂದು ನಿಲ್ಲುತ್ತದೆ. ನೆರಳು ಕಡಿಮೆ ಕಡಿಮೆಯಾಗುತ್ತಾ, ಕಡೆಗೆ ಕಾಲುಗಳ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಅಡಗಿ ಹೋಗುತ್ತದೆಂಬ ಹಾಗಾಗುತ್ತದೆ. ಸೂರ್ಯನು ನಡು ನೆತ್ತಿಯ ಮೇಲೆ ನಿಂತದೆ, ಮತ್ತು ಮಧ್ಯಾಹ್ನವಾಯಿತು. ಯೆಂ[illegible]

ಒಕ್ಟೋಬರ್. ೩೧ ದಿವಸಗಳು.

OCTOBER.

● ಭಾದ್ರಪದ ಅಮಾವಾಸೆ……೫ ಒಕ್ಟೋಬರ್.
◐ ಆಶ್ವಿಜ ಪೂರ್ಣಿಮೆ……೨೧ ಒಕ್ಟೋಬರ್.

ವಿಶ್ವಾಸದಿಂದ ನೀತಿನಿರ್ಣಯ ಪಟ್ಟ ನಮಗೆ ದೇವರ ಸಂಗಡ ನಮ್ಮ ಕರ್ತನಾದ ಯೇಸು ಕ್ರಿಸ್ತನ ಮುಖಾಂತರ ಸಮಾಧಾನ ಉಂಟು. ಇವನ ಮುಖಾಂತರ ನಾವು ನಿಂತು ಕೊಂಡಿರುವ ಈ ಕೃಪೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರವೇಶವನ್ನು ಸಹಾ ವಿಶ್ವಾಸದಿಂದ ಹೊಂದಿ, ದೇವರ ಮಹಿಮೆಯ ನಿರೀಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಳ ಪಡುತ್ತೇವೆ. ಅದು ಮಾತ್ರವಲ್ಲ, ಉಪದ್ರಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಹೆಚ್ಚಳ ಪಡುತ್ತೇವೆ. ಯಾಕಂದರೆ ದೇವರ ಪ್ರೀತಿಯು ನಮಗೆ ಕೊಡಲ್ಪಟ್ಟ ಪರಿಶುದ್ಧಾತ್ಮನಿಂದ ನಮ್ಮ ಹೃದಯಗಳಲ್ಲಿ ಹೊಯ್ಯಲ್ಪಟ್ಟದೆ. ರೋ. ೫, ೧—೩. ೫

ಇಂಗ್ಲಿಷ್.		ಚಾಂದ್ರಮಾನ.			ಸೌರಮಾನ.		ಮಹಮ್ಮದಿ.	
ತಾರೀಖು.	ವಾರ.	ಮಾಸ.	ತಿಥಿ.	ಘಳಿಗೆ.	ಮಾಸ.	ತಾರೀಖು.	ಮಾಸ.	ತಾರೀಖು.
೧	ಶು	ಭಾದ್ರಪದ ಬಹುಳ	೧೦	೧೮ II	ಕನ್ಯಾ	೧೬	ಸಫರ್	೨೪
೨	ಶ		೧೧	೧೩ I		೧೭		೨೫
೩	ಆ		೧೨	೮ I		೧೮		೨೬
೪	ಸೋ		೧೩	೪		೧೯		೨೭
೫	ಮಂ		೧೪ ●	೧		೨೦		೨೮
೬	ಬು		೧	೫೭ III		೨೧		೨೯
೭	ಗು		೨	೫೮ I		೨೨		೩೦
೮	ಶು		೩	೬೦		೨೩	ರಬಿಲಾವಲ್	೧
೯	ಶ		೩	೦ I		೨೪		೨
೧೦	ಆ	ಆಶ್ವಿಜ ಶುದ್ಧ	೪	೨ II		೨೫		೩
೧೧	ಸೋ		೫	೪ I		೨೬		೪
೧೨	ಮಂ		೬	೧೧ I		೨೭		೫
೧೩	ಬು		೭	೧೬ II		೨೮		೬
೧೪	ಗು		೮	೨೧ II		೨೯		೭
೧೫	ಶು		೯	೨೬ I		೩೦		೮
೧೬	ಶ		೧೦	೩೦ I	ತುಲಾ	೧		೯
೧೭	ಆ		೧೧	೩೨		೨		೧೦
೧೮	ಸೋ		೧೨	೩೩ II		೩		೧೧
೧೯	ಮಂ		೧೩	೩೪ I		೪		೧೨
೨೦	ಬು		೧೪	೩೩ II		೫		೧೩
೨೧	ಗು		◐	೩೨		೬		೧೪
೨೨	ಶು		೧	೨೯		೭		೧೫
೨೩	ಶ		೨	೨೫ I		೮		೧೬
೨೪	ಆ	ಆಶ್ವಿಜ ಬಹುಳ	೩	೨೦ III		೯		೧೭
೨೫	ಸೋ		೪	೧೫ III		೧೦		೧೮
೨೬	ಮಂ		೫	೧೦		೧೧		೧೯
೨೭	ಬು		೬	೪ II		೧೨		೨೦
೨೮	ಗು		೮	೫೧ I		೧೩		೨೧
೨೯	ಶು		೯	೪೬		೧೪		೨೨
೩೦	ಶ		೧೦	೪೧ II		೧೫		೨೩
೩೧	ಆ		೧೧	೩೭ II		೧೬		೨೪

ವಿಶೇಷವಾದ ದಿವಸಗಳು.

೩	ಆ	ತ್ರಿಯೇಕತ್ವದ ಮೇಲಿನ ೧೮ನೇ ಆದಿತ್ಯವಾರ. ಮತ್ತಾ. ೨೨, ೩೪—೪೬. ೧ಕೊರಿ. ೧, ೪—೮.
೪	ಸೋ	† ಸಾನ್ ಫ್ರಾನ್ಸಿಸ್ ದೇ ಆಸ್ಸಿಸಿ.
೫	ಮಂ	* ಮಹಾಲಯ ಅಮಾವಾಸೆ.
೬	ಬು	(ಆಖೈರ್ ಚಾರಶುಂಬ. * ನವರಾತ್ರಿ ಪ್ರಾರಂಭ.
೧೦	ಆ	ತ್ರಿಯೇಕತ್ವದ ಮೇಲಿನ ೧೯ನೇ ಆದಿತ್ಯವಾರ. ಮತ್ತಾ. ೯, ೧—೮. ಎಫೆ. ೪, ೧೭—೩೨.
೧೩	ಬು	* ಶಾರದಾಪೂಜೆ
೧೫	ಶು	* ಮಹಾನವಮಿ. ಕಾವೇರಿ ಸಂಕ್ರಮಣ.
೧೬	ಶ	ಕೊಲ್ಲ ೧೦೩೪ ವರ್ಷದ ಆರಂಭ * ವಿಜಯದಶಮಿ. ಬೌದ್ಧಜಯಂತಿ.
೧೭	ಆ	ತ್ರಿಯೇಕತ್ವದ ಮೇಲಿನ ೨೦ನೇ ಆದಿತ್ಯವಾರ. ಮತ್ತಾ. ೨೨, ೧—೧೪. ಎಫೆ. ೫, ೧೫—೨೧.
೧೮	ಸೋ	(ರಬಿಲಾವಲ್.
೨೧	ಗು	* ಪಿತೃಪಕ್ಷ ಪ್ರಾರಂಭ.
೨೪	ಆ	ತ್ರಿಯೇಕತ್ವದ ಮೇಲಿನ ೨೧ನೇ ಆದಿತ್ಯವಾರ. ಯೋ. ೪, ೪೬—೫೪. ಎಫೆ. ೬, ೧೦—೨೦ * ದಶರಥಜಯಂತಿ.
೩೧	ಆ	ತ್ರಿಯೇಕತ್ವದ ಮೇಲಿನ ೨೨ನೇ ಆದಿತ್ಯವಾರ. ಮತ್ತಾ. ೧೮, ೨೧—೩೫. ಫಿಲಿ. ೧, ೩—೧೧.

ಹೋಗುತ್ತೇವೆ. ಹೀಗೆ ಅದು ಆರು ತಾಸು ನಡಿಯಿತು, ಆದಾಗ್ಯೂ ಅದಕ್ಕೆ ದಣಿವು ಬೀಳಲಿಲ್ಲ, ವಿಶ್ರಮಿಸಿ ಕೊಳ್ಳಲಿಕ್ಕೆ ಅದಕ್ಕೆ ಸಮಯವೂ ಇಲ್ಲ. ಇದರ ಕಾರಣವೇನಂದರೆ, ಸೂರ್ಯನ ಮಾರ್ಗವು ಇನ್ನೂ ದೂರವದೆ, ಅವನ ಕೆಲಸಕ್ಕೂ ಅಂತ್ಯ ಬರುವದಿಲ್ಲ. ಈಗದು ನಮ್ಮ ಕಡೆಗೆ ಬೆನ್ನು ತಿರುಗಿಸಿ, ಪಶ್ಚಿಮಕ್ಕೆ ನಡಿಯುತ್ತದೆ. ನೆರಳು ಪೂರ್ವಕ್ಕೆ ಬಿದ್ದು, ಸೂರ್ಯನು ಎಷ್ಟು ಪಶ್ಚಿಮಕ್ಕೆ ಹೋ

ನವಂಬರ್. ೩೦ ದಿವಸಗಳು.

NOVEMBER.

● ಆಶ್ವಿಜ ಅಮಾವಾಸೆ……೪ ನವಂಬರ್.
◐ ಕಾರ್ತಿಕ ಪೂರ್ಣಿಮೆ……೨೦ ನವಂಬರ್.

ನಾವು ಇನ್ನು ಪಾಪಿಗಳಾಗಿರುವಾಗ, ಕ್ರಿಸ್ತನು ನಮಗೋಸ್ಕರ ಸತ್ತದರಿಂದ, ದೇವರು ನಮ್ಮ ಮೇಲಿರುವ ತನ್ನ ಪ್ರೀತಿಯನ್ನು ಪ್ರತಿಷ್ಠೆ ಮಾಡುತ್ತಾನೆ. ಹಾಗಾದರೆ ಬಹು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಈಗ ಅವನ ರಕ್ತದಿಂದ ನೀತಿ ನಿರ್ಣಯ ಪಟ್ಟು, ಅವನ ಮುಖಾಂತರ ಕೋಪದೊಳಗಿಂದ ರಕ್ಷಿಸಲ್ಪಡುವೆವು. ಯಾಕಂದರೆ ಶತ್ರುಗಳಾಗಿದ್ದು, ಅವನ ಮಗನ ಮರಣದ ಮುಖಾಂತರ ದೇವರಿಗೆ ಅನ್ಯೋನ್ಯ ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟಿದ್ದರೆ, ಬಹು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಅನ್ಯೋನ್ಯ ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟು, ಅವನ ಜೀವದಿಂದ ರಕ್ಷಿಸಲ್ಪಡುವೆವು. ರೋ. ೫, ೮—೧೦.

ಇಂಗ್ಲಿಷ್.		ಚಾಂದ್ರಮಾನ.			ಸೌರಮಾನ.		ಮಹಮ್ಮದಿ.	
ತಾರೀಖು.	ವಾರ.	ಮಾಸ.	ತಿಥಿ.	ಘಳಿಗೆ.	ಮಾಸ.	ತಾರೀಖು.	ಮಾಸ.	ತಾರೀಖು.
೧	ಸೋ	ಆಶ್ವಿಜ ಬಹುಳ	೧೨	೩೪ II	ತುಲಾ	೧೭	ರಬಿಲಾವಲ್	೨೫
೨	ಮಂ		೧೩	೩೧ II		೧೮		೨೬
೩	ಬು		೧೪	೩೧ I		೧೯		೨೭
೪	ಗು		●	೩೨ I		೨೦		೨೮
೫	ಶು		೧	೩೪		೨೧		೨೯
೬	ಶ		೨	೩೬ III		೨೨		೩೦
೭	ಆ		೩	೪೦ II		೨೩	ರಬಿಲಾಖರ್	೧
೮	ಸೋ		೪	೪೫		೨೪		೨
೯	ಮಂ		೫	೫೦		೨೫		೩
೧೦	ಬು	ಕಾರ್ತಿಕ ಶುದ್ಧ	೬	೫೫		೨೬		೪
೧೧	ಗು		೭	೬೦		೨೭		೫
೧೨	ಶು		೮	೨ I		೨೮		೬
೧೩	ಶ			೬		೨೯		೭
೧೪	ಆ		೯	೯ I		೩೦		೮
೧೫	ಸೋ		೧೦	೧೦ III	ವೃಶ್ಚಿಕ	೧		೯
೧೬	ಮಂ		೧೧	೧೧ I		೨		೧೦
೧೭	ಬು		೧೨	೧೦ II		೩		೧೧
೧೮	ಗು		೧೩	೮ I		೪		೧೨
೧೯	ಶು		೧೪	೫ III		೫		೧೩
೨೦	ಶ		◐	೨ I		೬		೧೪
೨೧	ಆ		೨	೫೦ I		೭		೧೫
೨೨	ಸೋ		೩	೪೪ III		೮		೧೬
೨೩	ಮಂ		೪	೩೯ I		೯		೧೭
೨೪	ಬು	ಕಾರ್ತಿಕ ಬಹುಳ	೫	೩೩ III		೧೦		೧೮
೨೫	ಗು		೬	೨೮ I		೧೧		೧೯
೨೬	ಶು		೭	೨೪		೧೨		೨೦
೨೭	ಶ		೮	೧೯ I		೧೩		೨೧
೨೮	ಆ		೯	೧೫ II		೧೪		೨೨
೨೯	ಸೋ		೧೦	೧೨ II		೧೫		೨೩
೩೦	ಮಂ		೧೧	೧೦ II		೧೬		೨೪

ವಿಶೇಷವಾದ ದಿವಸಗಳು.

೧	ಸೋ	† ಸಮಸ್ತ ಪರಿಶುದ್ಧರ ದಿನ.
೨	ಮಂ	† ಸಮಸ್ತ ಪ್ರಾಣಿಗಳ ದಿನ.
೩	ಬು	* ದೀಪಾವಳಿ.
೫	ಶು	೧೯೧೫ನೇ ವಿಕ್ರಮಶಕದ ಆರಂಭ. * ಬಲಿಪಾಡ್ಯ, ಗೋಪೂಜೆ.
೭	ಆ	ತ್ರಿಯೇಕತ್ವದ ಮೇಲಿನ ೨೩ನೇ ಆದಿತ್ಯವಾರ. ಮತ್ತಾ. ೨೨, ೧೫—೨೨. ಫಿಲಿ. ೩, ೧೭—೨೧.
೧೪	ಆ	ತ್ರಿಯೇಕತ್ವದ ಮೇಲಿನ ೨೪ನೇ ಆದಿತ್ಯವಾರ. ಮತ್ತಾ. ೯, ೧೮—೨೬. ಕೊಲೊ. ೧, ೩—೧೨.
೧೭	ಬು	(ರಬಿಲಾಖರ್ ೧೧. * ತುಳಸೀ ಪೂಜೆ. ಉತ್ಥಾನದ್ವಾದಶೀ.
೧೯	ಶು	* ವೈಕುಂಠ ಚತುರ್ದಶಿ.
೨೦	ಶ	* ಮನ್ವಾದಿ.
೨೧	ಆ	ತ್ರಿಯೇಕತ್ವದ ಮೇಲಿನ ಕಡೇ ಆದಿತ್ಯವಾರ. ಮತ್ತಾ. ೨೪, ೧೫—೨೮. ೧ ಥೆಸ್ಸ. ೪, ೧೩—೧೮.
೨೫	ಗು	* ಕಲ್ಪಾದಿ.
೨೬	ಶು	* ಕೃತ ಯುಗಾದಿ.
೨೮	ಆ	ಕ್ರಿಸ್ತನ ಆಗಮನದ ೧ನೇ ಆದಿತ್ಯವಾರ. ಮತ್ತಾ. ೨೧, ೧—೧೩. ರೋ. ೧೩, ೮—೧೪.

ಗುತ್ತದೋ, ಅಷ್ಟಕ್ಕೆ ನೆರಳು ಉದ್ದುದ್ದ ಆಗುತ್ತಿರುತ್ತದೆ. ಇದರ ಕಾರಣವೇನಂದರೆ, ಸೂರ್ಯನು ಪಶ್ಚಿಮದ ಚಿತ್ರವಾಳಕ್ಕೆ ನಡಿಯುತ್ತಿರಲಾಗಿ, ಸೂರ್ಯಕಿರಣಗಳು ವ್ಯಾರೆ ವ್ಯಾರೆ ಆಗುತ್ತಾ ಹೋಗುತ್ತವೆ. ಈಗ ಸಾಯಂಕಾಲ ಸಮೀಪವಾಯಿತು. ಮತ್ತು ಹ್ಯಾದುವವನು, ದಿನಚರ್ಯದ ಕೆಲಸಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಚೆನ್ನಾಗಿ ತೀರಿಸಿ ಆದ ಮೇಲೆ, ತಿರುಗಿ ಹೆರಮಾರಿಯಲ್ಲಿ ಕೂತು ಕೊಂಡು ಪಶ್ಚಿಮ ಕಡೆಯಲ್ಲಿ ಕೆಂಡದಂತಿರುವ ಅಗ್ನಿಗೋಳದ ಮೇಲೆ ಕಣ್ಣಿಡುವದಾದರೆ, ಸೂರ್ಯನು ಅಪ್ಪಣೆ ತಕ್ಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತಾನೆಂತಾ ಯೆಣಿಸ ಬಹುದು. ಸೂರ್ಯನ ಕಾನೆಯು ಸಮುದ್ರಕ್ಕೆ

ದಶಂಬರ. ೩೧ ದಿವಸಗಳು.

DECEMBER.

● ಕಾರ್ತಿಕ ಅಮವಾಸೆ..........೪ ದಶಂಬರ.
◎ ಮಾರ್ಗಶಿರ ಪೂರ್ಣಿಮೆ....೧೯ ದಶಂಬರ.

ಕ್ರಿಸ್ತ ಯೇಸುವಿಗಾಗಿ ಸ್ನಾನ ಹೊಂದಿದವರೆಲ್ಲರು ಅವನ ಮರಣಕ್ಕಾಗಿ ಸ್ನಾನ ಹೊಂದಿದೆವೆಂದು ಅರಿಯರಾ? ಹಾಗಾದರೆ ಯಾವ ಪ್ರಕಾರ ಕ್ರಿಸ್ತನು ತಂದೆಯ ಮಹಿಮೆಯಿಂದಾಗ ಸತ್ತವರೊಳಗಿಂದ ಎಬ್ಬಿಸಲ್ಪಟ್ಟನೋ, ಅದೇ ಪ್ರಕಾರ ನಾವು ಸಹ ಹೊಸ ಜೀವದಲ್ಲಿ ನಡೆದು ಕೊಳ್ಳುವ ಹಾಗೆ ಅವನ ಸಂಗಡ ಸ್ನಾನದಿಂದ ಮರಣಕ್ಕಾಗಿ ಹೂಳಲ್ಪಟ್ಟೆವು. ಯಾಕಂದರೆ ಪಾಪದ ಸಂಬಳವು ಮರಣವು; ಆದರೆ ದೇವರ ಕೃಪೆಯ ವರವು ನಮ್ಮ ಕರ್ತನಾದ ಯೇಸುವಿನಲ್ಲಿರುವ ನಿತ್ಯಜೀವವು. ರೋ. ೬, ೩. ೪. ೨೩.

ಇಂಗ್ಲಿಷ.		ಚಾಂದ್ರಮಾನ.			ಸೌರಮಾನ.		ಮಹಮ್ಮದಿ.	
ತಾರೀಖು.	ವಾರ.	ತಿಂಗಳು.	ತಿಥಿ.	ಘಳಿಗೆ.	ತಿಂಗಳು.	ತಾರೀಖು.	ತಿಂಗಳು.	ತಾರೀಖು.
೧	ಬು	ಕಾರ್ತಿಕ	೧೨	೧೦		೧೭	ರಜಬ್	೨೫
೨	ಗು		೧೩	೧೦ II		೧೮		೨೬
೩	ಶು		೧೪	೧೨ II		೧೯		೨೭
೪	ಶ		●	೧೫ II		೨೦		೨೮
೫	ಆ	ಮಾರ್ಗಶಿರ	೧	೨೦	ವೃಶ್ಚಿಕ	೨೧		೨೯
೬	ಸೋ		೨	೨೪ II		೨೨		೧
೭	ಮಂ		೩	೩೦		೨೩		೨
೮	ಬು		೪	೩೫ I		೨೪		೩
೯	ಗು		೫	೪೦		೨೫		೪
೧೦	ಶು		೬	೪೪ I		೨೬		೫
೧೧	ಶ		೭	೪೬ I		೨೭		೬
೧೨	ಆ		೮	೪೮		೨೮		೭
೧೩	ಸೋ		೯	೪೯ I		೨೯		೮
೧೪	ಮಂ		೧೦	೪೮ II		೩೦		೯
೧೫	ಬು		೧೧	೪೬ II		೧	ಶಾಬಾನ್	೧೦
೧೬	ಗು		೧೨	೪೩ II		೨		೧೧
೧೭	ಶು		೧೩	೩೯ II		೩		೧೨
೧೮	ಶ		೧೪	೩೪ III		೪		೧೩
೧೯	ಆ		◎	೨೯ II		೫		೧೪
೨೦	ಸೋ	ಪುಷ್ಯ	೧	೨೪		೬		೧೫
೨೧	ಮಂ		೨	೧೭	ಧನು	೭		೧೬
೨೨	ಬು		೩	೧೨ I		೮		೧೭
೨೩	ಗು		೪	೬ III		೯		೧೮
೨೪	ಶು		೫	೧ II		೧೦		೧೯
೨೫	ಶ		೭	೫೩		೧೧		೨೦
೨೬	ಆ		೮	೫೦ I		೧೨		೨೧
೨೭	ಸೋ		೯	೪೮ II		೧೩		೨೨
೨೮	ಮಂ		೧೦	೪೮		೧೪		೨೩
೨೯	ಬು		೧೧	೪೮ III		೧೫		೨೪
೩೦	ಗು		೧೨	೫೨ I		೧೬		೨೫
೩೧	ಶು		೧೩	೫೪		೧೭		೨೬

ವಿಶೇಷವಾದ ದಿವಸಗಳು.

೫	ಆ	ಕ್ರಿಸ್ತನ ಆಗಮನದ ೨ನೇ ಆದಿತ್ಯವಾರ. ಲೂಕ. ೨೧, ೨೫–೩೩. ರೋ. ೧೫, ೪–೧೩.
೧೦	ಶು	*ಸುಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯ ಷಷ್ಠಿ.
೧೨	ಆ	ಕ್ರಿಸ್ತನ ಆಗಮನದ ೩ನೇ ಆದಿತ್ಯವಾರ. ಮತ್ತಾ. ೧೧, ೨–೧೦. ೧ಕೊರಿ. ೪, ೧–೫.
೧೬	ಗು	*ಮುಕ್ಕೋಟಿದ್ವಾದಶಿ.
೧೯	ಆ	ಕ್ರಿಸ್ತನ ಆಗಮನದ ೪ನೇ ಆದಿತ್ಯವಾರ. ಯೋ. ೧, ೧೯–೨೮. ಫಿಲಿ. ೪, ೪–೭. *ದತ್ತಜಯಂತಿ.
೨೧	ಮಂ	†ಅಪೊಸ್ತಲನಾದ ಥೋಮನ ದಿನ. ಯೋ. ೨೦, ೨೪–೩೧. ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಅತಿ ಸಣ್ಣ ಹಗಲು.
೨೫	ಶ	ಕ್ರಿಸ್ತನ ಜನ್ಮದಿನ. ಯೋ. ೧, ೧–೧೪. ಇಬ್ರಿ. ೧, ೧–೧೨.
೨೬	ಆ	ಕ್ರಿಸ್ತನ ಜನ್ಮದ ಮೇಲಿನ ಆದಿತ್ಯವಾರ. ಮತ್ತಾ. ೧, ೧೮–೨೫. ಗಲಾ. ೪, ೧–೭. †ರಕ್ತಸಾಕ್ಷಿಯಾದ ಸ್ತೆಫನನ ದಿನ. ಅಪೊ. ಕೃ. ೭, ೫೫–೬೦.

ತಗಲುವ ಹಾಗೆ ಇದೆ. ಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ ಪಶ್ಚಿಮ ಕಡೆಗೆ ಇಳಿಯಿತು, ಅರ್ಧ ಮಾತ್ರವೇ ಕಾಣುತ್ತದೆ, ಮತ್ತೊಂದು ಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ ಕಿಲುಬಾಕಿ ಮಾತ್ರವೇ. ಚೆನ್ನಾಗಿ ನೋಡುವಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಸೂರ್ಯನು "ಮನೆಗಪ್ಪಣೆ" ಹೇಳಿ ಆಯಿತು. ಸೂರ್ಯವು ಕಂತಿತು. ಈ ಪ್ರಕಾರ ಸೂರ್ಯವು ದಿನ ದಿನ ಮಾಡುತ್ತಾ ಇರುತ್ತದೆ.

ಆದರೆ ರಾತ್ರಿಯಲ್ಲಿ ಸೂರ್ಯನು ಎಲ್ಲಿರುತ್ತಾನೆ? ನಿದ್ರೆ ಅವನಿಗೆ ಹ್ಯಾಗೂ ಇಲ್ಲ ನಿಶ್ಚಯ. ಒಂದು ಮೇರು ಪರ್ವತದ ಹಿಂದಗಡೆಯಲ್ಲಿ ಹೋಗುವ ಕಾರಣ, ನಮಗೆ ಕತ್ತಲೆ ಆಗುತ್ತದೆ! ಈ ಪ್ರಕಾರ ಹಿಂದು ಜನರು ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದರು. ಪಂಚಾಂಗ ಓದುವವರಿಗೆ

ಈ ಮಾತು ಒಪ್ಪದು. ಒಂದು ಸಾರಿ ಒಬ್ಬ ಹುಡುಗನ, ಹತ್ತರ, ಸೂರ್ಯ ರಾತ್ರಿಯಲ್ಲಿ ಇರುವದು ಎಲ್ಲಿ ಎಂತಾ ಕೇಳಿದಾಗ, ಅವನು ಕೊಟ್ಟ ಜವಾಬು ಏನಂದರೆ: "ಅದೋ, ಅದು ನಾ ಬೇಕಾದರೆ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಸೂರ್ಯನು ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ಹೊರಟು ಸಾಯಂಕಾಲ ಪರ್ಯಂತ ಯಾವ ಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ ನಡೆದನೋ, ಅದೇ ಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ ತಿರಿಗಿ ಪಶ್ಚಿಮದಿಂದ ಪೂರ್ವಕ್ಕೆ ಹೋಗುತ್ತಾನೆ. ಆದರೆ ರಾತ್ರಿಯಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಕತ್ತಲೆಯಾಗಿರುವ ಕಾರಣ, ನಮಗೆ ಸೂರ್ಯ ಕಾಣುವದಿಲ್ಲ, ಅಷ್ಟೆ." ಆದರೆ ಓದುವವರೆ, ನಗಬೇಡಿರಿ. ಹುಡುಗರ ಮಾತು ಹುಡುಗರಿಗೆ, ತಿಳಿಯದವರ ಮಾತು ತಿಳಿಯದವರಿಗೆ. ಆದರೆ ಈ ಸಂಗತಿಯು ಚೆನ್ನಾಗಿ ತಿಳಿಯ ಬರುವ ಮುಂಚೆ, ಸಾಧಾರಣ ಜನರಿಗೆ ಸುಲಭವಾಗಿತ್ತೆಂತಾ ನೆನಸ ಬಾರದು. ಈಗ ನಾವು ಮುಂದೆ ವಿಚಾರಿಸುವಾ.

ಐವತ್ತಾರನೆ ವರ್ಷದ ಪಂಚಾಂಗದಲ್ಲಿ, ಭೂಮಿಯ ವಿಷಯ ಮಾತಾಡುವಾಗ್ಗೆ, ಅದೆಷ್ಟಾ ದೊಡ್ಡದಾಗಿರುತ್ತದೆ ಎಂಬುದನು ಹೇಳಿದ್ದೇವೆ. ಈ ದೊಡ್ಡ ಭೂಮಿಯು ಗಾಜಿನ ಹಾಗೆ ಒಂದು ಕಡೆಯಿಂದ ಮತ್ತೊಂದು ಕಡೆಗೆ ನೋಡುವ ಹಾಗೆ ಪ್ರಕಾಶಭೇದ್ಯವಾಗಿರುವದಿಲ್ಲ. ಒಬ್ಬ ಮನುಷ್ಯನು ದೀಪದ ಮುಂದೆ ನಿಂತು ಕೊಳ್ಳಲಿ. ಅವನ ಶರೀರದ ಮುಂದಗಡೆಯು ಬೆಳಕಿನಿಂದ ಪ್ರಕಾಶವಾಗಿ ಕಾಣುತ್ತದೆ, ಆದರೆ ಹಿಂದಗಡೆಯಲ್ಲಿ ರಾತ್ರಿಯ ಹಾಗೆ ಕತ್ತಲೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಭೂಮಿಗೆ ಸಹಾ ಅದೇ ಸಂಭವಿಸುತ್ತದೆ. ಭೂಮಿಯು ಪ್ರಕಾಶಪ್ರತಿಬಂಧಕವಾಗಿರುವದರಿಂದಲೂ, ಗೋಳವಾಗಿರುವದರಿಂದಲೂ, ಸೂರ್ಯನ ಬೆಳಕು ಒಂದೇ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಅರ್ಧ ಭಾಗಕ್ಕೆ ಮಾತ್ರವೇ ಬರುತ್ತದಲ್ಲದೆ, ಎಲ್ಲಾ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಏಕ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಬೆಳಕಾಗುವದಿಲ್ಲ. ಆ ಹುಡುಗನು ಹೇಳಿದ ಪ್ರಕಾರ, ಸೂರ್ಯವು ಹಗಲಲ್ಲಿ ಹೋದ ಮಾರ್ಗದಿಂದಲೇ ರಾತ್ರಿಯಲ್ಲಿ ತಿರಿಗಿ ಬರುವದಾದರೆ, ಆಚೆಯ ಅರ್ಧ ಗೋಳದಲ್ಲಿರುವವರಿಗೆ ಪ್ರಾತಃಕಾಲವಾಗಿ, ಅದರ ಮೇಲೆ ಮಧ್ಯಾಹ್ನ, ಅದರ ಮೇಲೆ ಸಾಯಂಕಾಲ, ಅದರ ಮೇಲೆ ರಾತ್ರಿ ಮುಂತಾದ್ದು ಆಗದೆ, ಮರ ಗಿಡ ಹುಲ್ಲು, ಫಲ ಧಾನ್ಯ ಮುಂತಾದ್ದು ಬೆಳೆಯದೆ ಮಹಾ ಕಷ್ಟಕಾಲ ಬರುವದಾದೀತು. ಆದರೆ ಈ ಪ್ರಕಾರ ಆಚೆಕಡೆಯಲ್ಲಿ ಇರುವವರಿಗೆ ಆಗ ಬೇಕೆಂತಾ, ಓದುವವರು ಅಪೇಕ್ಷಿಸಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲಾ. ಸೂರ್ಯನು ನಮಗೆ ಹಗಲು ಮಾಡಿ ಆದ ಬಳಿಕ ತಾನು, ಆಚೆಕಡೆಯಲ್ಲಿ ಇರುವವರಿಗೂ ಹಾಗೆಯೇ ಪ್ರಕಾಶ ಕೊಟ್ಟು, ತನ್ನ ಬೆಳಕಿನಿಂದಲೂ ಕಾವಿನಿಂದಲೂ ಮನುಷ್ಯರನ್ನು ಸಂತೋಷ ಪಡಿಸುತ್ತಾನೆ. ಈ ಪ್ರಕಾರ ನಮಗೆ ಹಗಲಿರುವಾಗ್ಗೆ ಅವರಿಗೆ ಇರುಳು, ಮತ್ತು ನಮಗೆ ಇರುಳಿರುವಾಗ್ಗೆ, ಅವರಿಗೆ ಹಗಲು.

ಅದೆಲ್ಲಾ ಆಯಿತಲ್ಲಾ, ಆದರೆ. ಸೂರ್ಯನು ಭೂಮಿಯ ಸುತ್ತಲೂ ದಿನ ದಿನ ಹೊಂದು ಸಾರಿ ಸುತ್ತಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾನೇನು? ಸುತ್ತಿ ಬರುತ್ತಾನೆಂಬ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಜವಾಬು ಕಾಣುವಾ, ಸ್ವಲ್ಪ ತಾಳಿ! ಸೂರ್ಯನು ಭೂಮಿಯ ಸುತ್ತಲು ತಿರುಗಾಡುತ್ತಾನೆಂಬ ಹಾಗೆ ಕಾಣುತ್ತದೆ ಸರಿ, ಆದರೆ ಅದು ಹಾಗೆ ಕಾಣುತ್ತದೆ ಮಾತ್ರ. ಪೂರ್ವದ ಯವನರೂ, ಜ್ಯೋತಿಷ ತಿಳಿದ ಪೂರ್ವದ ಹಿಂದು ಜನರೂ ಈ ಸಂಗತಿಯನ್ನು ಸಮವಾಗಿ ತಿಳಕೊಂಡರು. ಆರ್ಯ ಭಟ್ಟ ಹೇಳುವದೇನೆಂದರೆ: "ಅನುಲೋಮ ಗತಿರ್ನೌಸ್ಥಃ ಪಶ್ಯತ್ಯಚಲಂ ವಿಲೋಮಗಂ ಯದ್ವತ್, ಅಚಲಾನಿ ಭಾನಿ ತದ್ವತ್ ಸಮಪಶ್ಚಿಮಗಾನಿ ಲಂಕಾಯಾಂ॥" ಇದರ ಅರ್ಥ ಏನಂದರೆ: "ದೋಣಿಯಲ್ಲಿ ಕೂತುಕೊಂಡು ಮುಂದಗಡೆಯಲ್ಲಿ ಹೋಗುವವನು ಅಚಲವಾಗಿ (ತೀರದಲ್ಲಿ) ಇರುವ ವಸ್ತುವನ್ನು ಹಿಂದುಗಡೆಗೆ ನಡಿಯುವಂತೆ ಹ್ಯಾಗೆ ನೋಡುತ್ತಾನೋ, ಹಾಗೆಯೇ ಸಿಂಗಲದ್ವೀಪದಲ್ಲಿ ನಿಂತವನು ಅಚಲವಾಗಿರುವ ನಕ್ಷತ್ರಗಳನ್ನು ಪಶ್ಚಿಮ ಕಡೆಗೆ ಹೋಗುವಂತೆ ನೋಡುತ್ತಾನೆ." ಹೀಗೆ ವಿದ್ವಾಂಸರು ವಿಲಾಯತಿಯಲ್ಲಿಯೂ, ಹಿಂದುದೇಶದಲ್ಲಿಯೂ ಕೂಡಾ ಸ್ಥಿತಿಯನು ಗ್ರಹಿಸಿದರೂ, ವಿಲಾಯತಿಯ ಸಾಧಾರಣ ಜನರು ನಂಬ ಬೇಕಾದರೆ ಸುಮಾರು ೨೦೦೦ ವರ್ಷ ಕಳೆದು ಹೋಗ ಬೇಕಾಯಿತು. ಹಿಂದುಜನರಿಗೂ ಹಾಗೆಯೇ ಸಂಭವಿಸಿತು. ಅವರ ಪೂರ್ವಜರು ಏನೇನು ಸುಳ್ಳು ಕಥೆಗಳನ್ನು ಬರೆದರೂ, ನಂಬಿದರು, ಆದರೆ ಗಣಿತದಿಂದಾ ಸಿದ್ಧಾಂತ ಮಾಡಿ ಬರೆದ ಸತ್ಯ ಸಂಗತಿಗಳನ್ನು ನಂಬಲಿಕ್ಕೆ ಹೋಪ್ಪಿ ಕೊಳ್ಳಲಿಲ್ಲಾ. ಸಮಸ್ತ ವಿದ್ಯೆಗಳು ಹ್ಯಾಗೋ, ಹಾಗೆಯೇ ಜ್ಯೋತಿಷ ಸಹಾ ವಿಲಾಯತಿಯವರ ಹೊಸುಕಿ ವಾಗಿ ಹಿಂದು ದೇಶದವರಿಗೆ ನವ್ಯರೀತಿಯಲ್ಲಿಯೂ ಹಿತಕರವಾಗಿಯೂ ಪ್ರಾಪ್ತಿಯಾಗಲಿಕ್ಕೆ ಕಾರಣ ಇರುವದ

೧೭೦೭ ಕರ್ತನಿಗೆ ವಿರೋಧವಾಗಿಯೂ ಅವನ ಅತ್ಯಧಿಕ್ಯ

ರಿಂದಾ, ನಕ್ಷತ್ರಗಳು ಅಚಲವಾಗಿದವೆಂಬುದನ್ನು ವಿ
ಯಿಂದಾ ಸ್ಥಾಪಿಸಿದ ವಿಜ್ಞಾನಿಯವನಾದ ಮಹಾ
ಶ್ರೀ ಪಡಕೊಂಡ ಕಾಪರ್ನಿಕ ಯೆಂಬವನ ಚರಿತ್ರ
ಬಾರಿಸ ಬೇಕು. ಇದು ಬರುವ ಸರ್ತಿ.

ದಿಲ್ಲಿ.

Delhi.

ಕಳೆದ ೧೮೭೭ ನೇ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಹಿಂದುಸ್ಥಾನದ ಚಿ
ಹಾಬುದಂತೆಯಿಂದಾ ದಿಲ್ಲಿಯು ಶಿರಿಗೆ ಅನೇಕರ ಆ
ಲೋಚನೆಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಶಸ್ತವಾಯಿತು. ಆ ಪಟ್ಟಣದ ಪೂ
ರ್ವದ ಮಹಿಮೆಯನ್ನೂ, ಕೀರ್ತಿಯನ್ನೂ ವರ್ಣಿಸುವ
ದು ದುರ್ಲಕ್ಷ. ೧೮೫೭ ನೇ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಸಹಾ ಅ
ಲ್ಲಿದ್ದ ಅರಮನೆ, ಗೋಪುರಗಳು, ಮಶೀದಿಗಳು ಮುಂ
ತಾದ ಮಹಾ ಮಹಾ ಆಲಯಗಳು ಆಶ್ಚರ್ಯಕರವೆಂ
ತಾ ನೋಡಿದವರೆಲ್ಲರೂ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಆದಾಗ್ಯೂ ಅ
ದರ ಮೊದಲಿನ ಸ್ಥಿತಿಗೂ ಈಗಿನ ಸ್ಥಿತಿಗೂ ಬಹಳ
ಹೆಚ್ಚುಕಡಿಮೆ ಅದೆ. ಈಗ ಸುಮಾರು ೨೦೦ ವರ್ಷ
ದ ಮುಂಚೆ ಬೆರ್ನಿಯರ್ ಯೆಂಬ ವಿಲಾಯತಿಯ
ವನಾದ್ದನು ಆ ನಗರಕ್ಕೆ ಬಂದಾಗ್ಯೆ, ಔರಂಗಜೇಬನು
ಪಾದಶಾಯನ ಅಧಿಕಾರ ಮಾಡಿದನು. ೧೬೬೩ ನೇ
ಇಸವಿಯ ಜೂಲಾಯಿ ೧ ಲ್ಲು ಮೇಲೆ ಹೇಳಿದವನು ಬರ
ದ್ದೇನಂದರೆ:

"ಈಗಿನ ಮೊಗಲ ಪಾದಶಾಯನಾದ ಔರಂಗಜೇಬ
ನ ತಂದೆ ಶಹಾಜಹಾನನು ಹಳೇ ದಿಲ್ಲಿಯ ಸಮೀಪ
ದಲ್ಲಿ ಹೊಸ ನಗರವನ್ನು ಕಟ್ಟಿ, ತನ್ನ ಹೆಸರಿನ ಕೀರ್ತಿ
ಯನ್ನು ಅಳಿಯದ ಹಾಗೆ ಮಾಡ ಬೇಕೆಂತಾ ಆಲೋ
ಚಿಸಿದನು. ಈ ಹೊಸ ರಾಜಧಾನಿಗೆ, ತನ ಸ್ವಂತ ಹೆ
ಸರಿನ ಪ್ರಕಾರ, ಶಹಾಜಹಾನಬಾದ ಯೆಂಬ ಹೆಸರಿಟ್ಟ
ನು. (ಸಾಧಾರಣವಾಗಿ ಜಹಾನಬಾದ್ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದರು.)
ಅದರ ಮುಂಚೆ ಪಾದಶಾಯನ ಅರಮನೆಯು ಆಗ್ರಪಟ್ಟ
ಣದಲ್ಲಿ ಇತ್ತು, ಆದರೆ ಅಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಶೆಖೆ ಇರುವದ
ರಿಂದಾ, ಮಹಾರಾಜನಂಥವನಿಗೆ ಯೋಗ್ಯವಲ್ಲಾ ಯೆಂ
ಬದಾಗಿ, ದಿಲ್ಲಿಯಲ್ಲಿ ಅರಮನೆ ಕಟ್ಟಿ, ದರ್ಬಾರ ನಡಿಸಿದ
ನು. ಈ ನಗರಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದ ಕಲ್ಲು ಮುಂತಾದ್ದನ್ನು ಹಾಳು
ಬಿದ್ದ ಹಳೇ ದಿಲ್ಲಿಯಿಂದಾ ತರಿಸಿದನು. ಆದ್ದರಿಂದ ಅ

ಗಾಧವಾಗಿಯೂ ಶೂರಾಜರು ನಿಂತು ಕಾಳ್ಳುತ್ತಾರೆ,

ಕದು ಈ ಸಂಗತಿ ಚಂದಾಗಿ ತಿಳಿಯದೆ, ಹಳೇ ದಿಲ್ಲಿ
ಯೂ ಹೊಸ ದಿಲ್ಲಿಯೂ ಹಾಂದೇ ಯೆಂಬ ಹಾಗೆ
ನುಡಿ ಬಿಡುತ್ತಾರೆ, ಆದಾಗ್ಯೂ ಹಿಂದುಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಅ
ಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಜಹಾನಬಾದ್ ಯೆಂತಾ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ.
ಈ ಹೊಸ ನಗರವು ಕಗ್ಗದ ಬೈಲಿನಲ್ಲಿ, ಜಮ್ನಾ (ಯ
ಮುನಾ) ನದಿಯ ತೀರಗಳಲ್ಲಿ ಅರ್ಧಚಂದ್ರದಾಕಾರದಿಯಾ
ಗಿ ಕಟ್ಟಿಯದೆ. ಆಚೆಗೆ ಹೋಗುವದಕ್ಕೆ ದೋಣಿಗಳ ಸಂ
ಕವದೆ."

ಮೇಲೆ ಹೇಳಿದ ಸಂಗತಿಯನ್ನು ಬರದ ಬೆರ್ನಿಯರ
ಧಾರಯು ದಿಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದಾಗ್ಯೆ, ಹಳೇ ನಗರವೂ ಹೊ
ಸ ನಗರವೂ ಹಾಟ್ಟಿ ಇದ್ದವು, ಆದರೆ ಅದೆಲ್ಲಾ ಹಾ
ಳು ಬಿದ್ದದೆ. ಅವನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಇದ್ದ ಒಮ್ರಾ ಯೆಂಬ
ಮುಸಲ್ಮಾನ ಶ್ರೀಮಂತರ ಮನೆಗಳನ್ನು ವರ್ಣಿಸಿ ಅವ
ನು ಹೇಳುವದೇನಂದರೆ:

"ಒಮ್ರಾರ ಮನೆಗಳು, ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ನದಿಯ ತೀರದಲ್ಲಿ
ಯೂ ನಗರದ ಸಮೀಪದಲ್ಲಿಯೂ ಕಟ್ಟಿ ಇದ್ದರೂ, ಅ
ನೇಕ ಮನೆಗಳು ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಇರುತ್ತವೆ. ಈ ಶೆಖೆಯು
ಳ್ಳ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಹಾಂದು ಮನೆಯು ರಮ್ಯವೆಂತಾ
ಆಗ ಬೇಕಾದರೆ, ಸೌಖ್ಯಕ್ಕೆ ಯೋಗ್ಯವಾಗಿಯೂ ನಾಲ್ಕು
ಕಡೆಯಿಂದಲೂ ಗಾಳಿ ಬೀಸುವದಕ್ಕೆ ತಕ್ಕದಾಗಿಯೂ, ಮು
ಖ್ಯವಾಗಿ ಬಡಗಲಾಗಿನ ಗಾಳಿ ಹೊಳಗೆ ಬೀಸುವದಕ್ಕೆ ಹಾ
ಳ್ಳೇದಾಗಿಯೂ ಇರ ಬೇಕು. ಮನೆಯು ಶಾಭಿಯೆಂತಾ ಹೇ
ಳ ಬೇಕಾದರೆ, ಅದಕ್ಕೆ ಅಂಗಣಗಳೂ, ತೋಟಗಳೂ, ಮ
ರಗಳೂ, ಕೆರೆಗಳೂ, ಮಧ್ಯರಂಗದಲ್ಲಿಯಾಗಲಿ ದ್ವಾರದಲ್ಲಿ
ಯಾಗಲಿ ಸಣ್ಣ ಕಾರಂಜಿಗಳೂ, ಛಂದವಾದ ನೆಲಮಾಳಿಗೆ
ಗಳೂ ಇರ ಬೇಕು. ಈ ನೆಲಮಾಳಿಗೆಗಳಲ್ಲಿ ದೊಡ್ಡ ಪಂ
ಕಗಳಿರುತ್ತವೆ, ಮತ್ತು ಅಲ್ಲಿ ತಂಪಾಗಿರುವದರಿಂದ, ಹಾ
ಳ್ಳೇ ಬಿಸಲಿನ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಅಂದರೆ, ಮಧ್ಯಾನ್ಹದಿಂದ
೫ ಘಂಟೆವರೆಗೆ ಅಲ್ಲಿ ವಿಶ್ರಮಿಸಿ ಕಾಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಕೆಲವರು
ಅಂಥಾ ನೆಲಮಾಳಿಗೆ ಮಾಡಿಸದಿದ್ದರೆ, ಹುಲ್ಲಿನಿಂದಾಗ
ಲಿ, ಮುಡಿವಾಳದಿಂದಾಗಲಿ ಸಣ್ಣ ಕೋಣೆಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿ
ಸುತ್ತಾರೆ. ಸಮೀಪದಲ್ಲಿ ನೀರು ಸಾಕಷ್ಟು ಇರಲಾಗಿ, ಚಾ
ಕರಿಯವರು ಪಾತ್ರೆಗಳಲ್ಲಿ ನೀರು ತಂದು ಹಾಕಿನತ
ದೆಯಲ್ಲಿ ಹೊಯ್ಯುತ್ತಾ ಇರುತ್ತಾರೆ. ಹಾಂದು ಮನೆಯು
ಅತಿ ಸುಂದರವೆಂತಾ ಅನಿಸಿಕಾಳ್ಳ ಬೇಕಾದರೆ, ಅದು ದಾ

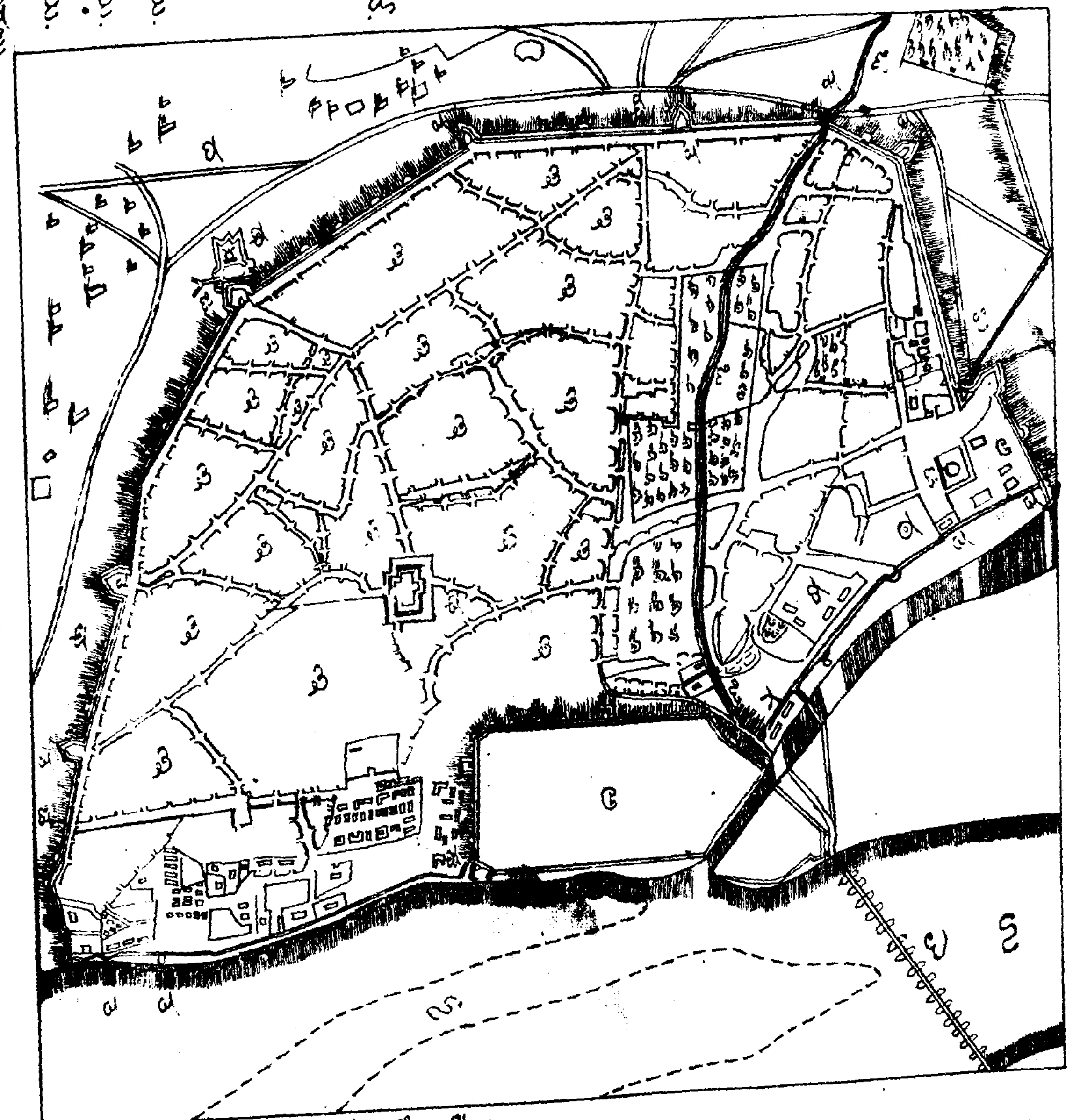

[illegible] ಮತ್ತು [illegible]

[illegible]

ಗ್ಯ [illegible] ಹಾಗೆ [illegible], ಆದರೆ ಅದೆಲ್ಲಾ ಯಥಾರ್ಥವಾದ [illegible].

"ಅರಸನು [illegible] ಸಿಂಹಾಸನದಲ್ಲಿ ಕುಳಿತಿದ್ದನು. [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

ಕ. ಹಿಂದುಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ [illegible] ಕಾಲ

[illegible]

"ಹಿಂದುಸ್ಥಾನದ ಅನೇಕ [illegible] ಅರ
ಸು ಸಂತಾನದವರನ್ನಾಗಲೀ ಪ್ರಮಂಡಲನ್ನಾಗಲೀ ಬಹ
ಯಷ್ಟು ಮಂತ್ರಾನವರಾದ ಧಾರೆಗಳನ್ನಾಗಲಿ ಸ್ಥಾಪಿಸಲಿ

[illegible]

ವ ಸ್ವಭಾವದ ಹಿಂದಿನಿಂದಲ್ಲದೆ, ಬೇರಾದಲ್ಲ.

"ಈ ದುರದೃಷ್ಟದ ದೇಶದ ಸ್ಥಿತಿಯು ಪ್ರಬಲ
ವಾಗುವ ಮತ್ತೂ ಕಾಯಿಯಿಂದ ಪೋಷಿತಗುತ್ತದೆ.
ಅದ್ಯಾದರೆ, ಅದನು ಯಾವಾಗಲೂ, ಮುಖ್ಯವಾಗಿ
ವಿಶೇಷವಾದ ಯುದ್ಧ ಆರಂಭವಾಗದ್ದರೆ ಅಂಥಾ ಸ

[illegible]

ಯುವ ವಸ್ತುವು ಯೆಷ್ಟು ಕಡಿಮೆಯಾದ್ದಿತ್ತು?"

ಮುಸಲಮಾನರ ಅಧಿಕಾರದ ಅತಿ ಪೂನ ಕೀರ್ತಿಯುಳ್ಳ
ಕಾಲಗಳಲ್ಲಿ ಜನರ ಸ್ಥಿತಿಯು ಹೀಗಾದ ಮೇಲೆ, ಅಂಥಾ

ಸಂಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ಎಂಥ ಪೆಟ್ಟು ಬಿತ್ತು! ಅದಕ್ಕೆ ಮುಸಲ್ಮಾನರು ತಾವು ಇಂಥಾ ದರ್ಬಾರ ಎಂಬ ಹೆಸರಿಟ್ಟರು. ಅಂದರೆ, ಕುರುಡ ಸಂಸ್ಥಾನ.

ಶೈವ ೧೮೧೬ ನೇ ಇಸವಿಯಲ್ಲಿ ಮಂಗಳೂರಿನ [illegible] ಕ್ರೈಸ್ತರ ಮಿಶನ್ ಛಾಪಖಾನೆಯಲ್ಲಿ ಕೊಡಗಿನ ಲಿಂಗರಾಜೇಂದ್ರ ನ ಪುತ್ರನ ಮಗ ವೀರರಾಜೇಂದ್ರ ಒಡೆಯನು ಬರೆದ "ರಾಜೇಂದ್ರನಾಮೆ" ಎಂಬ ಕೊಡಗು ದೇಶದ [illegible] ಚರಿತ್ರೆಯು ಛಾಪೆ ಆಯಿತು. ಸಂಬಂಧ [illegible] ಆ ಪುಸ್ತಕದಿಂದ ಕೆಲವು [illegible] ಭಾಗಗಳನ್ನು [illegible], ಸಂಕ್ಷೇಪವಾಗಿ [illegible].

ಕುಂಪಣಿ ಸರಕಾರದ ಬಲಿಷ್ಠ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು [illegible] ಬರುವನು ಕಂಡು, ತನ್ನ [illegible] ಶ್ರೀರಂಗಪಟ್ಟಣದಲ್ಲಿ ಆಳಿ ಕಾದಿರುವ ಟಿಪ್ಪುಸುಲ್ತಾನನು [illegible] ಕೊಟ್ಟಿದ್ದ [illegible], ಫ್ರೆಂಚ ಸರಕಾರದ ಸಹಾಯವನ್ನು [illegible]. [illegible] ಸರಕಾರದ [illegible] ಕೊಡಗಿನ ವೀರರಾಜೇಂದ್ರ [illegible] ಉಪಾಯ [illegible]. ಫ್ರೆಂಚ ಸೈನ್ಯವು [illegible] ಬರುವದು [illegible]. [illegible] ಟಿಪ್ಪುಸುಲ್ತಾನನು [illegible] ಉಪಾಯಗಳ [illegible].

ಕೊಡಗಿನ ವೀರರಾಜೇಂದ್ರ ಒಡೆಯನು, ಜನರಲ್ ಸ್ಟುಅರ್ಟ, [illegible] ಎಂಬ ಕುಂಪಣಿಯವರ ಕಡೆ [illegible] ಇಂಗ್ಲಿಷ ಸರದಾರರು [illegible] ವರ್ಷದ [illegible] ಪ್ರಸಾದ

"[illegible] ಸಿದ್ಧೇಶ್ವರ ಗದ್ದಿಗೆ [illegible] ಟಿಪ್ಪುಸುಲ್ತಾನ [illegible] ಶಿಷ್ಯರು [illegible] ಸಿದ್ಧೇಶ್ವರ [illegible] ಇಂಗ್ರೇಜ [illegible] ಟಿಪ್ಪುಸುಲ್ತಾನನು [illegible] ಗಡ್ಡೆ [illegible] ಬಳಿಗೆ [illegible] ಟಿಪ್ಪುಸುಲ್ತಾನನ [illegible] ಮಹಾರಾಜರು [illegible] ಇಂಗ್ರೇಜ [illegible] ಟಿಪ್ಪುಸುಲ್ತಾನ [illegible] ಜನರಲ್ ಸಾಹೇಬರು [illegible] ಸಿದ್ಧೇಶ್ವರನ ಗದ್ದಿಗೆ [illegible] ಜನರಲ್ ಮುಂತ್ರಿ ಸಾಹೇಬರು, ಜೇಮ್ಸ ಟಿಪ್ಪು ಸಾಹೇಬರು, ಎರಡು ಪಟಾಲಂ ಮುಂದಿ [illegible] ಟಿಪ್ಪುಸುಲ್ತಾನ [illegible] ಇಂಗ್ರೇಜ [illegible] ಟಿಪ್ಪುಸುಲ್ತಾನನು [illegible] ಕೊಡಗಿನ ಟಿಪ್ಪುಸುಲ್ತಾನನ [illegible] ವೀರರಾಜೇಂದ್ರನೊಡೆಯ [illegible] ಮಹಾರಾಜರು [illegible] ಭಾವನೆಯ [illegible]

ಟಿಪ್ಪುಸುಲ್ತಾನನು ಬಂದರೆ, ಬಂದಾಗ ಉಪಾಯ ಮಾಡಬೇಕು. ಮಹಾರಾಜರು [illegible] ನೂರಾಐವತ್ತು ಕೊಡಗ ಜನ [illegible] ಕೊಡಗ [illegible] ಉತ್ಸವಗಳ [illegible] ಕೊಡಗು ಜನ [illegible].

[illegible] ಸಿದ್ಧೇಶ್ವರನ ಗದ್ದಿಗೆ [illegible] ಜನರಲ್ [illegible] ಸಾಹೇಬರು ಇಂಗ್ರೇಜ [illegible] ಟಿಪ್ಪುಸುಲ್ತಾನನು [illegible] ಸಿದ್ಧೇಶ್ವರನ ಗದ್ದಿಗೆ [illegible] ಜನರಲ್ [illegible] ಸಾಹೇಬರು [illegible].

ಆವಾಗ್ಯೆ ಜನರಲ್ ಮುಂತ್ರಿ ಸಾಹೇಬರು, ಮೇಜರ ಡಿಜಿಸಿ ಸಾಹೇಬರು ಎರಡು ಪಟಾಲಂ ಇಂಗ್ರೇಜ [illegible] ಟಿಪ್ಪುಸುಲ್ತಾನನ ಮುಂದಿಗೂ ಮುಖ್ಯ [illegible] ಟಿಪ್ಪುಸುಲ್ತಾನನ [illegible] ಇಂಗ್ರೇಜ ಪಟಾಲಮಿನ [illegible] ಟಿಪ್ಪುಸುಲ್ತಾನನ [illegible] ಇಂಗ್ರೇಜ ಪಟಾಲಂ [illegible] ಉಪಾಯ [illegible].

[illegible] ಸಿದ್ಧೇಶ್ವರನ ಗದ್ದಿಗೆ [illegible] ಜನರಲ್ [illegible] ಸಾಹೇಬರು, [illegible] ಎರಡು ಪಟಾಲಂ [illegible] ಮಹಾ [illegible]

ರಾಜರು [illegible] ಜನರಲ್ ಸಾಹೇಬರ [illegible] ಕೂಡೆ ಆ [illegible].

[illegible] ಕೊಡಗಿನ [illegible] ಟಿಪ್ಪುಸುಲ್ತಾನನ [illegible] ಸಿದ್ಧೇಶ್ವರನ ಗದ್ದಿಗೆ [illegible] ಜನರಲ್ [illegible] ಸಾಹೇಬರು ಎರಡು [illegible] ಟಿಪ್ಪುಸುಲ್ತಾನನ ಮುಂದಿಗೂ [illegible].

ಈ ಉಪಾಯ [illegible], ಜನರಲ್ [illegible] ಸಾಹೇಬರು ಆ [illegible] ಧೈರ್ಯ ಶಕ್ತಿ [illegible] ಶೌರ್ಯವನ್ನು ಈ ಮೇರೆ [illegible] ಟಿಪ್ಪುಸುಲ್ತಾನನ [illegible].

ಈ ಪ್ರಕಾರ [illegible] ಟಿಪ್ಪುಸುಲ್ತಾನನ ಕಡೆ [illegible] ಟಿಪ್ಪುಸುಲ್ತಾನನ ಕಡೆ [illegible] ಟಿಪ್ಪುಸುಲ್ತಾನನು [illegible] ಜನರಲ್ [illegible]

ಗೂಗೆ ತಾ ೭ ಯು. ಚಂದ್ರಮಾನ ದಿವಸ, ಅಲ್ಲಿಂದಾ ನಂದು ಸಮೇತ ಕೂಡಾಗ ಪಟ್ಟಣದ ಕಡೆಗೆ ಹೋದರು.

ಜನರಾಲ್ ಇಷ್ಟ್ಯಾರ್ಟ ಸಾಹೇಬ ಬಹದ್ದೂರರವರು, ಜನರಾಲ್ ಹಾರ್ಟ್ಲಿ ಸಾಹೇಬರು, ಕರ್ನಲ ಕಪಿತಾನ್ ಮಾಲಿಸಿ ಸಾಹೇಬರು ಸಹಾ ಕೂಡಿ, ಮಹಾರಾಜರವರ ಸಂಗಡ ಹೇಳಿದ್ದು: 'ಕುಂಪನಿ ಸರಕಾರಕ್ಕೂ ಟಿಪ್ಪುಸುಲ್ತಾನನಿಗೂ ಇದ್ದಂಥಾ ಜಗಳ ಬಗೆಹರಿಯಿತು. ಆದರೂ ಮೊದಲು ಮಾಡಿಕೊಂಡ ಪ್ರಕಾರ ನಾವು ನಿಮ್ಮ ಸಂಗಡ ಮಾಡಿದ ಕರಾರಿನ ಪ್ರಕಾರ, ಟಿಪ್ಪುಸುಲ್ತಾನನ ಫೌಜಿನ ಸಂಗಡ ಜಗಳಾ ಮಾಡಿದ ಮೇಲೂ." ಯೆಂಬದಾಗಿ ಹೇಳಿದರು.

"ಶ್ರೀರಂಗಪಟ್ಟಣದ ಗದ್ದಿಯಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಟಿಪ್ಪುಸುಲ್ತಾನನು ಗುಂಡೇಟಿನಿಂದ ಸತ್ತು ಹೋದನು. ತಾವು ಟಿಪ್ಪುಸುಲ್ತಾನನ ಪಟ್ಟದ ಕಾಡು ಯೆಂಬದೆ, ಕೊಳ್ಳೆ ತಂದು ಕಡೆ ದಿನ ಟಿಪ್ಪುಸುಲ್ತಾನನ ಕೈಯಿಗೆ ಸಿಗದೆ ಕಾಯ್ದು ಇದ್ದರೆ, ಈಗ ಇನ್ನು ಇದ್ದೇ ಮೇಲೆ ತಂದು ಶೀಮೆಗೆ ಬಂದು, ಧುಮ್ಮ ಕಟ್ಟು, ಹೊಲಾಕು ಮಾಡ್ತಾರೆ. ಇನ್ನು ಮೈಲ್ ಸಮೀಪನೆ ಇದ್ದರೆ, ತಂಡು ಮಾಡ ಯೇನಾಯಿತು? ಅದಕ್ಕೆ ಬದಲಾಗಿ ಮಾಡ ಬೇಕು." ಯೆಂಬದಾಗಿ, ಜನರಾಲ್ ಸಾಹೇಬರವರು ಹೇಳಿದ್ದರಿಂದಾ, ಮಹಾರಾಜರವರು ಆ ಮಾತಿಗೆ ಹಾಸ್ಯ ಕೊಂಡು, ಕೊಡಗ ಜನರಲ್ಲಿ ಶೀಮೆ ಚೆನ್ನಾಗಿ ನಡ ದಿನ ಹಿಂದೆ ಚೆಟಗೂ ಇಂಗ್ರೇಜ ಬಹದ್ದೂರ ಅಪ್ಪನ ಜಾತಿಗೂ ಅರಮನೆ ಮಂದಿ ಇಟ್ಟು ಕೊಂಡು, ಉಳಿಕೆ ಅರಮನೆ ಮಂದಿಯನ್ನು ಯೆರಡು ತುಕಡಿ ಮಾಡಿ, ಒಂದು ತುಕಡಿಯನ್ನು, ಕರ್ನಾಟಕ ಸುಬ್ಬೆಯ ಕಾರಕಾರ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಸಂಗಡ ಕೂಡಿಸಿ, ಕಾವೇರಿಯ ತಾಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಸಾಕ್ರ ಬಹಾಗಿ, ಮಿರ ಮಹಮ್ಮದನ್ನಿ ಸಹಾ ಫೌಜ ಕಟ್ಟಿ ಕೊಂಡು ಇದ್ದಾನಲ್ಲಾ: ಅವನಿಗೆ ತಂಬಿ ಕಟ್ಟು, ಅಲ್ಲಿ ಇರುವಂಥಾ ಕಿಲ್ಲೆಗಳನ್ನು ತೆಗೆದು ಕೊಂಡು, ಆ ಕಡೆ ಶೀಮೆ ಸಾಧಿಸಿ ಕೊಂಡು ಅಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕುವಂಥಾ ರಸದು ಇಂಗ್ರೇಜ ಅಪ್ಪನಿಗೆ ಸಾಗಿಸುವದು" ಯೆಂಬದಾಗಿ, ಅಪ್ಪಣೆ ಕೊಟ್ಟು ಕಳುಹಿದರು.

ಅದೇ ಮೇರೆ ಮತ್ತೊಂದು ತುಕಡಿ ಇತ್ತಿಯನ ಕಾಬೇರಿ ಕಟ್ಟು, ಹೆಗ್ಗಡೆದೇವನ ಕೋಟೆಗೆ ಕಳುಹಿದಲ್ಲಿ, ಅಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಅದಾಯವಾಗಿ ಈ ಕಡೆ ಮಂದಿಗೆ ಕೆಲವು ಜಾಯಾ ಆಗಿ, ಅಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಲೂಟಿ ಮಾಡಿ ಕೊಂಡು, ಮತ್ತು ಕಾವೇರಿಯಲ್ಲು ಮುಂಬಾಯಿ ದಂಡು ಇಳಿದು ಇದ್ದಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದರು. ಅವರಿಗೆ ಯೇನೇನು ತಿಳಿತು ಯೆಂದರೆ, "ಟಿಪ್ಪುಸುಲ್ತಾನನಿಗೂ ಇಂಗ್ರೇಜಿಯವರಿಗೂ ಶ್ರೀರಂಗಪಟ್ಟಣದ ಗದ್ದಿಗೆ ಬಳಿಯು ಆದ ಅದಾಯದ ಅವಾಜ ಕೇಳಿ, ಆ ಶೀಮೆ ರೈತರು ತಪ್ಪು ಬಿಡದೆ ಬಾಳು, ದನ ಕರು, ದೂರ ಸಾಗಿಸಿ ಇದ್ದಾರೆ. ಚಿನ್ನ ಬೆಳ್ಳಿ ಇದ್ದದನ್ನು ನೆಲಮಾಳಿಗೆ ಮಾಡಿ ಕೊಂಡು ಇದ್ದಾರೆ. ನಮಗೆ ಯೇನೂ ಸಿಕ್ಕಲಿಲ್ಲ. ಸ್ವಲ್ಪ ಯೆತ್ತು, ದನ, ಕರು, ಆಡು, ಕುರಿ ಸಿಕ್ಕಿತು" ಯೆಂದು, ಆ ಇತ್ತಿಯವರು, ಆ ಜನರು ಸಹಾ ಹೇಳಿ, ತಂದು ಕೊಟ್ಟಲ್ಲಿ, ಮಹಾರಾಜರವರು ಆ ಯೆತ್ತು, ಆಡು, ಕುರಿ, ಇಂಗ್ರೇಜ ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಕಳಿಸಿ, ದಂಡಿಗೆ ಬೇಕಾದ ಅಕ್ಕಿ, ರಸದು ಮತ್ತು ಸಾಮಾನು ತಂದು ಕೊಟ್ಟು ಕೊಂಡು, ಅವರಿನ ಸಾಗಿಸ ಇದ್ದರು.

ಹೀಗೆ ಇರುತ್ತಿದ್ದಲ್ಲಿ, ಕಲಿ ಸಂದ ವರುಷ ಸಿದ್ಧಾರ್ಥಿ ಸಂವತ್ಸರದ ವೈಶಾಖ ಶುದ್ಧ ೧ ದಿವಸ, ರಸದು ಸಾಗಿಸುವ ಬಗ್ಗೆ, ದಾರಿಗಳು ನಾಲ್ಕುನಾಡ ಅರಮನೆಗೆ ಬಂದು ಇದ್ದರು. ಜನರಾಲ್ ಹಾರಿಸ್ ಸಾಹೇಬ ಬಹದ್ದೂರರವರು ಬಂಗಾಳದ ದೊಡ್ಡ ಫೌಜ ತೆಗೆದು ಕೊಂಡು, ಬಿದ್ದು ಮಲ್ಲಿ ಬಳಿ ಕೆಲವು ಫೌಜ ನಮ್ಮೊಂದಿಗೆ, ಶ್ರೀರಂಗಪಟ್ಟಣಕ್ಕೆ ಬಂದರು.

ಆ ಬಳಿಕ ಮುಂಬಾಯಿ ಫೌಜನ್ನು ಸಾಗಿಸಿ ಕೊಡತಕ್ಕ ಬಗ್ಗೆ, ಮದುರಾಜನ ಕೆಲವು ದಂಡನ್ನು ತೆಗೆದು ಕೊಂಡು, ಜನರಾಲ್ ಪ್ಲಾಯಡ್ ಸಾಹೇಬ ಬಹದ್ದೂರರವರು ಪೆರಿಯಪಟ್ಟಣಕ್ಕೆ ಬರುವ ವರ್ತಮಾನ ತಿಳಿದು, ಜನರಾಲ್ ಇಷ್ಟ್ಯಾರ್ಟ ಸಾಹೇಬ ಬಹದ್ದೂರರವರು, ಜನರಾಲ್ ಹಾರ್ಟ್ಲಿ ಸಾಹೇಬ ಬಹದ್ದೂರರವರು ಸಹಾ, ಮುಂಬಾಯಿ ಫೌಜ ಸಮೇತ ಕಾವೇರಿಯಿಂದ ಕೂಚು ಮಾಡಿ, ಗುಂಡಿಪಟ್ಟಣದ ಕೆರೆ ಬಳಿಯ ಹೋಗಿ ಇಳಿದು ಕೊಂಡರು.

ಈ ಸಮಾಚಾರ ಮಹಾರಾಜರು ಕೇಳಿ, ನಾಲ್ಕುನಾಡ ಅರಮನೆಯಿಂದಾ ಹೊರಟು, ಮುಂಬಾಯಿ ಅಫ್ಸರು ಇಳಿದು ಇರುವ ಗುಂಡಿಪಟ್ಟಣದ ಬಳಿಗೆ ಬಂದಾಗ, ಜನರಾಲ್ ಸಾಹೇಬರವರ ಭೆಟ್ಟಿ ಆದ್ದು. ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಜನರಾಲ್ ಪ್ಲಾಯಡ್ ಸಾಹೇಬ ಬಹದ್ದೂರರವರು ಫೌಜ ಸಮೇತ ಪೆರಿಯಪಟ್ಟಣಕ್ಕೆ ಬಂದು ಇಳಿದು ಕೊಂಡರು.

ಆ ಮಾರನೆ ದಿವಸ ರಾಜರು, ಜನರಾಲ್ ಹಾರ್ಟ್ಲಿ ಸಾಹೇಬ ಬಹದ್ದೂರರವರು, ಕಪಿತಾನ್ ಇಷ್ಟ್ಯಾರ್ಟ ಸಾಹೇಬರು, ಮೇಜರ್ ಕಪಿತಾನ್ ಮಾಲಿಸಿ ಸಾಹೇಬರು ಸಹಾ, ಪೆರಿಯಪಟ್ಟಣಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ, ಆ ಜನರಾಲ್ ಪ್ಲಾಯಡ ಸಾಹೇಬ ಬಹದ್ದೂರರವರ ಮುಲಾಕತು ಮಾಡಿದಲ್ಲಿ, ಅವರು ಸಲಾಂ ತೋಪುಗಳ ಹಾರಿಸಿ, ಅವರ ಫೌಜ ಮುಸ್ತಯಿದು ತಯಾರು ಮಾಡಿ ನಿಲ್ಲಿಸಿ, ಮಹಾರಾಜರಿಗೆ ತೋರಿಸಿ, ಬಹಳ ಸಂತೋಷ ಮಾಡಿದರು.

ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಟಿಪ್ಪುಸುಲ್ತಾನನ ಕಡೆ ಕೆಲವು ಕುದುರೆ ಸವಾರರು ಬಂದು, ಮುಂಬಾಯಿ ದಂಡಿನ ಮಧ್ಯೆ ಮಾರ್ಗ ಕಟ್ಟಿದ್ದರಿಂದ, ಜನರಾಲ್ ಪ್ಲಾಯಡ್ ಸಾಹೇಬ ಬಹದ್ದೂರರವರ ಫೌಜಿಗೂ ಟಿಪ್ಪುಸುಲ್ತಾನನ ಕಡೆ ಕುದುರೆ ಫೌಜಿಗೂ ಸ್ವಲ್ಪ ಜಗಳವು ಆಯಿತು. ಮತ್ತು ದಾರಿಗಳು ಬಂದಲ್ಲಿ ಜನರಾಲ್ ಪ್ಲಾಯಡ್ ಸಾಹೇಬ ಬಹದ್ದೂರರವರು ತಾವು ನಡುವಿನಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟಿ ಇದ್ದ ಕತ್ತಿಯನ್ನು ಬಿಚ್ಚಿ "ನಮ್ಮ ಶಕ್ತಿ ನಿಶಾನಿ ಆಗಿ ನಮ್ಮ ಬಳಿಯ ಸದಾ ಬೇಕು" ಯೆಂಬದಾಗಿ ಹೇಳಿ, ವೀರರಾಜೇಂದ್ರ ಒಡೆಯರವರ ನಡುವಿಗೆ ಕಟ್ಟಿ, ಟಿಪ್ಪುಸುಲ್ತಾನನ ಕುದುರೆ ಫೌಜ ಮಾರ್ಗ ಕಟ್ಟಿ ಇದ್ದದರಿಂದ, ಕೆಲವು ಕುದುರೆ ಫೌಜನ್ನು ಕೂಡಿಸಿ, ಕಳುಹಿಸಿ ಕೊಟ್ಟಲ್ಲಿ, ದಾರಿಗಳು ಮುಂಬಾಯಿ ದಂಡಿಗೆ ಬಂದು ಸೇರಿದರು.

ಆ ಹೊತ್ತು ಜನರಾಲ್ ಇಷ್ಟ್ಯಾರ್ಟ ಸಾಹೇಬ ಬಹದ್ದೂರರವರು ಬಹಳ ಸಂತೋಷ ಪಟ್ಟು "ತಾವು ಈ ಪ್ರಕಾರ ನಮಗೆ ಹೇಳದೆ, ಸ್ವಲ್ಪ ಮಂದಿ ತೆಗೆದು ಕೊಂಡು ಹೋಗಿ ಇದ್ದಿರಿ. ಮಧ್ಯ ಮಾರ್ಗಕ್ಕೆ ಟಿಪ್ಪುಸುಲ್ತಾನನ ಕೆಲವು ಕುದುರೆ ಫೌಜ ಬಂದು ಇತ್ತು. ತಾವು ಅವರ ಕೈಗೆ ಸಿಕ್ಕಿದರೆ ಯೇನಾಗ ಬೇಕೆಂದಾಗ, ನಾವು ಬಹಳ ವ್ಯಾಕುಲದಲ್ಲಿ ಇದ್ದೆವು. ತಾವು ಕ್ಷೇಮದಿಂದಾ ಬಂದ ಬಳಿಕ ನಮಗೆ ಬಹಳ ಸಂತೋಷವಾಯಿತು" ಅಂದರು.

ಮುಂಬಾಯಿ ದಂಡು ಪೆರಿಯಪಟ್ಟಣದಲ್ಲಿ ಇಳಿದು ಇದ್ದ ದಂಡಿಗೆ ಕೂಡಿ, ಮುಂಬಾಯಿ ದಂಡು ಹಾಗಾಗಿ ಕೂಡಿ, ಶ್ರೀರಂಗಪಟ್ಟಣಕ್ಕೆ ಹೋಯಿತು.

ಅಲ್ಲಿಂದಾ ದಾರಿಗಳು, ಕಪಿತಾನ್ ಮಾಲಿಸಿ ಸಾಹೇಬರು ಸಹಾ, ವೀರರಾಜೇಂದ್ರಪೇಟೆಗೆ ಬರುವಾಗ್ಯ, ಆ ಮೇಲೆ ಸಾಮಾನು ಯಾವತ್ತು ಹಿಂದಕ್ಕೆ ಸಿದ್ದಾಪುರದ ಬಳಿಗೆ ಸಾಗಿಸಿ, ಜಾಗ್ರತೆಯಾಗಿ ಮಡಗಿಸಿ ಗುಂಡಿಪಟ್ಟಣದಿಂದಾ ಸಿದ್ದಾಪುರ ಪರಿಯಂತ್ರ ದಾರಿ ಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ ಇಂಗ್ರೇಜ ಅಪ್ಸರಿನ ಸಾಮಾನು, ಸರಂಜಾಮು, ಲಗರಾದ ಯೆತ್ತುಗಳು, ಅಜಾರಿ ಜನರ ಮುಂತಾಗಿ ಬಿಟ್ಟು ಹೋದಂಥಾದನ್ನು ವೀರರಾಜೇಂದ್ರಪೇಟೆಗೆ ಸಾಗಿಸಿ, ಆ ಅಜಾರಿ ಜನ ಇರುವದಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದ ಮನೆಮಾರು ದುರುಸ್ತು ಮಾಡಿಸಿ, ಅವರಿಗೆ ಬೇಕಾದ ಸಾಮಾನು ಹಾದಗಿಸಿ ಕೊಟ್ಟು, ರಸದು ಸಾಮಾನು ತರಿಸಿ ಜಮಾಯಿಸುತ್ತಾ, ವೀರರಾಜೇಂದ್ರಪೇಟೆಯಲ್ಲು ಇದ್ದರು.

ಹೀಗಿರುವಲ್ಲಿ, ಟಿಪ್ಪುಸುಲ್ತಾನನ ತಾಲೂಕಿನವರು ಬಂದು, ದುಷ್ಟ ಕಟ್ಟಂಥಾ ತಿರಿಂಗಾಲ, ಶಾರೆಮೂರು, ಹೆಬ್ಬಾಲೆ ಮುಂತಾದ ಗ್ರಾಮಗಳ ರೈತರು ಬಂದು, ನಮ್ಮ ಕುಟುಂಬ ಮಕ್ಕಳ ಆದಿಯಾಗಿ ಸಮಸ್ತವನ್ನು ಲೂಟಿಸಿ ಕೊಂಡು ಹೋದರು, ನಾವು ಕೆಟ್ಟೆವು ಯೆಂಬದಾಗಿ ಅರಿಕೆ ಮಾಡಿ ಕೊಂಡದರಿಂದಾ, ಆ ರೈತರ ಸಮಾಜಾಯಿಸಿ, ಅವರು ಮಾಡಿದ ಮೇರೆ ಅವರಿಗೆ ತಂಬಿ ಪಹಾಂಚಾಯಿಸುವಂತೆ ಇತ್ತಿಯನಿಗೆ ಅಪ್ಪಣೆ ಕೊಟ್ಟು, ಅವನ ತಾಬೆ ಮಾಡಿ ಇದ್ದ ಹಾಂಡು ತುಕಡಿ ಜನರನ್ನು ಅರಕಲಗೋಡು, ಶಾಗನೂರು, ಬಸವಾಪಟ್ಟಣದ ಕಡೆಗೆ ಕಳುಹಿಸಿ ಕೊಟ್ಟು, ಮಹಾರಾಜರು ಯೆಂಟು ದಿವಸ ಪರಿಯಂತ್ರ ರಸದು ಸಾಮಾನು ಜಮಾಯಿಸುತ್ತಾ ಇದ್ದಲ್ಲಿ, ಮೋದಿಖಾನೆಗೆ ಬರುವಂಥಾ ರಸದು ನಿಧಾನವಾದ್ದರಿಂದಾ, ಮಡಿಕೇರಿಗೆ ಹೋಗಿ, ಮೋದಿಖಾನೆಗೆ ರಸದು ಸಾಗಿಸುತ್ತೇವೆ. ಯೆಂಬದಾಗಿ ಮಾಲಿಸಿ ಸಾಹೇಬರ ಸಂಗಡ ಹೇಳಿ, ದಾರಿಗಳು ಮಡಿಕೇರಿಗೆ ಬಂದು ಇರುತ್ತಾ ಇದ್ದರು.

ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಕಾವೇರಿಯ ತಾಲೂಕಿಗೆ ಕರ್ನಾಟಕ ಸುಬ್ಬೆಯ, ಕಾರಕಾರ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನ ಸಂಗಡ ಕಳುಹಿಸಿ ಇದ್ದ ರಾಜರ ಕಡೆ ಮಂದಿ ಸಂಗಡ ಕುಂಬಳ ತಾಲೂಕಿನ ಮಾಪಿಳ್ಳೇರು ಜಗಳ ಮಾಡಿದಲ್ಲಿ, ಆ ಬಳಿಯ ಸ್ವಲ್ಪ ಸಿಕ್ಕಿದಂಥಾ ನಮ್ಮ ಜನರು ಲೂಟಿ ಮಾಡಿದರು ಯೆಂಬದಾಗಿ ಮಹಾರಾಜರು ಸಮಾಚಾರ ಕೇಳಿ, ಆ ಶೀಮೆಯನ್ನು ಈ ಮೇರೆ ಲೂಟಿಸಿ ಹೈರಾನು ಮಾಡದೆ, ಕೌಲು ನಂಬಿಗೆ

[illegible] ಹಾದಿಯ ಬಿಟ್ಟಿತು. ಕುಂಬಳೆಯ ಗುರಿಗೆಗ್ಯಂತೆ ಅನೇಕರು ಬಿದ್ದರು. ಅವರೊಳಗೆ [illegible]

ಗಿಟ್ಟು. ನಂಮ ಹಸ್ತಕಿನಲ್ಲಿ ಬಂದುಬಸ್ತು ಮಾಡಿ ಮಹಾಸದ ಮೊಬಲಾಗಿ ಎಷ್ಟೋ ಕಟ್ಟಿದರಿಂದ, ಅದ್ಯೆ ಮುಂದೆ ಮಂಗಳೂರು ತಾಲೂಕಿನ ಬಾರಕೂರು ಬಗ್ಗಾಡಿ ಪರಿಯಂತ್ರ ಶ್ರೀಮಂತರು ಕೆಲ ಕಾಲ ಮಾಡಿ, ಕೆಲಗೆ ಬಂದಂಥಾ ಕ್ಷೇಮದಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲಿ ತಾಣ್ಯ ಇಟ್ಟು ಬಂದೋಬಸ್ತು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. [illegible] ಮಾಡಿದ್ದರಿಂದ, "[illegible]" [illegible] ಮೇಲೆ [illegible] ಪಾಗಿರುವ," [illegible] ಸಾಲ್ರಿಬೇಕಾಗಿ ಕಡೆ [illegible] ಮೇಲೆ ಬಿದ್ದು, ಜಗಳ ಮಾಡುವಲ್ಲಿ. [illegible] ಘಾತವಾದ್ದು ಸಹಾ, ಇಷ್ಟು [illegible] ಜನಕ್ಕೆ ಅಪಾಯವಾಯಿತು. ಸಾಲ್ರಿಬೇಕಾಗಿ [illegible] ಜನ ಪರಿಯಂತ್ರ ಬಂದು ಜಖಮಿ ಆಯಿತು. ಆ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಜನ, ಸಾಲ್ರಿ ಸಹಾ, ವ್ಯಾಧಿ ಹಾಗೆಯೂ. ಆವಾಗ್ಗೆ ಅವನು ಹಾಸ್ತುಮಂಥಾ ಪಾಳಿ, ಕುದುರೆ, ಹಾಟ್ಟ ಸವಾರ, ಕೃಷ್ಣ ಕೃಷ್ಣರಾಜ ಯೆಂಬುವ ಸಹಾ ಕೊಟ್ಟರು, ಆ ಕೃಷ್ಣರಾಜ ಯೆಂಬವಂನ ರಾಜರ ಬಳಿಗೆ ಕಳುಹಿ ಕೊಟ್ಟಲ್ಲಿ, ಅವನಂನು ಕಪಿತಾನ್ ಮಾಡಿನಿ ಸಾಪೋಚಿರ ಬಳಿಗೆ ಕಳುಹಿದರು. ಈ ಉಪಾಯದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಮಂಥಾದ್ದಂನು ಕಾಪಗು ಮಂದಿ ಲೂಟಿ ಮಾಡಿ ಕೊಂಡರು.

ಇಷ್ಟು ಮೈರೆ ಬಂಟವಾಳದಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಮಂದಿ ಠಾಣ್ಯ ಇದ್ದಲ್ಲಿ, ಆಸಫ್ ಮಿರ್ ಮಹಾಂಮುದಲ್ಲಿ ಯೆಂಬವನು ಐನೂರು ಜನ ಪಯ್ಯಂಕರ ತೆಗದು ಕೊಂಡು ಬಂದು, ಆ ಠಾಣ್ಯದ ಮಂದಿ ಮೇಲೆ ಬಿದ್ದಲ್ಲಿ, [illegible] ಠಾಣ್ಯ [illegible] ಕಡೆ [illegible] ಮಂದಿ ಮೇಲೆ ಜಗಳ ಮಾಡುವಲ್ಲಿ, [illegible] ಜನಕ್ಕೆ [illegible] ಘಾತವಾದ್ದು [illegible] ಜನಕ್ಕೆ ಅಪಾಯವಾಯಿತು. [illegible] ಆ ಕಾಪಗು ಮಂದಿ ಮೇಲೆ [illegible] ಕಡೆ ಜನಕ್ಕೆ [illegible] ಆ ಕಡೆ, [illegible] ಆ ಸಾಲ್ರಿಯವರ ಮೇಲೆ ಜಗಳ ಮಾಡುವದು, ಕಾಪಗು ಮಂದಿಯು ಹಾಕ್ಯಾಗ ಬೆಂಕಿ ಹಾಕಿ, ಮೇಲೆ ಬಿದ್ದು ಜಗಳ ಮಾಡುವಲ್ಲಿ, ಕಾಪಗು ಜನಕ್ಕೆ ಜಯವು ಇದ್ದು ಘಾತವಾದ್ದು ಸಹಾ ಬವಣ್ಣಾಯು ಜನಕ್ಕೆ ಅಪಾಯ ಬಂತು. ಅವರ ಕಪ್ತಾನ ಯೆಕ್ಸಿನೂರು [illegible] ನೂರು ಪಯ್ಯಂಕರ ಜನಕ್ಕೆ ಜಯ [illegible], ಉಳಿಕೆ ಮಂದಿ, ಸಾಲ್ರಿಬೇಕಾಗಿ ಸಹಾ, ವಾಕಿ ಪಾಗದರು. ಅಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಮಂಥಾದ್ದಂನು ಕಾಪಗು ಮಂದಿ ಲೂಟಿ ಮಾಡಿದರು. ಇದು ಹಾಟ್ ವಸ್ತುಗಳಿಂದ ಶ್ರೀಮ ಲೂಟಿಸಿದ, ಆ ಕಡೆ ಮಂಗಳೂರು ತಾಲೂಕು, ಕಾಡೆಯಾಲದ ಆಚೆಗೆ ಬಾರಕೂರು ಬಗ್ಗಾಡಿ ಪರಿಯಂತ್ರ, ಈ ಕಡೆ ಹಾಸಂಗಡಿ ಘಟ್ಟ ಪರಿಯಂತ್ರ, ತುಳುವ ರಾಜ್ಯದ ಕ್ಷೇಮೆಯನು ಕೆಲು ಮಾಡಿ, ಅಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲಿ ಠಾಣ್ಯ ಇಟ್ಟು, ಬಂದುಬಸ್ತು ಮಾಡಿ ಕಂಮ ಹಸ್ತಕಿನಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟು ಇದ್ದರು.

ದೊಡ್ಡ ಮಗ್ಗಿ.

೧		
೨	೨	೪
೩	೨ ೩	೬ ೯
೪	೨ ೩ ೪	೮ ೧೨ ೧೬
೫	೨ ೪ ೫	೧೦ ೧೫ ೨೦ ೨೫
೬	೨ ೩ ೪ ೫ ೬	೧೨ ೧೮ ೨೪ ೩೦ ೩೬
೭	೨ ೩ ೪ ೫ ೬ ೭	೧೪ ೨೧ ೨೮ ೩೫ ೪೨ ೪೯
೮	೨ ೩ ೪ ೫ ೬ ೭ ೮	೧೬ ೨೪ ೩೨ ೪೦ ೪೮ ೫೬ ೬೪
೯	೨ ೩ ೪ ೫ ೬ ೭ ೮ ೯	೧೮ ೨೭ ೩೬ ೪೫ ೫೪ ೬೩ ೭೨ ೮೧
೧೦	೨ ೩ ೪ ೫ ೬ ೭ ೮ ೯ ೧೦	೨೦ ೩೦ ೪೦ ೫೦ ೬೦ ೭೦ ೮೦ ೯೦ ೧೦೦
೧೧	೨ ೩ ೪ ೫ ೬ ೭ ೮ ೯ ೧೦ ೧೧	೨೨ ೩೩ ೪೪ ೫೫ ೬೬ ೭೭ ೮೮ ೯೯ ೧೧೦ ೧೨೧
೧೨	೨ ೩ ೪ ೫ ೬ ೭ ೮ ೯ ೧೦ ೧೧ ೧೨	೨೪ ೩೬ ೪೮ ೬೦ ೭೨ ೮೪ ೯೬ ೧೦೮ ೧೨೦ ೧೩೨ ೧೪೪
೧೩	೨ ೩ ೪ ೫ ೬ ೭ ೮ ೯ ೧೦ ೧೧ ೧೨ ೧೩	೨೬ ೩೯ ೫೨ ೬೫ ೭೮ ೯೧ ೧೦೪ ೧೧೭ ೧೩೦ ೧೪೩ ೧೫೬ ೧೬೯
೧೪	೨ ೩ ೪ ೫ ೬ ೭ ೮ ೯ ೧೦ ೧೧ ೧೨ ೧೩ ೧೪	೨೮ ೪೨ ೫೬ ೭೦ ೮೪ ೯೮ ೧೧೨ ೧೨೬ ೧೪೦ ೧೫೪ ೧೬೮ ೧೮೨ ೧೯೬
೧೫	೨ ೩ ೪ ೫ ೬ ೭ ೮ ೯ ೧೦ ೧೧ ೧೨ ೧೩ ೧೪ ೧೫	೩೦ ೪೫ ೬೦ ೭೫ ೯೦ ೧೦೫ ೧೨೦ ೧೩೫ ೧೫೦ ೧೬೫ ೧೮೦ ೧೯೫ ೨೧೦ ೨೨೫
೧೬	೨ ೩ ೪ ೫ ೬ ೭ ೮ ೯ ೧೦ ೧೧ ೧೨ ೧೩ ೧೪ ೧೫ ೧೬	೩೨ ೪೮ ೬೪ ೮೦ ೯೬ ೧೧೨ ೧೨೮ ೧೪೪ ೧೬೦ ೧೭೬ ೧೯೨ ೨೦೮ ೨೨೪ ೨೪೦ ೨೫೬
೧೭	೨ ೩ ೪ ೫ ೬ ೭ ೮ ೯ ೧೦ ೧೧ ೧೨ ೧೩ ೧೪ ೧೫ ೧೬ ೧೭	೩೪ ೫೧ ೬೮ ೮೫ ೧೦೨ ೧೧೯ ೧೩೬ ೧೫೩ ೧೭೦ ೧೮೭ ೨೦೪ ೨೨೧ ೨೩೮ ೨೫೫ ೨೭೨ ೨೮೯
೧೮	೨ ೩ ೪ ೫ ೬ ೭ ೮ ೯ ೧೦ ೧೧ ೧೨ ೧೩ ೧೪ ೧೫ ೧೬ ೧೭ ೧೮	೩೬ ೫೪ ೭೨ ೯೦ ೧೦೮ ೧೨೬ ೧೪೪ ೧೬೨ ೧೮೦ ೧೯೮ ೨೧೬ ೨೩೪ ೨೫೨ ೨೭೦ ೨೮೮ ೩೦೬ ೩೨೪
೧೯	೨ ೩ ೪ ೫ ೬ ೭ ೮ ೯ ೧೦ ೧೧ ೧೨ ೧೩ ೧೪ ೧೫ ೧೬ ೧೭ ೧೮ ೧೯	೩೮ ೫೭ ೭೬ ೯೫ ೧೧೪ ೧೩೩ ೧೫೨ ೧೭೧ ೧೯೦ ೨೦೯ ೨೨೮ ೨೪೭ ೨೬೬ ೨೮೫ ೩೦೪ ೩೨೩ ೩೪೨ ೩೬೧
೨೦	೨ ೩ ೪ ೫ ೬ ೭ ೮ ೯ ೧೦ ೧೧ ೧೨ ೧೩ ೧೪ ೧೫ ೧೬ ೧೭ ೧೮ ೧೯ ೨೦	೪೦ ೬೦ ೮೦ ೧೦೦ ೧೨೦ ೧೪೦ ೧೬೦ ೧೮೦ ೨೦೦ ೨೨೦ ೨೪೦ ೨೬೦ ೨೮೦ ೩೦೦ ೩೨೦ ೩೪೦ ೩೬೦ ೩೮೦ ೪೦೦

ಮಾರಾಟದ ಪುಸ್ತಕಗಳ ಪಟ್ಟಿ.

	ರೂ.	ಆ.	ಪೈ.		ರೂ.	ಆ.	ಪೈ.		ರೂ.	ಆ.	ಪೈ.
ಕೀರ್ತನೆ.	೦	೨	೦	ಮತವಿಚಾರಣೆ.	೦	೦	೩	[illegible]	೦	೮	೦
ಕನ್ನಡ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನವು.	೧	೦	೦	ಜಾತಿವಿಚಾರಣೆ.	೦	೦	೩	ಅಕ್ಷರಮಾಲೆ.	೦	೧	೦
[illegible]	೦	೨	೦	ದೇವವಿಚಾರಣೆ.	೦	೦	೪	ಕನ್ನಡ ವ್ಯಾಕರಣ.	೦	೨	೦
[illegible]	೦	೨	೦	ಜ್ಞಾನಮಾರ್ಗಸೂಚನೆ.	೦	೦	೩	ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ವ್ಯಾಕರಣ.	೦	೩	೦
ಕನ್ನಡ ರತ್ನಮಾಲೆ.	೦	೧	೦	ಸನ್ಮಾರ್ಗವಿಚಾರ.	೦	[illegible]	೩	[illegible] ನೆ ಪಂಚಾಂಗ.	೦	೧	೦
[illegible]	೦	೦	೩	[illegible] ಪತ್ರಿಕೆ.	೦	೦	[illegible]	[illegible]	೦	೩	೦
[illegible]	೦	೦	೨	ಮೈತ್ರಿ.	೦	೦	೩	ಕನ್ನಡ ಗಾದೆಗಳು.	೦	೨	೦
[illegible]	೦	೦	೨	[illegible]	೦	೨	೦	ಗ್ರಾಮ ಮುನಸೀಫರ ಕಾನೂನು.	೦	೧	೬
ಕ್ರೈಸ್ತಧರ್ಮಬೋಧನೆ.	೦	೨	೦	ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಪ್ರಾಥಮಿಕ [illegible]	೦	[illegible]	[illegible]	ತುಳು ದೇವವಾಕ್ಯದ ಕಥೆಗಳು.	೦	೨	೦
ಗೀತಗಳು.	೦	೪	೦	ಯಾತ್ರಿಕನ ಸಂಚಾರ.	೦	೨	೦	ತುಳು ರತ್ನಮಾಲೆ.	೦	೨	೦

Printed by G. Plebst, Basel Mission Press, Mangalore.

No. 24.

Magistrate's Cutcherry
Mangalore 12th March 1858

From
William Fisher Esqre
Magistrate of Canara

81/25

To The Chief Secretary to Government
Fort St. George.

Sir,

[illegible] [redacted] [illegible]
1. Mangalore [redacted] [illegible]

I have the honor to forward for the in-
formation [illegible] [redacted] [illegible] [redacted]
Mission Press at [redacted] place.

I have the honor to be
Sir
Your most Obed. Servant

Wm Fisher
Magistrate

81.—

[illegible]ublic 1858 Dept.
From Magistrate of Canara
To Chief Secy to Govt. Fort St. George

Dated 12th
Recd 20th } Mch. '58

No. 24.

Accomp: 5.

84.—

No. 368

.81

Forwards 4 Canarese [illegible]ngers & 4 Mangalore [illegible] for the informa[tion] of Govt.

WM

Lodged

c. 58 March
f. 26 a